

ГРАМАТИКА РОМЖНО-ЛАТИНЪ,

ПАРТЕА, ЕТИМОЛОГІКЪ,

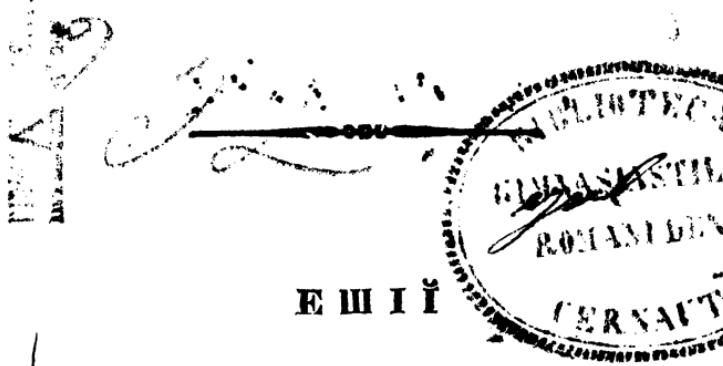
ПРЕЛУКРАТЪ

де

СУЛЦ. В. ПАУЛІНІ,

186
51

Проф. да Колегіме Академій Міхайлапе.

ЛАІНСТІТУТУЛ АЛВІНЕЙ.

1840.

Ку воіа ші келтүіала Епітропіей қызығъшуріор публіке.

Г. Сүңү.

Матерієї купрінсє ти ачестъ
 Граматікъ Ромжно-Латінз.

	<u>Фаџа.</u>
Литеродъчере.	1.
A. Деспре Orthophonia (Orthoëpia)	2.
B. — Prosodia.	10.
C. — Orthographia.	12.
D. — Etymologia.	18.
Кап. I. Деспре Nominibus Substantivis.	23.
Additamentum.	
— Genere Substantivorum.	53.
— II. — Nominibus Adjectivis.	62.
— III. — — Numeralibus.	82.
— IV. — — Pronominibus.	92.
— V. — — Verbis.	102.
— VI. — Particulis.	
I. Деспре Adverbiis.	189.
II. — Praepositionibus.	196.
III. — Conjunctionibus.	200.
IV. — Interjectionibus.	203.

	<u>Фація.</u>
Кап. VII. Деспре жилесніре а афла ші аші жисжмна Significatum ачелор май мұлте көзбінте. - - - - - - - -	204.
Лекциї Латіне.	
A. Пресексерчіци. - - - -	213.
B. Фалғуле - - - - - - - -	235.

Ерата саъ грешеле.

<u>Фацд.</u>	<u>Ржнд.</u>	<u>Грешала.</u>	<u>Аре съ фіе.</u>
5.	22.	Ботіє	Ботіє
6.	1.	орінталістї	оріенталістї
16.	17.	Apprius	Appius
26.	20	singnlaris	singularis
29.	20.	Colum-as	Columb-as
31.	13.	um,	um,
42.	13.	plurali	singulari
43.	13.	Adjectiva $\Delta\epsilon$	Adjectiva Neutra $\Delta\epsilon$
45.	14.	Jesu	Jesu
—	23.	Subtantiva	Substantiva
47.	13.	Δεօսεκρεα	Δεօսεκρεα
51.	21.	optimates	optimātes
52.	8.	coela-rum	coeli-rum
60.	15.	Nomenativo	Nominativo
62.	10.	Meridies есте	Meridies млажчи есте
70.	11.	graaiora	graviora
72.	3.	есте фелібріт	сант фелібрітє
—	4.	блажни	(блажн)
76.	23.	masc. crebrior	masc. crebri, Comp. crebrior
81.	20.	ser, ші ger	ser ші ger

<u>Фація.</u>	<u>Римд.</u>	<u>Греція.</u>	<u>Або съ фіс.</u>
90.	11.	Neutr. Singula-	rum Singulorum.
91.	1.	nanageni	nonageni
96.	12.	earnm	earum
—	20.	Neutrnм	Neutrum
97.	12.	bis	his
98.	10.	Not	Nota
—	11.	Лнтррєвінца	Лнтррєвінца
113.	23.	Neutrnм	Neutrum
114.	16.	Proes, proest, proeram	Proës, proëst, proë- ram.
115.	15.	Imperef.	Impers.
120.	18.	Laud ādar	Laud-ābar
122.	28.	а вре фі лзчдат.	а се вре лзчда.
124.	9.	mon ebētis	mon-ebātis
—	17.	Mon ēhimns	Mon-ēhimus
129.	3.	ε᷑мъ вое сфхтгі.	ε᷑мъ вое фі сфхтгі.
137.	21.	веі въ веї	вой въ веї
142.	17.	Pnn-iens	Pūn-iens
145.	17.	Plnr	Plur
—	18.	simus	simus
152.	18.	Sopinum	Supinum
218.	8.	litor marisa	litora maris
239.	6.	esseret	esserret

Л Н Т Р О Д У Ч Е Р Е.

Граматіка латінъ (Grammatica Latina) есте о ційнцѣ, каде латинца вінє а четі, а скріє, а лицьлеще ші а ворбі лн лімба латінъ; а дісвзлі ідеіле, ш'а'нлесні латинцаареа алтор лімбі; тараз маі къ самъ ачелей Францезе, Італіене, ші Спаніоле.

Фінд къ лімба латінъ прін о діастімъ де отжтѣ веќврі фоарте мұлт с'аё скімват; аша дарз ны треєвше акум а пріві ла ачел, че се жнтревніцлажъ дастајі, чі ла ачел, каде єраджъ чел маі тараз град а кълтүреі пе вретѣ жміпаратулагі Роман Augustus.

Прекум фіещекаре лімез, аша ші чѣ латінъ, се алкэтүеюще дін җичері, җичеріле дін къвінте, къвіктіле дін сілаве, ші сілавіле дін літере (слове).

Граматіка латінъ се'мпарте жи 5. генерале класе (пәрці марі).

Ачеле 5. генерале класе сънти

- 1) Orthophonia съх Orthoëria (Арфоптика словеніре).
- 2) Prosodia (Арфоптика пронкнціе саё ръспундере).
- 3) Orthographia (Арфоптика скрієре).

- 4) Etymologia (скімбартъ саъ префачерѣ къвінтелор), ші
- 5) Syntaxis (легзтъра саъ ашазарѣ къвінтелор житр'о вороавъ).

Orthophonія сѣ є Orthoërija есте о парте ген. нералъ а Граматичеї латине, каре 'мбацъ віше а словені саъ а ашазда літеріле, преkъм. pa-ter пэрінтелс, тарз ны. pat-er, ші алтіле.

Prosodia есте о парте ген. а Грам. латине, каре 'мбацъ а ржспунде къвінтеле дрепт, преkъм. hōmo омъл; тарз ны. homō, ш. а.

Orthographia есте о парте ген. а Грам. лат. каре 'мбацъ а скріе къвінтеле дрепт, адекъ. къ літеріле къвеніте, пк. Deus Дъмиезеъ; тарз ны. deus, ш. а.

Etymologja есте о парте ген. а Грам. латине, каре 'мбацъ а афла фелібріtele скімбари ші префачері а къвінтелор.

Syntaxis есте о парте ген. а Грам. латине, каре 'мбацъ а ашазда къвінтеле житр'о вороавъ.

A. Деспре Orthophonія саъ Orthoërija.

Літеріле сънт семиє, прін каре се 'мфацо-шазда къвінтеле.

Пронгнція (ворва) лімбей латінє съ славян-
шев кѣ 25. літере (слобе).

Ачелє 25. літере сънт:

A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M,
N, O, P, Q, R, S, T, U, V, X, Y, Z.

a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o,
p, q, r, s, t, u, v, x, y, z.

Тоате, ачесте 25. літере съ'мпарт ти додж
тенерале класе, пк. I. ти Vocales (вокале саъ
глазчітоаре) ші II. Consonantes (консонантс
саъ неглазчітоаре).

I. Vocales сънт ачелє літере, че аъ сингіре
дє ла сіне, ші нымай ѿн глас саъ тон, пк. a,
o, u, ш. ә.

Vocales ти лімба латінъ сънт нымай 6, пк.
a, e, i, o, u, ші у грек.

Diphthongus (діфтонг саъ додж гласчітоаре)
сънт додж фелібріте Vocales ла ѿн лок дє о-
датъ аша рзспонсе, ка дє ла тмбє съ се аъ-
дз глас, пк. ai, oi, au, ш. ә.

Diphthongi ти лімба латінъ млі тѣ замъ
сънт: au, eu, прекъм ші: ae, ші oe, д. e.
aigum ағръл, eurus вѣнт остік саъ дє рзсріт,
aestas вара, poena пѣна саъ педѣпса, ш. ә.

Nota. 1. ае ші ое фак тогдевна нұмай ккте о сілавз, прониціїндүсе қа роітн. е. д. е. Aetas втарста, proelium ляпта, &c.

2. Абжнда жисз аетші ое дѣсіпра лыгі е дозз пынктұрі, пк. аёш ші ое, атғанчі фак еле тогдевна дозз сілаве, пк. аёг дәрғл, роёла поетыл, ш. а.

3. Еу фаче нұмай дын күвінтіле гречеши, ші жи латінчл hei ккте о сілавз, пк. Theseus Тесеъ, Perseus Персеъ, ш. а. тарз жи челе латінс фаче тогдевна дозз сілаве, пк. malle-us чіоканчл, ferre-us дә фіер, ш. а.

4. іе фаче жи күвінтіле латінс тогдевна дозз сілаве, пк. di-es җіғә, faci-es фаца, ш. а.

5. ей фаче нұмай hei ші queis (кареј жи лок дә quibus) о сілавз; тарз алғын фаче песте тогдевна 2. сілаве, пк. di-e-i а җіләi, faci-e-i а феңеi, ш. а.

6. и авжнда жиаңтә са бр'о алтз воказы сз ғыспанадә дә чиі вені Латінн адесеорі қа в, пк. қиі каре, sanguis сәнүелө, ш. а.

II. Consonantes сәнит ачеле літере, каре н'а॒ ғинчре дә ~~л~~ сіне, ші нічі үн глас са॑ тон, пк. b, c, d, g, ш. а.

Consonantes жи лімба латінз сәнит 19. пк:

b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t,
v, x, z.

Nota. 1. с се прончиціє ка романескъ к,
1. жнаінтѣ лгї а, о, ші и, .пк. caput каپчл,
color колорчл, суга гріжн, ш. а. 2. жнаінтѣ
үнєї консонантє, пк. creta кріда, crudelitas крх-
зія, ш. а. 3. Да сфершітчл фіешкэрчл кв-
вінт, прекъм ш'а фіешкэрєї сілаве, д. е. halec-
скржмвја, пипс акъм, pectus піептчл, ш. а. та
жнаінтѣ вокалелор е, і, у, ш'а діфтонгілор ае
ші ое се ржспчнде tot д'вчна ка романескъ ц,
пк: сега ч'єра, civis четкапчл, сутба лэнтре,
caelum черчл, соена чіла, ш. а.

2. ph съ ржспчнде tot д'вчна ка романес-
скъ ф, пк. Philippus Філіп, philosophus фі-
лософ, Geographia географія, ш. а.

3. t се прончиціє жнаінтѣ лгї і, д'вчка-
ре малі үрм'єзъ вр'о вокаля, ка романескъ ц,
пк. motio мішкарѣ, oratio ораціє саё. кввінт,
ш. а. жнсъ афлкнідчсе лжнгз t үн h, атчнч се
ржспчнде ка ші ром. т, пк. Boëthius Боеціє,
Pythius Пітіє, ш. а. асемінѣ се ржспчнде, дақъ
жнаінтѣ лгї t се афлз үн s ғаёх x, пк: osium
үша, mixtio містекарѣ, ш. а. жн кввінтілє гречї
адоптате де Латіні, пк. tiaras җивлітч-
ға каپчлчї, прекъм д'в оріentalістї, Prophetia про-

рочіа, ш. а. жн infinitivo praesentis passivum
ла поєці, пк. mittier жн лок де mitti, ш. а.
жн Genitivo plurali vitium де ла vitis вчтвк
де віс, спре деосевіре де vitium віціа са० ме-
т'ехна.

4. к се пронунціє ка ші ром. к, жнсъ прѣ-
пнцін се фнтресвінціа, афарз жн унілє кв-
вінте гречесці адоптате де Латіні, пк. Kalen-
dae жнтма зі а луңеї, Karthago Ка०таго,
Карра греческіл К, ш. а. каре се скріш ші кв.
С. д. е. Calendae, Carthago, Cappa, &c.

5. Тоате челеллте літере латінє се про-
ннціє ка ші челе ромненші, пк. h ка ром. б,
v ка ром. в, ш. а.

6. Дін тоате ачесте 25. літере латінє слв-
жѣ Романілор спре жнсъмнадж нчмерілор ұрмз-
тоаре 7. нчміте ціфре, пк. I, V, X, L, C,
D, ші M, жнсъмнанд:

I	- - - -	1 .
V	- - - -	5 .
X	- - -	10 .
L	- - -	50 .
C	- - -	100 .
D	- - -	500 .
M	- -	1000 .

Кв ачесте 7. літере са० ціфре се скріш ші

се скріш жику орі че феліш дє нумерє д'япоз 8-
м'яторівъл кіп:

1. Афліндуєс о ціфрах май мікз дін др'єп-
та челеї май марі, атвічі се адьни ціфра ч'є
май мікз ла ч'є май маре, пк. VI жисемн'єзъ
6, XV жисемн'єзъ 15, ш. а.

2. Афліндуєс о ціфрах май мікз дін стаж-
га челеї май марі, атвічі се скаде ціфра ч'є
май мікз дє ла ч'є май маре, пк. IX жисемн'єзъ 9,
ХС жисемн'єзъ 90, ш. а.

3. Афліндуєс жисъ о ціфрах май мікз дін
стажнга лгі М, атвічі нічі одатз се скаде, ч'є
арatz к'яте мій сжит, пк. VM жисемн'єзъ
5000, ш. а.

Consonantes се'мпарт жи 2. спеціале класе, а-
декз: *Separabiles* (деспірцітоаре) ші *insepara-
biles* (недеспірцітоаре).

Consonantes separabiles сжит 2. са'є май
м'ялте фелібріте *Consonantes* ла 8н лок, к'яре
нічі одатз се афла ла днічеп'ятул к'явишевор,
ші дні лз'янтр'ял лор афліндуєс се деспарт 8-
на дє алта, пк. rg, rb, rd, ntr, ш. а.

Consonantes inseparabiles сжит 2. са'є май
м'ялте фелібріте *Consonantes* ла 8н лок, к'яре
афліндуєс ла днічеп'ятул к'явишевор ші 'нлз'ян-

тρύλ лор нъ се деспарг ұна дө алта, пк.
br, dr, cl, ш. а.

Деспаре сілабіре.

1. Афлажидыссе о консонантз жиңре 2. воказале сағ діфтонге, атұнчі се'нцишгіз ачык консонантз кү ұрмұтоарға бокалз сағ діфтонгз, пк. pa-ter пәрінтеле, ш. а.

2. Афлажидыссе Consonantes separabiles жиңре 2. воказале сағ діфтонге, атұнчі се'нцишгіз о консонантз кү прецеджтоарға, ші алта кү ұрмұтоарға бокалз сағ діфтонгз, пк. hor-tus ғроздіна, bar-ba варба, ш. а.

3. Афлажидыссе Consonantes inseparabiles жиңре 2. воказале сағ діфтонге, атұнчі се'нцишгіз тоате кү ұрмұтоарға бокалз сағ діфтонгз, пк. be-stia добітокыл, no-strum а нострұ, ш. а.

4. Не афлажидыссе жиңре 2. воказале нічі о консонантз, атұнчі се деспарг ачеле воказале ұна дө алта, пк. Aenē-as Енеас, Mede-a Медеа, ші алтіле.

5. Қыбінтіле компүссе се деспарг аша, преквм с'ағ ші компүс, пк. ad-eo а се дүче, ad-ого а се'нкіна сағ а слұжі ұнғі үшін, ш. а.

6. Консонантіле жиңрепүссе се пот жиңшігі сағ

къ пречедътоарѣ, са ѿ къ үрмътоарѣ воказъ, пк.
red-ео а мерие напои, di-rimo а дъръма, ш. а.

**Деспре сілаве, къвінте ші фелів-
рімѣ ло р.**

О сілавъ есте ѿ глас фъръз нічї ѿ жицълес,
пк. а, ба, бра, stre, ш. а.

Къвінт есте ѿ глас къ жицълес, пк. mensa
маса, tabula табела, ш. а.

Къвінтеле сѫнт дѣ 6. феліврї, прекъм. 1. mono-
syllaba (къносілаве), 2. polysyllaba (мълто-
сілаве), 3. simplicia (сімпле), 4. composita
(компъсе), 5. primitiva (дѣ ръдъчинъ) 6. deri-
vata (префъкъте).

Monosyllaba сѫнт ачелє, че се къпрайд нъ-
май дінтр'о сілавъ, пк. ars юшнца, pars партѣ,
os осъл, ш. а.

Polysyllaba сѫнт ачелє, че се къпрайд дін 2.
3. са ѿ маї мълте сілаве, пк. Je-o леул, ae-
gro-tus болна, sa-ri-en-ti-a жицълесенът, ш. а.

Simplicia сѫнт ачелє, че дѣ нъмай ѿ жи-
цълес, пк. ager огоръл, urbs політія, mundus
всемѣ, ш. а.

Composita сѫнт ачелє, че дѣ 2. са ѿ ші маї

Мълте жицълесърі, пк. agricultura лъкъръл пъл-
мънчълъ; Caligraphia фръмояса скриєре, ш. а.

Primitiva се наземск ачелє, че нъ сънт дѣ
ла алтілѣ прѣфъкъте, пк. domus каса, rus ца-
ръл, urbs політія, ш. а.

Derivata сънт ачелє, че сънт дѣ ла алтілѣ
прѣфъкъте, пк: domesticus каснік, rusticus дѣ
църъз, urbanus дѣ політіе, ш. а.

Nota. Фіещкаре къвънит треене съ ліев а-
тътѣ сілаве, като вокъле са ѿ діфтонгъ се-
флъж юн траинъл, пк. e-la bo-ra-ti-o лъкърапъ,
Me-ne-läus Менелаў, ш. а.

B. Деспѣрѣ Prosodia.

Спорѣ а пъти пронунција фіещкаре къвънит ла-
тіи се прѣвънѫдахъ доиз фелібрі дѣ съмнѣ нъ-
мите акцент (оксіе).

Ачелѣ доиз фелібрі дѣ акцентърі сънт, үнъл
а къвънитълъ юл алтъл а ворбей.

Акцентъл къвънитълъ есте ачелѣ, че се пънѣ
житрън къвънит дѣсъпра челей сілаве, үнде маї
таре се ізвеще къ гласъл.

Акцентъл къвънитълъ есте дъплъ, адекъ: а
лънїръе юл а скъртъреи.

Акцентъл лънїръе есте о лініе дрѣпть(—),
карѣ се пънѣ житрън къвънит дѣсъпра челей сі-

маве, үндє треде сз се ізбаскъ маї таре къ-
гасчл, пк. сәріт капча, hominibus оаменіор, ш. а.

Акцентъл скъртэрей есте ка о лынъ ноз (‘),
каре се пүне житрън къвжит дѣсупра челеї сі-
лаве, үндє ны треде сз се ізбаскъ къ гласчл,
чи репеде сз се четѣскъ, пк. hōmīnēs оаменій,
legērē ачеті, ш. а.

Акцентъл ворбей есте ачела, каре житр’о вор-
бз житрѣгз се дз ачелгі къвжит, каре чере маї
мълтъ лядре амінте асупра са, пк. Deus con-
didit mundum Дхеъ аз. зідіт лымѣ, ш. а.

Акцентъл ворбей нічі одатъ сөнисомнѣжз, чі
нъмай да четіре, саъ жиорбз се прончице ачел
къвжит маї къ ростіре, каре маї мълтъ лядре
амінте чере, пк. Puniet Deus improbos вл пе-
депсі. Дхеъ пре чій рзі, ш. а.

Акц. ворб. се къноаще, скрінд 1.) ачел къ-
вжит ла’нчепут, пк. Puniet Deus improbos, &.
2.) рзіт, пк. Puniet Deus improbos, &. ші
3.) джандії Signum Exclamationis, пк. Puniet!
Deus improbos, &.

Nota. 1. Тонъл нічі одатъ каде жи лім-
ба латінъ пе сілаба чѣ де пе үрмъ, пк. Natū-
ra натура, тара ны naturā, ш. а.

2. Diphthongi: аи, ае, ші ое фак тот дѣ-
хна сілаба лынгз, пк: Aurum ағрал, сәelum че-
ріял, сбена чіна, ш. а.

3. Асеміне сілаве лгнці фак тоате вокаліде, дғоз каре ұрмѣзъ 2. саъ 3. консонанте, прекъм ші x, z ші j, пк. demonstro доведеск, compello азън, грѣх тұрма, gaza комодар, рѣјог маі ръзъ, ш. а.

4. О вокалы жисъ жнаінтѣ алтеі вокале фаче тот дѣзна сілава скъртъ, пк. regius крз-еск, misceo местек, Titius Тітіе, ш. а.

С. Д е спре Orthographia.

Къвінтеле латіне се скріш къ доаз фелібрі дә літере, адекъ: марі ші мічі.

Днсъ ны тоате къвінтеле латіне се скріш нымаі къ літере марі, нічі тоате нымаі къ літере мічі; чі нымаі ла жицепут се скріш үшілес къвінте къ літере марі.

Літеріле марі се скріш, жи өзкінте латіне:

1. Да жицепутъл фіешкъріа үічері, д. е.
Omne principium grave тот жицепутъл есте греєш, ш. а.

2. Да жицепутъл фіешкъръл верс (стіх), д. е.
Credebat hoc grande nefas, et morte plandum,
Si juvenis vetulo non adsurrexerit unquam.

Juvenalis.

Чиі векі сокотѣ дә марепакат, ба вреднік дә модрте; дақъ үн тәнжір ны се скъла жнаінтѣ челгі мәі езтәржі, ш. а.

3. Дғоз фіешкъре пынкт, пк. Homo constat

animo et corpore. Animus est immortalis; corpus vero fragile омъл есте компъс дин съфлет ши тъгп. Съфлетъл есте немъгиториъ; търз тъгпъл търекъгориъ, ш. а.

4. Да юнчепътъл нъмілор проприй, пк. Raulius Pavel, Silesia Сілезія, ш. а.

5. Да юнчепътъл къвінтелор тітъларе, пк. Rex Рига, Consul Консул, ш. а.

6. Да юнчепътъл нъмілор щіїнцілор ш'амзі-етрілор, пк. Philosophia Філософія, Conjugatio Конжугація, ш. а.

7. Да юнчепътъл къвінтелор, че чер въро ре-веренцие, пк. Te Vir Amplissime, ш. а.

Nota. Аша фелъ де къвінте се скріш юн-треци къ літере марі, пк. DEUS Дъмінъхъ, IMPERATOR Ампъратъл, REX Рига, ш. а.

8. Да юнчепътъл аша фелъ де къвінте, каре сънт де ла нъмі проприй префъкъте, пк. Moldavus Молдован, Jassiensis де ла Еши, (Ешъ), Romanus Роман, ш. а.

9. Дънъ дюлъ пънктърі, сънд се поменеск къвінте де алъл зісе, пк. Christus dixit: Diligite et inimicos vestros Мантъгиториъл зіче: Ісусъ ши оре інімічіи вошрі, ш. а.

Nota. юни тоате алте кіпърі се скріш літере мічі.

Д е с п р е П а ғ ұ а қ і і.

Ла Ортографіе се сокотеск ші пәндаціліе.

Пәндаціліе сәнкт аша феліш дө сөмнене, каре се пын жи вр'о карте, скріпте сағ борбз аколо, үндег тревгө пүцін аста; спре а қыңделеңе маі вінене ачепта, че маі наінте с'ағ четіг сағ аудіт.

Де джест феліш дө пәндації сәнкт: Comma віргұла сағ кома (,), semicolon сағ media нота пынтовіргұла (;), colon сағ duo puncta додаз пүнктұры (:) , punctum пүнктұл (.), signum exclamatiois стрігзториғл (!), signum interrogationis жиңреңзториғл (?), signum citationis адекваториғл амінте („), signum disjunctionis деспэрциториғл сағ лөгзаториғл (-), parenthesis парентезғл [: :] сағ (), pauza пәнда (—), ші Apostrophe apostroфғл (').

Comma се пынене: 1. Дұноз о жінере маі міккі неғініткі жиңкі, д. е. Quidquid agis, prudenter agas оғін че фачі, фз кө мінте, ш. а.

2. Жиңайнте ші дұноз експлікация үнде көбжінт, д. е. Augusti tempore, Romanorum imperatore, Christus natus est пе времѣні Август, жиңіз-ралтұл Романілор, сағ искікт Христос, ші айтілес.

3. Жиңтре үнілес көвінте, пк. Audacia, lar-

gitio, avaritia vigebant оєрзгінія, десфраза-
нарѣ, аваріція с'аѣ лъціт, ш. а.

Semicolon саѣ media nota се пыне:

1. Дыпз маї тълте зічері маї мічі, пк.
*Dum contemplamur solem, lunam, stellas et
cetera mundi ornamenta; tum admiramur eorum
Creatorem кжнд прівім ла соғе, ла лънъ, ла
стеле, ші ла челелалте подоаве а лъмей; а-
тънчі не мішнізм де зідігерюл лор, ш. а.*

2. Щире зічері контрапії (*тимпротівітоаре*),
пк. ego аjo; tu negas еш адеверез; тъ тъгз-
дъсци, ш. а.

3. Дыпз о зічере, куріа үрмѣжъ вр'о експлі-
каціе саѣ каъжъ, д. е. *Nihil est amabilius
virtute; quia nos felices reddit nimis есте маї
бън де кът віртутѣ; пентръ ка га не фаче фе-
річіці, ш. а.*

Colon саѣ duo puncta се пыне 1. Аналітѣ
хній адъсе търтърії, саѣ де кътъръ сіне жи-
сші, саѣ де кътъръ алтъл чішева, д. е. *Cice-
ro dixit: Sunt homines, quos libidinis suae neque
rudeat, neque taedeat* Цічеро зіче: Се афлъ хній
оамені, куріа пентръ рөліле сале піні се ръши-
нѣжъ, нічі се інфірікошажъ, ш. а.

2. Аналітѣ експлікаціеї хній естімі, д. е.
Deus condidit mundum: Coelum, terram, solem,

Іншам, Дзес аш ҳідіт лымѣк: Чөрбәл, позмәнитға, соаріле, лына, ш. а.

Punctum се пүнен 1. Дұпқы жиңістеркі үненің ҳічері сағ вородаве, д. е. Audi multa; loquere rausa. Аскұлтаз мұлт ші ворвеше пүцін, ш. а.

2. Дұпқы фіешкаре аберевіаціе (скрттаркі үнгі күвініт), д. е. Lib. I. Cap. IV. адекз: Liber primus карткі жиңікті, Caput quartum қап ал 4-ле, ш. а.

Nota. Abreviationes сәніт аша фелік дә күвінте күнискүте, дін каре се ласқа ла скріс күте үна, доңз літере, сағ ші күте үна; доңз сілаве.

Аша фелік дә abreviationes ал Латіні се алғыз фоарте мұлтеде, пк. A. җисемнебезз Aus-
tus, C. — Cajus, D. — Decius, L. — Lucius,
M. — Marcus, P. — Publius, Q. — Quintus,
T. — Titus, App. — Appius, Mam. — Ma-
mercus, Ser. — Servius. Sex. — Sextus,
Cos. — Coñsul, Coss. — Consules, Val. —
Vale, ш. а.

Signum exclamationis се пүнен дұпқы ачелең ҳічері, че дратж вр'о мірафе, кіемаре сағ стрі-
гаре, д. е. O di immortales! о ҳінілор нәмұ-
ридор! Vivat! сз тұрғасж! Audi! аскұлтаз!
Quanta est potentia Dei! күттейі дә маде пү-
теркі ляй Дұмненбез, ш. а.

Signum interrogationis се пънє дълъг ачелє
къвінте същ ючері, къ каре се 'нтрѣз, д. е.
Quis чине? Quid че? Amat Deum, qui non
diligit proximum suum? Ибенеюще ачела пре Джеъ,
каре ӯрающе пре апроапеле същ? ш. а.

Signum citationis се пънє атънчи, кънд се
поменеюще вр'о ючере маї маре, същ де ла сінє
жнсчий, същ де ла алтъл стреін, д. е. Ші-
циро аратъ преин ӯрмътоарѣ сентенцие, къ чѣ
дінтаї жнделетнічіре а Романілср ера стъдійле,
жіккнд: „*Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis persugium ac solatum praebent, delectant domi, non impediunt foris, pernoctant nobiscum, regrinantur, rusticantur.*“ ш. а.

Nota. Signum citationis се пънє същ ла жн-
чепутъл ші фінітъл ючереї; същ ла 'нчепутъл
фіешкъръл ржнд.

Signum disjunctionis се жнтреечънцащ, спре
а аръта, къ ачелє сілаве същ къвінте, жнтрє
каре се афлъ ачел семн, се къвін афі ла ӯн
лок, пк: *praeclarus* вестіт, *doctus* жмвзцат,
ш. а.

Parenthesis къпрінде жн сінє аша фелѣ дѣ
къвінте, каре се пар а нѣ се нѣмъра ла текст,
същ вр'о експлікаціе, д. е. *Vincere scit Hanni-*

nibal (si Livio credimus) victoria uti nescit,
а жвінці щіс Анібал (дяпа зіса лгі Лівіє)
дарж житреччінціарѣ 'мвінцерей н' о щіс, ш. а.

Pausa се пуне атчнчі, кжднд трачес чінєва че-
ва к'юноскут к'я тъчерѣ; кжднд чевав діодатз се,
скімбз; кжднд чінєва чевав н' іспржвеше, че аш
жнчепут а зіче; кжднд се афлз чінєва житро
маре афекціе, фінд аш болнаш, аш м'яхніт,
аш фантаст, пк: *Hic fuit — дічі аш фост — Iratus venit, clamat, minatus est, et — sed abi-
vit,* ўн фурієтік аш веніт, стрігат, аменін-
ціат, ші — дарж саш дяс, ш. а.

Apostrophe се пуне аа фініт д'єсупра ачелгі
к'ювжнг, каре са фінк'єз к'о вокалз, ші з'я-
маторівл се 'н чене тараз к'о вокалз, д. ф.
Turp' est, жи лок де turpe est, з'яжт есте ш. а.

Nota. Apostrophe маї к'я самж ші маї адеце
се 'н траччінціажз аа поезії (фанерѣ вефчрі-
лов с'єш а стіхчрілов).

D. E t y m o l o g i a .

Етімологія к'япрунде 'н сінс жи генерал З' ов-
ієктурі а граматічесі латінє, адікз: 1. *Nomina*
н'ямілє, 2. *Verba* вефчрілє, ші 3. *Particulas*
п'яртічелілє.

Nomina пропони саў арату вр' о естімі, ші
жнсчшірѣ ачелей естімі де одату, пк: руег
bonus копіл ван, ш. а.

Verba пропони фэнтчірѣ үнені естімі, прекум
scribit скріе, legit четеشه, ш. а.

Particulae пропони легкітвара квакнітэрі съѣш
а ворбей, пк: hic аічі, per прін, et ші, ah ах!
ш. а.

Ачесте 3 обіекты а граматічесі латіне са
жмпарт, пентрэ малі ванні ші малі үшоарж жи-
цзлеміре, жи 10 специале класе, ныміте рат-
tes orationis (пэрді етімологіче а квакнітэрі
съѣш а ворбей латіне).

Ачелей 10 partes orationis саіт:

1. Nomen substantivum (наме съектантів),
2. Nomen adjectivum (наме адіектів),
3. Nomen name-
rale (наме наименіял съѣш нымаржтарю),
4. Pronomen (пронаме),
5. Verbum (верб),
6. Participium (партіціп),
7. Adverbium (ад-
верб),
8. Praepositio (предпозіціе),
9. Coniunctio (коінжыніе),
10. Interjectio (Інтеріекціе).

Nota. Жи лімба романскіх, афарз де а-
честе 10 partes orationis, са малі афарз ші ар-
тікулял, каре жи чѣк латінік из тутва ліндаре.
Nomen substantivum саіт с партіе етімологі-

гікз а лімбей латінє, че аратз орі че фелю дє естімі, сімціте съё матеріале, ші жицзлесе съё ідеале.

Естімі сімціте съё матеріале сжит ачелє, че се купрінд дє сімціріле трупеші, д. е. vir відр-
батчл, liber карте, mensa маса, aëg лерчл,
ш. а.

Естімі жицзлесе съё ідеале сжит ачелє, че ня се купрінд дє сімціріле трупеші, чі нямаі
прін ідее се' нфійнцахз а фі, д. е. doctrina
жмвзцтчра, utilitas фолосчл, ш. а.

Nota. Артікчлъл ромжнеск індєфінітів: ын,
о, ын, жи латіна ня сж жнтречінцахз, пк:
ромжнескъл: ын ом, латінеше се жіче: homo,
о карте liber, ш. а.

Тотчш се' нтжмплз жите одатз, ді се тра-
дъчє; жнсж атчнчі съё жі няме нямерал, съё
прончме індєфінітів, пк: unus frater нямаі ын
фрате; тарз ня дої съё маі мчлці, ш. а.

Nomen adjectivum есте о парте етім: а лім-
бей латінє, че аратз жнсчшірѣ орі ші кзреі е-
стімі, д. е. doctus жмвзцат, utilis дє фолос
съё фолосіторю, ш. а.

Nomen numerale есте о парте етім: а лімбей
латінє, че аратз нямерал естімілор, д. е. qua-
tuor 4, decem 10, centum 100, multi мчлці, ш. а.

Pronomen есте о парте етім: а лімбей латіне, каре се пуне жи локгл үнчі нұмә сущестантів спре дөңзартарға репетіцией ачелгаш наиме, д. е. ego еш, tu ты, ille ел, nos ми, vos ви, illi и, ш. а.

Verbum есте о парте етім: а лімбей латіне, каре дратж сөш о фзптуіре, сөш о пзтіміре, сөш о мішкаре, сөш о старе а вде үнені естімі, д. е. scribere а скріе, condi а се жіді, ambulare а се преумбра, dormire а дормі, ш. а.

Participium есте үн адіектів префзккыт дін веरб, каре пе ажнгж жи счшірға үнені естімі дратж ші тімпнгл ачелей жи счшірі, д. е. legens четінд, scriptus скріс, pictus үзгрывіт, moriens мұрінд, ш. а.

Adverbium есте о парте етім: а лімбей латіне, каре дратж жи счшірға үнчі веरб сөш адіектів ал жи траевзріле: кым? канд? үнде? ші кэт? фзптуеше вр'о естіме, д. е. pulchre scribere фразмос а скріе, diligenter discere біне а жи взыя, valde doctus фоларте жи взыцат, ш. а.

Praepositio есте о парте етім: а лімбей латіне, каре дратж, кым стағ әодж естімі легате прін үн веरб, ик: per прін, in жи, ex дін, ad спре, ш. а.

Conjunctio есте о парте етім: а лімбей латіне, прін каре се лікгз, ик нұмал үніле күвінте;

чі ші житречі չічері, д. е. et, ac, etiam ші,
si ձառք, զստ կճնձ, շ. Ճ.

Interjectio էստ օ որթ ետիմ: ա լիմե՛ լատի-
նե, չե ձրաց աֆեկտը ցե՛ք ստա՛ք ճի՛ լզջնդրչա-
հոսդրչ. Ճ. Ե. օ օ! ah ա՛ք! yah ել! շ. Ճ.

Nota. Ինտերեկցիլը սե պահ յինդ' օ չիչերե ուն-
դրե կշնինե յին կօճչ այ այ կու կու կու .

Տօաթ աշետե 10 partes orationis ա լիմե՛
լատինե սե յունարդ յին ձօնա կլաս, ադիկ: առ րա-
տե օրատին ֆլեքսիբիլե (սկիմեշտօնք) այ ինֆլե-
քսիբիլե (հետքիմեշտօնք).

Partes orationis flexibiles սե հնամեսք աշելը ,
ակզրօք ֆինալ սե սկիմեշ .

Partes orationis flexibiles սանդ 6, ոյ: 1.
Nomen substantivum, 2. Adjectivum, 3. Nu-
merale, 4. Pronomen, 5. Verbum, այ 6.
Participium.

Partes orationis inflexibiles սանդ աշելը , ա
կզրօք ֆինալ նիշ օ ձրաց սե սկիմեշ.

Partes orationis inflexibiles սանդ 4, ոյ: 1.
Adverbium, 2. Praepositio, 3. Coniunctio, այ
4. Interjectio.

Nota. Adverbia տօւշ աչ օ միշ սկիմեշ,
ուշանձ որին գրադչրիլը կօմպարացիւ.

К А П А Н Т І Й.

Деспре Nominibus Substantivis.

Nomina substantiva сант де 4 фелібрі, пк: 1. Propria (пропріє), 2. Adpellativa стѣ communia (комуне), 3. Collectiva (адгн-тоаре) ші 4. Abstracta (дє трасе).

Nomina propria се нъмек ачелє, каре нъмай үнені естімі се къвін, пк: Aetna Етна, Roma Рома, Danubius Дунібрѣ, Cyrus Кіръс, Gallia Галія, ш. а.

Nomina adpellativa стѣ communia сант аче-ле, че маї мълтобр естімі дє одатз се къвін, пк: urbs політія, mons мънте, fluvius флувій, rex рігз, ш. а.

Nomina collectiva сант ачелє, че аратз о мълціме фэрз нъмэр дє естімі дє үн фелі, пк: exercitus армія, turba людє, arena несіп, ш. а.

Nomina abstracta се нъмек ачелє, че пропріи естімі ідеале, пк: sapientia юнцзлепчюнѣ, gloria лауда, paupertas сирочія. ш. а.

Да фіешкарє съектантів се чер 4 лъкрурі а-ші, пк: 1. Genus (генуз стѣ нъмвл), 2. Numerus (нъмврвл), 3. Casus (къдєрѣ) ші 4. Declinatio (деклінація).

Genus аратз дє че нъм есте үн съектантів.

Genus нұмілор сұбстантівे латіне есте дә 3 фөліғірі, пк: 1. **Masculinum** (маскулін сұғын вәр-еңтеск), 2. **Femininum** (фемінін сұғын фімееск) ші 3. **Neutrum** (нөгітін сұғын нічін вәр-еңтеск нічін фімееск).

Nota. Әніле **Substantiva** сәнит **Generis communis** (дә генұл комын) адікz: дөсдатқ ші **Masculini** ші **Feminini**, д. е. соңих соңғы ші **со-циа**, **princeps** дәмнұл ші **доамна**, **adolescens** копілұл ші **копіла**, ш. а.

Numerus дәретк, деспрем кәкте естімі се вор-бевеше, деспрем ұна сұғын маі мұлте.

Numerus есте дә дәнекш фөліғірі, пк: **Singularis** (сіңғұлар) ші **Pluralis** (плұлар).

Singularis есте аттынчі, кәнд се ворбевеше ия-маі деспрем о естімі, пк: **Praeceptor** жмәғүз-ториқ, **liber** кәртік, **arbor** копачыл, ш. а.

Pluralis есте аттынчі, кәнд се ворбевеше дес-прем маі мұлте естімі әквале, д. е. **Praesep-fores** жмәғүзаториі, **libri** кәрціле, **arbores** ко-пақай, ш. а.

Nota. Әніле **Substantia** се 'нгребінцаң' нұмай ән Plurali, д. е. **Diviliae** аверік, тенебрае жиңнерік, **castra** лагер, **nuptiae** нұнта, ш. а.

Casus есте скімбарақ фіналғілор ұнай нұмас.

Casus жи лімба латінз сәнгт, кът пентрғ Singulare, атжт ші пентрғ Plurali, шасы.

Ачеле 6. Casus се пүнек: 1. Nominativus (номінатів сұш ныміторю), 2. Genitivus (генитів сұш ижіккіторю), 3. Dativus (датів сұш дұтқіторю), 4. Accusativus (акыжатів сұш пәннікіторю, сұш вәдііторю), 5. Vocativus (вокатів сұш страйгіторі) ші 6. Ablativus (аблатів сұш лыңтарі).

Nominativus се пүнек ла 'нтресарѣ: чіне? сұш: че? пк: pater пәрінтеле, rus үара, ш. а.

Genitivus се пүнек ла жнтресарѣ: а кы? сұш: дә че? пк: patris а пәрінтелі, ruris а үзреі. сұш дә үарз, ш. а.

Dativus се пүнек ла 'нтресарѣ: кы? пк: patri пәрінтелі, ruri үзреі, ш. а.

Accusativus се пүнек ла 'нтресарѣ: пре чіне? сұш: пре че? пк: patrem пре пәрінтеле, rus пре үара, ш. а.

Vocativus се пүнек аттынчі, кәнд се стрігз ла чінеба, сұш се кәмз пе чінеба, сұш се көрбенше кәттәр чінеба, пк: pater пәрінте, domine дөмнінде, ш. а.

Nota. Vocativus жнтресенцаджә адесе пәртічінде о! пк: o pater о пәрінте! ш. а.

Ablativus се пүнек ла 'нтресарѣ: дә ла чіне?

сѣш: дѣ ла че? пріи че? къ че? към? кънд? ш. а. пк: ратре дѣ ла пэрінте, тиге дѣ ла царз, ш. а.

Nota. 1. Днтресарѣ: чиie? се 'итресвінца-
хъ ла нѣмі тиесфлеците; тарз: че? ла нѣ'нс-
флеците.

2. Nominativus шi Vocativus се нѣмеск Casus recti сѣш дѣ рѣдчніх; пентръ къ нѣ сант дѣ ла алтілѣ префзквте; тарз челе лал-
те се нѣмеск Casus obliqui сѣш префзквте,
пентръ къ сант дѣ ла Casus recti префзквте.

Declinatio есте фелібрімѣ скімкзрѣ фіналгри-
лор 8н8ї нѣме.

Declinationes пентръ лімба латінї сант 5:

Дін Genitivo singulari нѣма се къноаше tot
дѣшна, дѣшн каре деклінаціе се аплѣкъ сѣш
се скімбз 8н нѣме; аша дарз віне тредвє а
алла сама ла генітівла сінгзлар а фіешкзрѣ дек-
клінації.

Genitivus singnlaris аре ла:

1. Decl: 2. Decl: 3. Decl: 4. Decl: 5. Decl:
ae. i. is. us. ei.

Nota. Спрѣ маї 8шоарз дѣпрінде ре а деклі-
наційлор латінє, тредвє фіешкаре жицепжторю а
аве жндеествлз ексерчіціе жн деклінарѣ къвін-

төлөр лімбей сале.

Шема чөлөр 5 деклінації латінс дұспы а лор фіналғарі сұйық қазғарі.

Numerus singularis.

D e c l i n a t i o .

I.	II.	III.	IV.	V.
N. a, (e, as, es)	er, us, um	a, e, o, c, l,	us, u, es.	
G. ae, (es)	i,	is.	us, u, ei.	
D. ae,	o,	i,	ui, u, ei.	
A. am, (en, an)	um,	em (im, in, a (Neut: ка Nom:))	um, u em.	
V. a.	er, e, um.	a, e, o, c, l,	us, u es.	
Ab: a, (e)	o.	n, r, s, t, x. e, (i)	u, u e.	

Numerus Pluralis.

N. ae,	i, a,	es, a (ia)	us, a.	es.
G: arum.	orum.	um, (ium)	uum	erum
D. is (abus)	is	ibus	ibus	ebus (ubus)
A: as	os, a	es, a (ia)	us , a.	es.
V. ae	i, a	es, a (ia)	us , a.	es.
Ab: is (abus)	is	ibus	ibus	ebus (ubus)

Nota. Дін ачектк шемдің се аратк, кз:

1. Vocativus есте тот дәнна дә о потрівездік Nominativo, алар ә де деклінація а доза, а күрілі Vocativus singularis ғаече о експеп-

цие, де спрє каре се ва спуше ла локул скъ.

2. Асемінс Dativus ші Ablativus pluralis сънт тог дѣгна дѣ о потрівз.

3. Ди челе 3. дѣ пе 8рмz дѣклінації сънт ші Nominativus ші Accusativus pluralis тог дѣгна дѣ о потрівз.

4. Афлакидыссе ла дѣклінація а 2^a. а 3^a. ші а 4^a. Neutra substantiva, апої тоате ачесте аѣ, тог дѣгна 3. Casus дѣ о потрівз, адекъ: Nominativum, Accusativum ші Vocativum, отжт жи Singulari , кът ші 'н Plurali ; жисъ жи Plurali се фінѣзъ тоате Neutra тог дѣгна къ а.

I. Diclinatio .

Дѣпз жигжма дѣклінаціе се аплѣкъ тоате ачеле Substantiva latina , каре жи Genitivo singulari се фінѣзъ къ ае.

Substantiva latina ачестеї дѣклінації се фінѣзъ жи Nominativo singulari тог дѣгна къ а, ші сънт Generis feminini, афорз дѣ 8ніле пыцие, д. е. Nom: sing: columba порұмевл, Gen: columbae , Nom : sing: fabula фабула , Gen: fabulae, ш. д.

Дѣпз жигжма дѣклінаціе се маї аплѣкъ 8ніле

Substantiva адоптате (λγατε) дe Латини дe лa Греци, кaрe сe фiнкiзъ жи Nominativo singulari кa e, as, es, жи тre кaрe челе кa фiналъл e сжнt Generis feminini ; тaрк челе кa as шi es Mascu- lini, пk: Еритбте екстрактъл, Вогeas вжнт нордик съш дe мъхъз-ноапте , Pyrites крeмiнe, ш. а.

Експлaчтi дeклinaцiе i жи тжi.

A. Къвiнte латине кa фiналъл a.

Singularis.

Nom:	Columb-a	пoрчmeвл.
Gen:	Columb-ae	а пoрчmeвлaчт (дe пoрчme).
Dat:	Columb-ae	пoрчmeвлaчт.
Acc:	Columb-am	пre пoрчmeвл.
Voc:	Columb-a	пoрчmeвлe!
Abl:	Columb-a	дe лa пoрчmeвл.

Pluralis.

Nom:	Columb-ae	пoрчmeий.
Gen:	Columb-arum	а пoрчmeiлoр (дe пoрчmeй).
Dat:	Columb-is	пoрчmeiлoр.
Acc:	Colum-as	пre пoрчmeий.
Voc:	Columb-ae	пoрчmeiлoр!
Abl:	Columb-is	дe лa пoрчmeий.

Асемiнe сe дeклiнz : schola схoзла , luna

лінія, stella срѣзъ, planeta планеты, planta
планта, barba барба, ala ария, aula ограда,
ш. а.

Nota. Щіле Substantiva ачестей деклінації
се днтревніцахъ нчмай жи Plurali, пк: Divi-
tiae аверѣ, tenebrae жнтунерікъ, nundinae
трафорокъ, calendae жнтума щі а лнній, minae
аменіцафѣ, nuptiae нчнта, ш. а.

Експлануа деклінэрії 8ннї Свкстантів, че се
жнтревніцахъ нчмай жи Plurali.

Plurals.

N:	Nupti-ae нчнта .	Diviti-ae аверѣ .
G.	Nupti-arum а нчнцей	Diviti-arum а авереді (де нчнца)
D.	Nupti-is нчнцей	Diviti-is авереді.
Ac:	Nupti-as прѣ нчнта	Diviti-as прѣ аверѣ.
V:	Nupti-ae нчнца!	Diviti-ae аверѣ!
Ab.	Nupti-is дѣла нчнта	Diviti-is дѣла аверѣ.

Nota. 1. Genitivus singularis ачестей деклінації се форма де чї векї Латінї, таъ маї
къ самъ де поєцї, жи ai, пк: жи лок де: ter-
rae а оръмнтульї, се щічѣ: terra, жи лок де:
aulae а ограхї, се щічѣ: aulai, ш. а. таъ
къте о датѣ ші жи: as, пк: жи лок де: fami-
liae а фамілії, се щічѣ: familias, ш. а.

2. **Ди Dativo** ші Ablativo plurali се фінкезъ
жніле квінте ны кы is, чи кы abus , пк: ambae
жмee, duae доaz, аш tot дѣчиia abus; тарз :
dea жmka, domina дсамна (къкона), filia фii-
ка, anima сyфларкъ, equa тапа, asina асина ,
famula слжнка, liberta фоста рoаez, mula ка-
тжра, socia социа, serva рoаba, ш. а. аш ны-
маі атчнчі abus, жнд аш а се десееві дe ма-
счлніле лор, пк: фийнлор се жиcе siliabus; та-
рз ны filius, каде др пыткъ фi Dativus pluralis
дeла filius фiнбл ш. а.

3. Genitivus pluralis ачестеи дeкліцаї а-
ре квате одатз жн лок дe arum нyмаі ut, пк:
Olympicum жн лок дe Olympicarum, ш. а. каде
маі алеc се жнтресчнцажз ла поецї; тарз маі
адесе се жnтресчнцажз ачест Genitivus ла
тысчрї, монеде ші кyмпене, пк : Amphorum
жн лок дe amphoragum, drachmarum ти лок дe
drachmarum, ш. а.

B. Квінте гречеші кы фiналь-
гiлe: e, as, шi es.

S i n g u l a r i s.

N. Еритоме екстракт8л Aenēas Anchises.
G. Еритом-es а екстракт8л8ї Aenē-ae Anchis-ae
D: Еритомae екстракт8л8ї Aenē-ae Anchis-ae

Ac: Epitōm-en прε екстракт: Aenē-am Anchis-en
(Aenē-an)

V. Epitōm-e екстрактъл! Aenē-a Anchis-e

Ab: Epitōm-e дeла екстрактъл Aenē-a Anchis-e

Nota. Pluralis, кaрe раг сe 'нтрeвнцaзъ,
наrе нiчi o дeосeбiрe дe Nomina latina.

Асемiнk сe дeклiнk: Aloë aloe (o плiнtъ),
crambe кeлъл (o плiнtъ), tiāras қмвзлiтърa
кaпчлaгi (чeлmaзa), Andreas Aиdrii, Boreas
вжит дe мeдък нолите, Pyrītes кpemинe, Dynastes 8и стzпzнiтoрi, ш. a.

II. Declinatio.

Дyпk a дoзa дeклiнaциe сe аплeккz тоатe аче-
ле Substantiva latina, кaрe 'n Genitivo singulari-
сe фiнкъз k8 i.

Substantiva latina ачестeй дeклiнaциi сe фiнкъ-
з жи Nom: sing: k8: er, us, шi ut, пk: Nom:
sing: puer копiлъл, Gen: pueri, Nom: sing: camp-
rius кaмпiлъл, Gen: campi, Nom: sing: templum
тeмпiлъл, Gen: templi, ш. a.

Substantiva latina ачестeй дeклiнaциi к8 фi-
нлaгi er сaнт тоатe, к8 фiналъл us чeлe мai
мaлtс Generis masculini; тpж чeлe к8 ut
тоатc Gen: neutrius.

Дяпъ дечьста деклінаціє се маі аплъкъ доаж
къвінте латіне къ фіналъріле ір ші ur, пк: vir
еврбатъл, ші composita де дічі, levir къмна-
тъл, Decemvir, Triumvir, ш. а. ші Adjec-
tivum satur сътъл.

Дяпъ а доаж деклінаціє се маі аплъкъ ші
унілє къвінте гречесї къ фіналъріле os, (жн
латіна us), eos (жн латіна eus) ші on (жн
латіна ut), пк: Delos (Delus) Делос (о ін-
сълз), Orpheos (Orpheus) Орфес, lexicon (le-
xicum) лексіконъл, ш. а.

Експлан рї деклінацієї адоя.

A. Къвінте латіне къ фіналъ ег.

Singularis.	Pluralis.
N: Gener үінеріле	Gener-i үінерій.
G: Gener-i а үінеріль	Gener-orum а үінерілор (дє үінере).
D. Gener-o үінеріль	Gener-is үінерілор.
A. Gener-um пре үінеріле	Gener-os пре үінерій.
V: Gener үінере!	Gener-i үінерілор!
A. Gener-o дела үінеріле	Gener-is дє ла үінерій.

Асеміне се деклінз: Armiger пуртаторъ дє
арме, puer езетъл, Liber Лібръл (жінъл він-
агі), presbiter пресвітеръл, sacer сокръл, ш. а.
с.

Nota. Н8 тоате к8вінтілє латінє ачестей деклінації к8 фінал8л ег а8 жн Genitivo ші че-ле лалте ка38рї облікве пе е жнайнт8л 88ї г; чі челе маї м8лте жл л8п8дз, пк: ager ого-р8л, аре жн Genitivo agri; т8рж н8 agerі, асе-мінє ші: cancer рак8л, caper цап8л, culter к8-цит8л, liber карг8л, ш. а.

Е к с е м п л 8 .

Singularis.	Pluralis.
N. Ager огор8л	Agri огоарілє.
G. Agri Δ огор8л8ї (д8 огор)	Agrorum Δ огоарілор (д8 огоаре).
D. Agro огор8л8ї	Agris огоарілор.
A. Agrum пре огор8л	Agros пре огоарілє.
V. Ager огор8лє!	Agri огоарілор!
A. Agro д8ла огор8л	Agris д8ла огоарілє.

Nota. К8вінтелє к8 фінал8л us ші ius, фіє Substantiva, фіє Adjectiva с8в8 Adpellativa, с8 фінк8з жн Vocativo singulari к8 е, пк: Dominus Домин8л, Voc: domine, servus слуга Voc: serve, prius к8чернік, Voc: pie, bonus б8н, Voc: bone, nuntius вестіготр8л, Voc: nuntie, fluvius фл8ві8л, Voc: fluvie, ш. а. жнс8 Nomina propria к8 фінал8л ius л8п8дз жн Voc: пе us, ші а8 н8млай і, пк: Virgilius Вір-

тілє, Voc: Virgili, Horatius Орациє, Voc: Horati, Georgius Георгіє, Voc: Georgi, ш. а-тара filius філія, аре жи Voc: fili, genius жи-үеғыл позжіторю, Voc: geni, meus ал мөш, Voc: mi; Іарз: Deus Дзеә аре ші жи Voc: Deus, дарз жи Nominative plurali аре Dii, прекым ші жи Dative ші Ablative plurali май кү самз Diis.

Е к с е м п л 8 :

S i n g u l a r i s.

N. <i>Servus</i> слуга	Fluvius флаувија
G. <i>Servi</i> а слугеі (де слугз)	Fluvii а флаувија ^т (де флаувиј)
D. <i>Servo</i> слугеі	Fluvio флаувија ^т
A. <i>Servum</i> пре слуга	Fluvium пре флаувија
V. <i>Serve</i> слугз!	Fluvie флаувијае!
A. <i>Servo</i> дөлә слуга	Fluvio дөлә флаувија

P l u r a l i s.

N. <i>Servi</i> слугілє	Fluvii флаувиілє.
G. <i>Servorum</i> а слугілор (де слуги)	Fluviorum а флаувиілор (де флаувиі).
D. <i>Servis</i> слугілор	Fluviis флаувиілор.
A. <i>Servos</i> пре слугілє	Fluvios пре флаувиілє
V. <i>Servi</i> слугілор !	Fluvii флаувиілор !
A. <i>Servis</i> дөлә слугілє	Fluviis дөлә флаувиілє

Singulare.

Pluralis.

Nom: Horatius Орациe.

Gen: Horatii α λγι Οραциe
(Δε Οραциe).

Dat: Horatio λγι Οραциe

Η γ α ρ ε.

Acc: Horatium πρε Οραциe.

Voc: Horati Οραциe !

Abl: Horatio Δε λα Οραциe.

Nota. 1. Genitivus pluralis ачестей дес-
клінації дре кже одатз жи лок де огут нъ-
млі ўт, пк: librūm α κερціλορ, жи лок де li-
θогум, ш. а. каре маі олес се жнтревінцауз
ла поєці; таф маі адесе се жнтревінцауз ачест
Gen: λα μζсғрі, κжнтаре, ші монеде, пк: di-
gitūm, modiūm, ш. а. **Mille 1000** жнтревінцауз
тот дѣгна ачѣста формz, пк: **Mille**
talentūm 1000 де таланці, жи лок де: **mille**
talentorum, ш. а.

2. Къвінтеле гречесї ачестей десклінації къ
Фіналу os (лат: us) аш жи **Accusativo singula-
ri-on** ші ут; таф жи **Vocativo e**, пк: **Delos**,
Acc: **Delon** ші **Delum**, **Voc:** **Dele**, ш. а.
жнсз ачелє къ фіналу eus лѣпнда жи **Vocativo**
пe s, пк: **Orpheus** Орфеї, **Voc:** **Orpheu;** ш. а.
Тоате къвінтеле латине къ фіналу ут, ші

челε гречесци къ оп сънт Gen: neutrius, а вжнда
Nominativum, Accusativum и Vocativum тоз
дѣсна де опотрібъ; тараз ти Plurali се финѣзъ
къ а.

E к с е м п л ь Н е 8 т ь 8 .

S i n g u l a r i s.

- N.** Pratum фжнацъл Lexicon (ит) лексіконъл
G. Prati а фжнацълът Lexici а лексіконълът
 (де фжнацъ). (де лексіконъ).
D. Prato фжнацълът Lexico лексіконълът.
A. Pratum пре фжнацъл Lexicon (ит) пре лексі-
 конъл.
V. Pratum фжнацъле! Lexicon(ит) лексіконъле!
A. Prato дѣла фжна- Lexico дѣла лексіконъл.
 цъл.

P l u r a l i s.

- N.** Prata фжнацілε Lexica лексікоанілε
G. Pratorum а фжнаці- Lexicorum а лексікоані-
 лор (де фжнацє). лор (де лексікоане).
D. Pratis фжнацілор Lexicis лексікоанілор.
A. Prata пре фжнацілε Lexica пре лексікоанілε
V. Prata фжнацілор ! Lexica лексікоанілор !
A. Pratis дѣла фжнацілε Lexicis дѣла лексікоанілε

Д е к л і н а р ѣ к ү в і н т ә л о ғ :

Deus Д җе ё, vir өзгөтүл ші satur сұтүл.

S i n g u l a r i s .

Nom: Deus, Gen: Dei, Dat: Deo, Ac: Deum, Voc: Deus, Abl: Deo.

P l u r a l i s .

Nom: Dei, dii, dî, Gen: Deorum, deûm, Dat: Deis, diis, dîs, Ac: Deos, Voc: Dei, dii, dî, Ab: Deis, diis, dîs.

Nota. Deus қа үндең Д җиңиеш һ'аре плағада, чи дәккә ессе жи плағада, аттыңи төтдөйнә се жүелег Д җе ё позжнеші.

S i n g u l a r i s .

Nom: Vir, Gen: viri, Dat: viro, Ac: virum, Voc: vir, mi Abl: viro.

P l u r a l i s .

Nom: viri, Gen: virorum, Dat : viris , Ac: viros, Voc: viri, Abl: viris.

S i n g u l a r i s .

Nom: Satur, Gen: Saturi, Dat: Saturo, Ac: Saturum, Voc: Satur, Abl: Saturo.

P l u r a l i s .

Nom: Saturi, Gen: Saturorum, Dat: Saturis, Ac: Satuрос, Voc: Saturi, Abl: Saturis.

III. Declinatio.

Дұпз а тәріл дәклінаціе се апдаған тоате ачеле күвінте лат: каре се фінбұз жи Genitivo singulari кү is.

Күвінтеле лат: ачестеі дәклінаціеі се фінбұз жи Nominativo singulari кү: a, e, o, с, l, n, r, s, t ші x, нк: Nom: Sing: Poëma поемз, Gen: Poëmatis, Nom: Sing: Mare марқ, Gen: Maris, Nom: Sing: Leo лев (о фіарз), Gen: Leonis, Nom: Sing: Lac լապтеле, Gen: Lactis, Nom: Sing: Animal добітокъл, Gen: Animalis, Nom: Sing: Nomen һымелек, Gen: Nominis, Nom: Sing: Arbor копачъл, Gen: Arboris, Nom: Sing: Avis пасарқ, Gen: Avis, Nom: Sing: Caput қапъл, Gen: Capitis, Nom: Sing: Rex ғіра, Gen: Regis, ш. a.

Күвінтеле латіне ачестеі Дәклінації сәнкт де тұстареле Genera, деспере каре се ба үінс мәй үос.

Nota. Макар кү Genitivus Singularis ачестеі дәклінації се фінбұз тот дәуна кү is, тотшын се адлоуға ачел is үнгі сүбстантив дұпз Фелюғрітег кіпүрі, дәрепт каре ачеста дәклінаціе үереде мәй тұлтұз ляаре амінните ла форма рқ Genitivi.

Е к с е м п л 8 .

S i n g u l a r i s.

Masculinum.

N. Pater πατέριντελε

G. Patris α πατέριντελγί

(Δε πατέριντε)

D. Patri πατέριντελγί

A. Patrem πρε πατέριντελε

V. Pater πατέριντε!

A. Patre δελα πατέριντελε

Femininum.

N. Virtus βίρτυτή

G. Virtutis α βίρτυτη

(Δε βίρτυτε)

D. Virtuti βίρτυτη

A. Virtutem πρε βίρτυτη

V. Virtus βίρτυτε!

A. Virtute δελα βίρτυτη

N e u t r u m .

Nom: Corpus τροφή

Gen: Corporis α τροφή (Δε τροφη) .

Dat: Corpori τροφή

Acc: Corpus πρε τροφή

Voc: Corpus τροφή!

Abl: Corpore δελα τροφή.

P l u r a l i s .

Masculinum.

N. Patres πατέριντε

G. Patrum α πατέριντελορ

(Δε πατέριντε)

Femininum.

N. Virtutes βίρτυτη

G. Virtutum α βίρτυτη

(Δε βίρτυτη)

D. Patribus πατρίνιοιορ Virtutibus віртүцілор.
A. Patres πρε πατρінї Virtutes пре віртүцілє.
V. Patres πατρінї! Virtutes віртүцілор!
A. Patribus дєла πατρінї Virtutibus дєла віртү-
цілє.

N e u t r u m .

Nom: Corpora τρѹпѹрілє.
Gen: Corporum α τρѹпѹрілор (дє τρѹпѹрі).
Dat: Corporibus τρѹпѹрілор
Acc: Corpora πρε τρѹпѹрілє.
Voc: Corpora τρѹпѹрілор!
Abl: Corporibus дєла τρѹпѹрілє.

A d n o t a t i o .

1. Зніле квінте латине се фінѣхъ жи Accusativo singulari нѣ кѣ ет чі кѣ im, пк:
 - a.) Cannabis канніпа, cucumis краставецъл, pelvis ієрікъл, sinapis мѹциаръл, sitis сеть, tussis тѹса, ш. а. Acc: canabim, cucumim, pelvim, sinapim, sitim, tussim, ш. а.
 - b.) Зніле дѣ ет ші im дєодатъ, пк: Clavis кета, febris фрігѹрілє, navis корабія, securis секбрѣ, turris тѹрѹл, ш. а. Acc: Clavem ші Clavim, febrem ші febrim, navem ші navim, ш. а.
 - c.) Nomina propria флагбійлор ші а політійлор кѣ

is, пк: Albis Елга, Acc: Albit, Tamesis Таміса, Acc: Tamesim, Neapolis Неполі, Ac: Neapolim, ш. а.

d.) Щніле гречесці аश ін пк: Poësis поезія, Ac: Poësin, Genesis фанерк, Ад: а лумеї, Ac: Genesin, ш. а.

e.) Щніле гречесці аш ет ші а, пк: aër aerул, Acc: aërem ші aëra, aether етерул, Acc: aetherem ші aethera, Pan Пан (Ун ұжы), Ас: Ac: нұмай Pana, спре десекіре деда ранем ұжык, ш. а.

2. Мұлте қыбінте латіне се фінкз жи Ablativo ~~plurāli~~ нік кү е чі кү і, пк:

a.) Neutra кү е, al ші аг. А. е. mare морк, Abl: mari, animal әсебітоказ, Abl: animali, exemplar әксерпладула, Abl: exemplari, ш. а.

b.) Кұвінтеле кү фіналы is, каре жи Ac: аш ін сіккін in, А. е. canabis қжніпа, Abl: canabi, syrtis сірта, Abl: syrti, ш. а.

c.) Тоате Adjectiva дә долж фіналы, пк: ші нұміле лүнілор дә атрыа дәклінаціе, А. е. dulcis дұлче, Abl: dulei, Aprilis Апріліе, Abl: Aprili, October Октомбре, Abl: Octohri, ш. а.

d.) Мұлте қыбінте аш тот одатж е ші і, пк:

a.) Челес маі мұлте Adjectiva дә үн фінал, А. е. felix ферічит, Abl: felice ші felici, dili-

gens сіліторі, Abl: diligente ші diligentі ш. а.
b.) Тоці Comparativi, д. е. major маї ма-
ре, Abl: majore ші majori, ш. а..

c.) Substantiva , коре аш жи Acc: em ші im,
д. е. navis корасіа, Abl: nave ші navi, turris
турніа, Abl: turre ші turri, ш. а.

3. Жи Plurali се фінкезз үніле Substantiva
Neutra. кз кз а чі кз іа, преекзм:

a.) Neutra кз фінальріле е, ал ші ar, д. е.
Altare Алтаря, Plur : Altaria , Tribunal
трієналыа, Plur: Tribunalia, calcar пінтенчл,
Plur: calcaria, ш. а.

б.) Тоате Adjectiva дe атвіа дeклінаціе, д. е.
levis-е ышор, Plur: levia, fortis-е таре, Plur:
fortia, ш. а. тарз Comparativa Neutra ші ve-
tus аш нұмаі. а, пк: majus маї ма-ре, plur: ма-
jora, vetus векі, plur: vetera , ш. а.

4. Жи Genitivo Plurali се фінкезз кз ium:
a.) Neutra кз е, ал ші ar, д. е. cubile па-
тая, Gen: Pl: cubilium, cochlear лінгұра, Gen:
Pl: cochlearium, cervical періна, Gen: Pl: cer-
vicalium, ш. а.

b.) Тоате Adjectiva дe атвіа дeклінаціе,
д. е. gravis греі, Gen: Pl: gravium, utilis фо-
лосіторі, Gen: Pl: utilium, ш. а. тарз Compa-
tivi аш нұмаі ум кз ium афарз дe Comp: plus
каре аре plurium.

c.) Челес май мұлтес күвінте кү es ші is, қаре жи Nominativo ші Genitivo singulari әш сілаве де о потріз әс мұлтес, д. е. nubes норғл, Gen: Pl: nubium, avis пасерғы, Gen: Pl: avium ш. а.

d.) Челес май мұлтес күвінте моносілаве, д. е. mons мұнтеле, Gen: Pl: montium, ars үйнца, Gen: Pl: artium, ш. а.

5. Bos өөгл, Gen: sing: bovis, әре жи Genitivo Plurali boum; тағы жи Dative ші Ablativi plurali: bobus сікш bubus.

Деклінарға күвінте әр:

Bos өөгл, sus әжмәтогүл (поркүл), Jupiter Жоң (жың), vas васыл, Iesus Иисус.

Singularis.

N. bos, G. bovis, D. bovi, Ac: bovem, V. bos, Ab: bove.

Pluralis.

N. boves, G. boum, D. bobus (bubus), Ac: boves, V. boves, Ab: bobus (bubus)

Singularis.

N. sus, G. suis, D. sui, Ac: suem, V. sus, Ab: sue.

Pluralis.

N. sues, G. suum, D. suibus (sūbus), Ac:

= 45 =

sues, **V.** sues, **Ab:** subus (súbus).

S i n g u l a r i s .

N. Jupiter, **G.** Jovis, **D.** Jovi, **Ac.** Jovem,
V. Jupiter, **Ab:** Jove.

Jupiter καὶ ἀρε Pluralem.

S i n g u l a r i s .

N. vas, **G.** vasis , **D.** vasi , **Ac:** vas , **V.** vas, **Ab:** vase.

P l u r a l i s .

Дұнз а 2. дәклінаціе: **N.** vasa, **G.** vasorum,
D. vasis, **Ac:** vasa, **V.** vasa, **Ab:** vasis.

S i n g u l a r i s .

N. Iesus, **G.** Iesu, **D.** Iesu , **Ac :** Iesum ,
V. Jesus, **Ab:** Iesu.

IV. Declinatio.

Дұнз алғыра дәклінаціе се алғекі тоате а-
шеле Substantiva latina , каре се фінкіз жи
Genitivo Singulari καὶ us.

Substantiva ачестей дәклінації се фінкіз жи
Nominativo singulari καὶ us , ші καὶ и, оқ: Nom:
sing: fructus ғодұл, Gen: fructus, Nom: sing:
gelu үерғұл, Gen: gelu, ш. а.

Substantiva καὶ фіналға us сәніт Gen: mascu-
lini, әфарж де үнілө пұцине, каре сәніт semi-

nini, таръ челе къ и сънт Neutrius.

Nota. Neutra ачестеі дeклінації жи singulari
ті нічі дe към се скімбз, шi жи plurali аш а,
д: е.

S i n g u l a r i s.

Masculinum	Neutrūm.
N. Gradus градъл	Cornu корнъл
G. Gradus а градълът (дe град)	Cornu а корнълът (дe корн)
D. Gradui градълът	Cornu корнълът.
Ac: Gradum прe градъл	Cornu прe корнъл.
V. Gradus градъле!	Cornua корнълъ!
Ab: Gradu дeла градъл	Cornu дeла корнъл

P l u r a l i s.

N. Gradus граділe	Cornua коарнілe.
G. Graduum а граділoр (дe градe)	Cornuum а коарнілoр (дe коарнe).
D. Gradibus граділoр	Cornibus коарнілoр
Ac: Gradus прe граділe	Cornua прe коарнілe
V: Gradus граділoр!	Cornua коарнілoр!
Ab: Gradibus дeла граділe	Cornibus дeла коар- нілe.

Nota. 1 АnDativo шi Ablativo plurali аш 8-

ніле Substantiva жи лок де ibus, ubus, маї а-
лес челе къ фіналу ріле cus ші tus, пк: Nom:
Sing: acus акул, Dat: ші Abl: plur: acubus,
асеміне ші: arcus аркул, sicus смокінгул, artus
аршікгул, lacus лакгул, partus нащерк съб нз-
скарк, quercus стжаргул, specus візувіа, tribus
трієгул (брієсла), tonitru тунетгул, portus лімангул,
ш. а. жис : questus въетарк, partus нащерк,
genu үенчукгул, ші veru о съліцз аш ibus ші
ubus; маї адесе ibus деккту ubus аш: questus,
genu ші tonitru ; гарз маї адесе ubus де ккту
ibus аш: artus, arcus, partus, ші veru, спре
деосеярк Substantivorum деклінаціє атряд :
ars-tis (artibus), arx-cis (arcibus), pars-tis
(partibus), ш. а.

2. Substantivum domus каса се аплѣкз пар-
те дыпк а доха ші алатра деклінаціє де одда-
тк, парте нчмаї дыпк ұна дінтр' жиселе, пк:
Sing: Nom: domus, Gen: domi (а касз) ші
domus а касеі съб де касз, Dat: domo ші do-
mui, Ae: domum, Voc: domus, Ab: domo .

Plur: Nom: domus, Gen: domorum ші domuum,
Dat: domibus, Ac: domos ші domus, Voc:
domus, ші Ab: domibus.

V. Declinatio.

Дялк ачіпчк деклінаціе се аплѣкк ачесстей Substantiva, каре жи Genitivo Singulari се фінѣжз къ ei.

Substantiva ачесстей деклінації се фінѣжз жи Nom: sing: нымаі къ es, пк: Nom: sing: facies фаца, Gen: faciei, Nom: Sing: dies ӡіша, Gen: diei, Nom: Sing: res ӈи лъкръ, Gen: rei, ш. д.

Substantiva ачесстей деклінації сънт чѣ маі тараж парте Gen: feminini, а фарз дѣ dies, карараж Singulari есте Gen: communis; парз жи plurali нымаі masculini.

Nota. Dies маі мълт се дигревчінџа жи Genere feminino дѣ кът жи masculino.

Експлъ.

Singularis.

N. facies фаца dies ӡіша res лъкръл

G. faciei а фециei diei а ӡілеi rei а лъкрълъi

(дѣ фацъ) (дѣ ӡi) (дѣ лъкръ)

D. faciei фециei diei ӡілеi rei лъкрълъi

A. faciem пра фаца diem пра ӡішг rem пра лъкрълъ

V. facies фаца! dies ӡіша! res лъкрълъ!

A: facie дѣла фаца die дѣла ӡіша te дѣла лъкрълъ

P l u r a l i s.

N. facies φειλε̄ dies ξιλιε̄ res λγκργριε̄
G. facierum α φει- dierum α ξιλι- gerum αλγκργ-
 λορ (Δε φειε) λορ (Δε ξιλε) ριλ: (Δελγκργρι)
D. faciebus φειλορ diebus ξιλιλορ rebus λγκργρι-
 λορ.

A. facies πρε φειλε̄ dies πρε ξιλιε̄ res πρε λγκργ-
 ριε̄

V. facies φειλορ! dies ξιλιλορ! res λγκργριλορ!
Abl: faciebus δελα diebus δεла rebus δεла λγ-
 φειλε̄ ξιλιε̄ κργριε̄.

Nota. Κγβнтεлe ачесτeй дeклінацї cе жnтре-
 вшнпцаz нe маi тaрe паrte нnмaи жn Singulari.

A d n o t a t i o n e s.

I. Дn лiмba латiнiz сe афлz үnile Substan-
 tiva composita, с'вd дiн доi номiнатiвi, с'вd дiн-
 тp'gн номiнатiв шi дiн алг каz, пк: Res pu-
 blica стат8л, jus jurandum үшpжмжнгчл, pa-
 ter familias (жn лок дe pater familiae) пzрiнtelе
 фамiлieй, ш. д.

Substantiva composita дiн доi номiнатiвi сe дe-
 kliniz рeг8лат фiешкаре д8пz дeклiнациa сa, д. e.

Singularis.

Pluralis.

N. res publica стат8л, res publicae стат8гiлe,
 D.

= 50 =

G. rei publicae а статглгі rerum publicarum а ста.

(дє стат) тгрілор (дє статгрі)

D. rei publicae статглгі rebus publicis статгрі-
лор.

A. rem publicam пре ста- res publicas пре статг-
тгл ріле

V. res publica статгл! res publicae статгрілор!

A. re publica дела ста- rebus publicis дела ста.
тгл тгріле.

Substantiva composita, дінтр'хи номінатів юї
алт каڭ, декаінш нұмай номінатівд, таң чеда-
ланың каң ғұммуне несқімбат, А. е.

Singularis.

N. pater familias

G. patris familias

D. patri familias

Ac. patrem familias

V. pater familias!

Ab. patre familias

Pluralis.

patres familias.

patrum familias

patribus familias

patres familias

patres familias!

patribus familias

Nota. 1. Әніле Substantiva composita дін
дої номінатіві скімбез нұмай үн номінатів; таң
чеда алт ғұммуне несқімбат, А. е. Struthio
camelus стрұцъл (о пасерे) фане Genitivum
Struthio camelii; таң нұ Struthionis camelii, Лео-

pardus, Gen. Leo-pardi, тараз ны Leonis pardi,
ш. а.

2. Җніле сікімбез сұңбы нымаі үн номінатів ,
сұңбы ші алғандоі дө одатқ , пк : Rosmarinus
росмаріннл, Gen. Rosmarini сұңбы ші Roris ma-
rini, ш. а.

II. Лімбада латынк аре ші Substantiva anomă-
ла (нерегуллате) пк :

1 Җніле се жиңрекеніңдәзж нымаі жи Numero Singulari, пк:

a.) Nomina propria, ә. е. Augustus , Italia ,
Leopoldis , ш. а.

b.) Abstracta, прекым ші ныміле віртұцілор ,
ғызғылтқылор , өмірстілор , мәтәлғырілор , ш. а. ә. e.
prudentia қызылелепчілік , pietas қычарнічіл , su-
perbia әмбиджіл , juventus тіндерең , ferrum фіе-
рғыл , ш. а.

c.) Collectiva, ә. е. plebs народыл , hordeum
оржыл , mel міерік , ш. а.

2. Җніле се жиңрекеніңдәзж нымаі жи Numero Plurali, пк: Alpes алпіл , отrimates нобіліл ,
floralia, Lupercalia, palilia, ш. а. (қішіе үокырі
да чиі үекі), Gabii (о політіе) Athenae A-
тина, Calendae жиңтажа үі а лянеі , Nonae ә 5.
сұңбы а 7-а үі а лянеі , Idus а 13 сұңбы а 15 үі
а лянеі , arma әрміле , majores стәрзмошіл ,

posteri γρμλашії, fraga Фрагі, bona ғынғріле (акері-
лө) acta әктұріле, exta тәрұнтаіле, fores ғаша, ш. а.

3. Әніле скімек Genus сікш төт одатз ші
деклінація жи Plurali, д. е. Tartarus-i тартар-
ғыл, Pl. tartara-orum, Locus-i локшл, Plur. lo-
ca-orum, Epulum-i пржнғыл, Plur. Epulae-a-
rum, Delicium-i әсфұтарб, Plur. deliciae-a-
rum, Coelum-i чөршл, Pl. coela-rum, Vas-is
васыл, Pl. vasa-orum, ш. а.

Nota. Аша фелі де Substantiva се нымеск
Heteroclita (әңгтұтоаре).

4. Әніле нұ сә жиңрелевінцілдік прін тоате
қазғріле, пк:

a.) Әніле аш нымай үн калж, д. е. Nom. inquies
ненпжнірб, glos қынната, ш. а. Gen.
dicas пәрерб, nauci фәрз нічі үн прең (де ні-
мікz), ш. а. Dat. despiciatі де ғыс, ostentui
де прікіт, ш. а. Acc. infitias де мінцил, sup-
petias де амбторі, ш. а. Ab. nocti ноаптб
(ағаше чева), natu әдела сікш дін нащере,
jussu дін поронкz, ш. а.

b.) Әніле аш нымай қажте додж калжғы, пк: Nom.
ші Abl. fors, forte жиңжмпларб, ш. а. Gen. ші
Abl. spontis, sponte вол, ш. а. Nom. ші Acc.
inseriae-ias поменірб сікш комжндарб, ш. а.
c.) Әніле аш қажте З калжғы, пк: Nom. Acc.

ші Abl. vis, vim, vi пътерѣк, ш. а.

5. Substantiva abundantia скiнт aчeле, че аш дeодатz маl'млате фiналърї, сe аплѣкz д8-пz фелiжрите дeклiнацii, шi скiнт дe фелiжрите генiжрї, пк: Grammatica-ae, шi Grammatice-es граматика, Tigris-dis шi - dos Tigrъл, galerus-i шi galerum-i пълзria, arbor-is шi arbos-ris конiачиgъл, juventa-ae шi juventus-tiš тiнeрiмѣk, elephantus-i шi elëphas-niš eлеfантъл, ш. а.

6. Substantiva, че скiмвz сiгнифiкатъл, скiнт: Sing. aqua апа, Pl. aquae въi съe фe-реdeсe, Sing. aedes тeмплъл, Plur. aedes каса, Sing. auxilium амiжtорi, Plur. auxilia амiжtорi дe оастe, Sing. bona вънъл, Pl. bona авъцiа, Sing. castrum кастел, Plur. castra лагэръл, Sing. finis сфiршiтъл, Plur. fines хотаръл, ш. а.

Additamentum.

Деспре Genere Substantivorum.

Genus съектантiвiлoр латiнe есте адесе орi дeосесiт дe генiл съектантiвiлoр рoмжneци, пк: impérium жмпързциа, латiнeщe есте Generis neutrius; тарz рoмжneще Feminini, flos флоарѣк латiнeщe есте Gen. Masc. тарz рoмжneще Feminini, ш. а.

Спрє а афла генчл үнчі съвестантів латін тра-
вєс а ляа сама ла сігніфікат, ші дәккә ачеста-
нғ лзмұреңе, ла фіналғіріле дәклінаційлор, ші
недафлжнә нічі аша генчл үнчі съвестантів латін,
атұнчі траевуе алға спрє аүкшторі 838Л (жындре-
бушіңдар) ші өғніе лекікодане.

**A. Регуле дұлға сігніфікат үл-
съвестантівілор латіне.**

1. Тоате нұміріле персоанілор вәрбетеші,
фіе еле адебізрате сікш фалылате (фәкүте), сәнт
Generis masculine, д. е. *Agricola* церапыл, риен-
копілға, *vir* вәрбатыл, *silius* філ, *pater* пә-
рінтеле, *frater* фрателе, *peros* непотыл, *rex*
ріга, *Solon* Солон, *Socrates* Сократ, *Jupiter*
Жоң, *Mars* Mars, *Neptunus* Нептун, *Vulca-
nus* Вулкан, ш. а.

Асеміне **Generis** masculine сәнт ші нұмілес-
попоарілор, вәнитұрілор, мұнцилор, флагілор
ші лүнілор, пк: *Scytha* Щіцій сікш Скіцій, *Arabs*
Арабій, *Lacon* Лаконій, *Romanus* Роман, *Ger-
manus* Герман, ш. а. — *Boreas* кіркшыл
(вәнитыл дә мәжізноалте), *Auster* аустр (вән-
тыл дә мәжіз-жі), *Etesiae* вәнит фіервінте а
Африкеі, ш. а. — *Vesuvius* Везувыл, *Eryx*

Ерівн (чи мунте ли Сіцілія), Athos Сф: мунте, ш. а. — Ister Дунай, Tiberis Тібръл, Euphrates Езфратъл, ш. а. — Februarius Февраліе, Majus Мај, ш. а.

2. Тоате нуміріле персоанілор фімеещі, пк: ші нуміле цхрілор, інсчлілор, копачілор ші ахччілор, сжнт Generis seminini, д. е. filia фійка, mater маїка, soror сёра, neptis непоата, Eva Ева, Lacaena Спартанъ, Venus Венефѣ, Juno Жұна, ш. а. — Graecia Гречія, Aegyptus Егіпетъл, ш. а. — Sicilia Сіцілія, Delos Делос, ш. а. — Fraxinus фрасін, quercus стажа-ръл, sambucus сокъл, juniperus жніперъл, spinus спінъл, malus мәръл, pirus пізръл (Чи копачі), ш. а.

3. Generis Communis сжнт ачеле Substantiva, че се ұнтареңбінцаңъ ұнтар' амандоғыз гендерілес, адекъ: жи Masculino ші Feminino, пк: Adolescens копіл, juvenis тәнізр, antistes прөот, augur пророк (ла пәгжіні), incola әзкітіориъл, ho-
spes оаспе, iudex үйдекіториъл, ш. а.

4. Generis neutrius сжнт: а.) Тоате нумі-
лес літерілор, пк: А, В, О, ш. а. б.) Тоате
көвінтеле сінгұре пентръ сіне қарате, фзръ а
прікі ла сігніфікатъл лор, д. е. Discere est tri-
syllabum, discere есте де тры сілаве, Syntaxis

est graecum, *Syntaxis* єсте греческ, се жицелене-
ме verbum (въвѣнѣ), ш. а. с.) Асеміне ѿ
вербнріе лъгате жи лок де съвестантів, прекъм:
Scire tuum nihil est, щишица та німікъ днисам-
нѣзъ, *Triste vale* трієт фії сънчтос, ш. а.

**В. Регуле дъпоз фіналъріе .
деклінації лор.**

I. *Nomina*, че се аплѣкъ дъпоз жицата деклінаціе, ѿ се фінѣзъ къ а, ѿ гречешіе къ е, сънт *Generis feminini*, пк: *fortuna* иорокъл,
querela тънгърѣ, алоѣ алое, *eritome*, ш. а.
жисъ, челе греческъ къ фіналъріе ас ѿ ес,
сънт *Masculini*, пк: *Boreas*, *Cometes* кометъл
ш. а.

Nota. Ачесте ръмжи тог *Masculina*, макар
ди ѿ ѿ пріїмі фіналъл латин, пк: *Cometa*, *Pla-*
нета, ш. а.

II. *Nomina*, че се аплѣкъ дъпоз адова деклінаціе, ѿ се фінѣзъ къ ег ѿ ѿ us, сънт *Generis masculini*, пк: *liber* каргѣ, *cultus* къл-
тъл, *mundus* лъмѣ, *hortus* градина, *servus* че-
рвъл, ш. а.

Nota. 1. *Feminina* сънт: *Alvus* пънтечеле,
humus хъмъзъ, *vannus* вънтурътодарѣ, *sicus*

смокіна, ш. а. Neutra сънт: *virus* отрава, *pelagus* морѣ, ші *vulgus* публікъл саѣ попорѹл, каре дѣ пе ѹрмъ се 'нтребінцѧжъ ші 'н *Maseulino*.

2. Щи лімба латінъ се афлъ мѹлте кѹвінте къ фіналъл us дерівате дін греческа къ фіналъл os, каре тоате дѣ тот ачелаш ген, каре лаѣ авѣт ші ѡни греческа, ѡнтире каре мѹлте сънт *Feminina*, пк: *Diphthongus* діфтонг, *dialectus* діалект, *arctus* арктъл (о сте нордікъ) *erēmus* пустієтате, *nardus* нарадъл (о вързинъ), *methōdus* методъл, *synōdus* сінодъл, пре-към ші тоате ачеле, че сънт комічсе къ гре-ческъл фінал odos, д. е. *exodus* єшифѣ, ш. а.

3. *Nomina latina* къ фіналъл um, ші грече-щіе къ on, сънт, афаръ дѣ *Nomina propria* а персоанілор, тоате *Generis neutrius*, пк: *Coelum* червъл, *augum* ағръл, *lexicon* лексіконъл, ш. а.

III. *Nomina*, че се аплѣкъ дѹпъ атряд дес-клінаціе, ші се фінѣжъ къ: o, or, os, er, ші es, каре капътъ ѡни *Genitivo singulari* о сілавъ маї мѹлт, сънт *Generis Masculini*, пк: homo омѹл, honor чінстѣ, flos флоарѣ, anser гуска, miles (*Gen. militis*) солдатъл, pes (*Gen. pe-dis*) пічорѹл, ш. а.

Nota. 1. Къ фіналъл o, сънт *Feminina*,

- a.) Caro καρν̄ς, halo үзрекъланыл сағалғын
а лынен, argo о корабе, echo ехо.
- b.) Nomina verbalia (префиксте дін көрекър
къ финалы io, д. е. actio фзптифѣ, lectio че-
тифѣ, ш. а. с.) Nomina abstracta къ фін: io
д. е. opinio сокотінца, talio ғыспалтіфѣ, ш. а.
- d.) ачеле че се фінбұз къ do ші go, д. е. con-
suetudo дәпріндефѣ, origo орігіна, ш. а. жи-
ғніле дін челе къ do ші go, сжнит ші Mascu-
lina, д. е. cardo үкүкна ғшесі, ligō қадамағы
ordo ғындатала, ш. а.

2. Къ фін: or сжнит seminina: arbor копачыл-
таръ neutra: ador ғн фелі дә ғод, aequor март-
сor ініма, marmor мәрморъл.

3. Къ фін: os сжнит feminina : arbos копа-
чила, eos кътѣ, dos җестрѣ; март neutra: cha-
os ҳасыла, eros поемъ өроікъ, melos мелодія
(кжнтек), os (Gen. oris) гғза, os (Gen. osis)
осыла.

4. Къ фін: er сжнит neutra : cadaver қада-
връл (хойтъл) iter кължторіа, papaver макъл,
piper піперъл, siser морковъл, tuber жмфлжтъра,
uber үкүса, ver прімжвара, verber өзтата, cicer
майзіфѣ, acer палтінъл, ш. а.

5. Къ фін: es, каде жи Genitivo singulari
кредк къ осілавъ, сжнит feminina: compes обезі,

merces χακул, merges снопул, quies ші requies одіхна, teges акоперемантул, тағы aes Gen. aeris спіжа есте neutrum.

IV. Nomina, че се аплѣкъ дѣпъз атриа дѣклінације ші се фінѣз къ: as, aus, is, x, s, жнаінть къріа се афлъз вр'о консонантъз, es, каре жи Nominativo ші Genitivo singulari дѣдепотрівъ дѣмъзлте сілаве, сжнит seminina: д. є. societas соціетатъз, laus лауда, ovis овца, пік омъзтул, hiems тарна, rupes (Gen. rupis) стжнка, ш. а.

Nota. 1. Къ фіналъз as сжнит masculina: Adamas діамантул, elephas слефантъл, as (Gen. assis) фунтул Романілор, gygas үгіешул; тағы neutra сжнит: fas дрепт, nefas недрепт, vas (Gen. vasis) васъл.

2. Къ фін: is сжнит masculina: amnis фльвіял, anguis шерпіле, axis осіа, caulis коадда (амзръзлъ), collis дѣлъл, erinis пефи, ensis сабіа, fascis сноп дѣ вефпі, sunis фунѣ, sustis фуста (чомаг), glis гүзган, ignis фокул, lapis піатра, mensis луна (дѣ җіле), orbis ореіта, panis пшнѣ, piscis пещеле, sanguis сжнүел, unguis үнгіа, vermis веरміле, Masculina ші seminina сжнит: cinis ченчша, finis сфершітъл, pulvis пылбере, ш. а.

3. Кы фін: x , сънт masculina : Bombyx
гәнидак дә мәтласz, calix пәхарыл, calyx гәмz-
ліе дә съмжыцж ка ла мак, fornix волтz, грек
тұрма, rhoenix феніксz (о насере фәевлоасz)
varix күрчейі, прекъм ші тоате күвінтеле дә
доғz сілаве кы фін: ах ші ех, афарz дә үніл
пүцине, каре сънт Feminina , пк: halex волтz
саратz , sarex шұвар (үн фелі дә тарез) for-
sex фоарфічіле, fornax соңа.

4. Кы фін: s , жнаітк кэріа се афлz вр'о
консонантz, сънт masculina : chalybs оғзлаулы
dens дінтеле, fons ғәнитжна, mons мәнтеле,
pons пәнітк сұш поғыл песте о апz , rudens
ғиңк көржесіеі.

5. Кы фін: es, каре жи Nomenativo ші Ge-
nitivo аш дә опотрівz дә мәлте сілаве, сънт пар-
те masculina, парте feminina: пк: torques әзі-
ңүжел, verres үйні дә спіні, palumbes портме-
сзлесік.

V. Nomina, каре се аплекz дәпz атрыа дә-
клінаціе, ші се фінкz кы: a, e, i, n, t, ar,
ur ші us, сънт Neutra, пк: aenigma чімілітұра ,
mare, мәркz, lac әләтеле, animal әнімалz, flui-
men фәвбіял, caput қапыл, calcar пінтензл, gut-
tum қылтлекz, genus гензл сұш нәмzл, ш.з.

Nota. 1. Кы фіналz I сънт masculina :

mugil үн фөлі дә лемн, *sal caprī*, *sol coeruleus*.

2. Кұ фін: н сәніт *masculina*: *attagen* өз-
тұрнікѣ, *lien* ші *splen* спліна, *lichen* мүшкі дә
копачі, *oscer* пасере кәніттәларе, *pecten* пієп-
тене, *ren* ғұрғынкізл, *прекъм* ші тоате құ фін:
an, *in*, *on*, жиңде қаре тогұш сәніт *seminina*:
aēdon прівігітіларѣ, *icon* ікоана, *sindon* қоғаз
(пәннің сөзпіріе).

3. Кұ фін: иғ сәніт *masculina*: *fursfur* тә-
ржүілә, *turtur* тұртқызыла, *vultur* вұлтұржыл.

4. Кұ фін: *us* сәніт *masculina*: *lepus* өнғ-
рілә, *mus* шодарічілә, *polypus* поліпұл, (о
фіарж дә апз құ маі мұлте пічоаре), *tripus*
пірсостеे, әрж *seminina* сәніт polysyllaba құ
us, қаре нғ ләпіздәп пе и жи *Genitivo singula-
ri*, д. е. *salus* (Gen. *salutis*) сәніттәкѣ, *pa-
lus* (Gen. *paludis*) өалта, ш. д. жисе monosyl-
labा құ фін: *us* сәніт *neutra*, пк: *crus* пұлпа,
jus дәрептұл, *rus* үара, (лок ағарж дә по-
літіе), *thus* тәмжіа.

VI. *Nomina*, че се аплѣкъ дұпк апартада дә-
клінаціе, ші се фінкѣз құ *us*, сәніт *Generis
masculini*; әрж челе құ и *neutrīus*, пк: *curses*
көрсөл, *fructus* ғодұл, *sensus* сіміжірѣ, *cornu*
корнізл, *tonitru* тұнегтұл, ш. д.

Nota. К^к фін: us сжнт seminina: acus акыл, domus қаса, manus мана, porticus портікъл, tribus трієгъл, ші Plurale Idus а 13 сѣв а 15 жі а лғнєї, sicus смокіна, сѣв смокінъл есте seminimum; тағз sicus ненеңеңъл есте masculinum.

VII. Nomina, че се аиағъкъ дұпқа а 5-а де-
клінаціе ші се фінѣхъ к^к es , сжнт seminini
generis, оқ: facies ғаџа, species спәциа, spes
недеждѣ, glacies гѣџа, res үн лғнєръ, ш. а.

Nota. Meridies есте нұмай generis masculini.

К А П А Л Д О И Л Е .

Деспре Nominibus Adjectivis.

Ла Adjectiva де жиыннат есте: 1. феліғрімѣ
фіналғрілор, ші 2. скімбарѣ лор прін градғрілес
компарацісі.

I. Деспре фіналғрілес Адіек- тивілор.

Adjectiva, жи прівірѣ фіналғрілор, сжнт де-
тілі феліғрі, адекз: үнілес аш 3. фіналғрі, алтілес
2. ші ал 3. нұмай үн фінал.

A. Adjectiva дe 3. фіналgрі се фінкz cкz
кz us, a, wі um; cкz кz: er, a, wі um; д. e.
probus, proba, probum кчєрніk; niger, nigra,
nigrum негрg, ш. a.

Фіналgл жнтжі есте пентрg Genere masculi-
no, ал доіле пентрg seminino, ші ал трійле пен-
трg neutro.

Фіналgл жнтжі ші ал 3. се аплкz дgпz а-
дoғa деклінаціe; тарз фіналgл ал доіле дgпz
жнтжіa деклінаціe , д. e.

Declinatio Adjectivorum.

I. us, a, um.

Probus, proba, probum кчєрніk.

Singularis.

	Masc.	Fem.	Neutr.
Nom.	probus,	proba,	probum,
Gen.	probi,	probae,	probi,
Dat.	probo,	probae,	probo,
Acc.	probum,	probam,	probum.
Voc.	probe!	proba!	probum!
Abl.	probo,	proba,	probo.

Pluralis

Nom.	probi,	probae,	proba,
-------------	--------	---------	--------

= 64 =

Gen.	proborum,	probarum ,	proborum,
Dat.	probis ,	probis ,	probis ,
Ac .	probos ,	probas ,	proba ,
Voc.	probi!	probae!	proba!
Abl.	probis ,	probis ,	probis .

II. er, a, um,

piger, pigra, pigrum πειρεῖσθαι.

S i n g u l a r i s .

Masc.	Fem.	Neut.
-------	------	-------

Nom.	piger,	pigra,	pigrum ,
Gen .	pigri,	pigrae,	pigri,
Dat.	pigro,	pigrae,	pigro ,
Acc.	pigrum ,	pigram ,	pigrum ,
Voc.	piger!	pigra!	pigrum!
Abl.	pigro ,	pigra ,	pigro ,

P l u r a l i s .

Nom.	pigri,	pigrae,	pigra,
Gen.	pigrorum ,	pigrarum ,	pigrorum ,
Dat.	pigris ,	pigris ,	pigris ,
Acc .	pigros ,	pigras ,	pigra ,
Voc.	pigri!	pigrae!	pigra!
Abl.	pigris ,	pigris ,	pigris .

Nota. Дн лімка латінз се афлъ нұмай үн адіек-
тів дәе тарі фіналғарі кө : иг, а, им, он: sātur,
satūra, satūrum сэтвіл, қаре аша се дәклінз,
кә ші үеле кө us, a, im.

Ән Adjectivum треңе сі конкордезж тот
әкенна кө сүбстантівіл сэй жи Casu, Genere ші
Numero, д. е. Bonus puer қынчл копіл, bona mater
евна маікъ, bonum opus өніл ағерғ, ш. а. д. е.

С.

Declinatio Adjectivorum кө Substantivis.

Singulare.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. bonus puer,	bona mater,	bonum opus,
G. boni pueri,	bonae matris,	boni operis,
D. bono puero,	bonae matri,	bono operi,
A. bonum puerum,	bonam matrem,	bonum opus,
V. bone puer!	bona mater!	bonum opus!
A. bono puero.	bona matre.	bono opere.

Plurale.

N. boni pueri,	bonae matres,	bona opera,
G. bonorum puer-	bonarum ma-	bonorum o-
rum,	trum,	perum,

Е.

- D. bonis pueris, bonis matribus, bonis operibus,
A. bonos pueros, bonas matres, bona opera,
V. boni pueri! bonae matres! bona opera!
A. bonis pueris. bonis matribus. bonis operibus.

Nota. Participia κατ us, a, ut, суть асемінне Adjectiva де 3. фіналу, каре асемінне се дәклінг, ші се конкордէж καт съектантівіде сале жи Genere, Nomero ші Casu, пк: Frater laudatus фрателє лаудат, ars laudata үшінца лаудат, genus laudatum нәмъл лаудат, ш. а. съѣ: Роѣta laudandus поетыл де лаудат, ars laudanda үшінца де лаудат, carmen laudandum поемъ де лаудат, ш. а. д. е.

Declinatio Participiorum καт
Substantivis.

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. frater laudatus, ars laudata, genus laudatum,		
G. fratri laudati, artis laudatae, generis laudati,		

- D.** fratri laudato, arti laudatae, generi laudato,
A. fratrem laudat- artem laudatam, genus lauda-
tum, tum,
V. frater laudate! ars laudata! genus lauda-
tum!
A. fratre laudato. arte laudata. genere lauda-
to.

P l u r a l i s .

- N.** fratres laudati, artes laudatae, genera lau-
data,
G. fratum laudato- artium laudata- generum lau-
rum, rum, datorum,
D. fratribus lauda- artibus lauda- generibus lau-
tis, tis, datis,
A. fratres lauda- artes laudatas, genera lauda-
tos, ta,
V. fratres laudati! artes laudatae! genera lauda-
ta!
A. fratribus lau- artibus laudatis. generibus lau-
datis. datis.

S i n g u l a r i s .

Masc.	Fem.	Neutr.
N. poëta laudandus,	ars laudanda,	carmen lau- dandum,

G. poëtae laudandi, artis laudandae,	c a r m i n i laudandi,
D. poëtae laudando, arti laudandae,	carmini lau- dando,
A. poëtam laudan- artem laudan- dum, dam,	carmen lau- dandum,
V. poëta laudande! ars laudanda!	carmen lau- dandum!
A. poëta laudando. arte laudanda.	carmine lau- dando.

P l u r a l i s .

N. poëtae laudandi, artes laudandae, carmina lau- danda,	
G. poëtarum lau- artium laudan- c a r m i n u m dandorum, darum, laudandorum	
D. poëtis laudan- artibus laudan- c a r m i n i b u s dis, dis, laudandis,	
A. poëtas laudan- artes laudandas, carmina lau- dos, danda,	
V. poëtae laudan- artes laudandae! carmina lau- di! danda!	
A. poëtis laudan- artibus laudan- c a r m i n i b u s dis. dis. laudandis.	

Nota. 1. Къвінтиє : duo, duae, duo дой-
ви ambo, ambae, ambo амбес, ас ам Dativо

ші Ablativo Plurali: duobus, duabus, duobus;
ambobus, ambabus, ambabus.

2. Ди лімба латінці се афлз үнілє Ajectiva дє 3. фіналы къ: er, is, e, пк: Celer, celēris, celēre репедє, ш. а. жись тоате ачесте се аплѣкъ ка ші Adjectiva дє 2. фіналы къ.

B. Adjectiva дє 2. фіналы къ се фінѣжъ къ: is, shi e, пк: levis, leve үшор, ш. а. shi се аплѣкъ тоате дұпқа атрыа деклінаціе.

Фіналы житкю есте Géneris communis; таң ал дойлє нұмай Neutrius.

Да Adjectiva дє 2. фін: се нұмзірш ші comparativi, карій осеміне дә 2. фіналы; жись къ or, shi us, пк: dulcior, dulcius маі дұлчес, ш. а. shi се аплѣкъ дұпқа атрыа деклінаціе.

Фіналы or есте Gen. Com. таң us neutrius.

**Declinatio Adjectivorum дє дөңг
фіналы.**

I. is, e.

II. or, us.

Gravis, grave гре. Gravior, gravius маі гре.

S i n g u l a r i s .

Masc. Fem. Neutr. Masc. Fem. Neutr.

N. gravis, grave, gravior, gravius,

G. gravis,	gravis,	gravioris,	gravioris,
D. gravi,	gravi,	graviori,	graviori,
A. gravem,	grave,	graviorem,	gravius,
V. gravis!	grave!	gravior!	pravius!
A. gravi.	gravi.	gravio(re)ri.	gravio(re)ri

P l u r a l i s .

N. graves,	gravia,	graviores,	graviora,
G. gravium,	gravium,	graviorum,	graviorum,
D. gravibus,	gravibus,	gravioribus,	gravioribus,
A. graves,	gravia,	graviores,	graviora,
V. graves!	gravia!	graviores!	graviora!
A. gravibus.	gravibus.	gravioribus.	gravioribus.

D e c l i n a t i o A d j e c t i v o r u m & c . 2.

Φίν: κ γ γ η S u b s t a n t i v o, Δ. ε.

Campus viridis καμπος βερδε, arēa viridis λοκ
βερδε, gramen viride τρεζ βερδε.

S i n g u l a r i s .

Masc.	Fem.	Neutr.
N. campus viridis,	arēa viridis,	gramen viride,
G. campi viridis,	areae viridis,	graminis viri-
D. campo viridi,	areae viridi,	gramini viridi,

A. campum viri-	aream viridem, gramen veride,
dem,	
V. campe viridis!	area viridis! gramen viride!
A. campo viridi.	area viridi. gramine viridi.

P l u r a l i s .

N. campi virides,	areae virides,	gramina viridia
G. camporum viri-	arearum viri-	graminum viri-
dium,	dium,	dium,
D. campis viridi-	areis viridi -	graminibus vi-
bus,	bus,	ridibus,
A. campos virides,	areas virides,	gramina viridia
V. campi virides!	areae virides!	gramina viridia!
A. campis viridi-	areis viridibus.	graminibus ví-
bus.		ridibus.

Nota. Adjectiva дe 3. фіналърі къ er, is, e, аш нымай жи Nominativo ши Vocativo singulari 3. фіналърі; таңкъ тоате чөлөлләтә казърі се аплѣкъ ка Adjectiva дe 2. фіналърі дыңкъ е-кемпълъ лъгъ gravis, grave дe маі със, пк: Nom. Sing. acer, acris, acre ақръ, Gen. acris, Dat. acri, Ac. acrem ши Neutr. acre, Voc. acer, acris, acre, Ab. acri; Nom. Plur. acres, Neutr. acria, G. acrium, Dat. acribus, Ac. acres, Neutr. acria, Voc. acres, Neutr. acria, ши Abl. acribus: а-семине се дәклінз: alacer воис, celēber веңтіт, celer штет, сѣс ғенеде, salūber віндеккторъ, ш. A.

Фіналь житжю єсте Generis Masc. ал даіле Fem. ші ал тәрілє Neutrius.

C. Adjectiva дә үн фінал єсте фелікіт, пк: *Felix* ферічіт, *clemens* влажни, *dives* авут сұғын богат, *juvenis* тәндер, *par* житокма, *vetus* векі, ш. а.

Adjectiva дә үн фінал се аплікк тоате дұн-
нз атрыа дәклінде ші сәніт *Generis omnis* (дә
тұстареле генұрі) адекз: үн Adjectivum дә үн
фінда сложеюще кә ачел фінал ші пентра генұл
маскұлін, ші фемінін ші нөстәр, д. е.

Declinatio Adjectivorum дә үн фінал.

Felix ферічіт.

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. <i>felix</i> ,	<i>felix</i> ,	<i>felix</i> ,
G. <i>felīcis</i> ,	<i>felīcis</i> ,	<i>felīcis</i> ,
D. <i>felici</i> ,	<i>felici</i> ,	<i>felici</i> ,
A. <i>felicem</i> ,	<i>felicem</i> ,	<i>felix</i> ,
V. <i>felix!</i>	<i>felix!</i>	<i>felix!</i>
A. <i>felice</i> ші <i>felici</i> .	<i>felice</i> ші <i>felici</i> .	<i>felice</i> ші <i>fe-</i> <i>lici</i> .

P l u r a l i s.

N. <i>felices</i> ,	<i>felices</i> ,	<i>felicia</i> ,
---------------------	------------------	------------------

G. felicium,	felicium,	felicium,
D. felicibus,	felicibus,	felicibus.
A. felices,	felices,	felicia,
V. felices!	felices!	felicia,
A. felicibus.	felicibus.	felicibus.

**Declinatio Adjectivorum ՃԵ ՑԱ ՓԻՆԱԼ ԿՑ
Substantivis.**

Audax vir անգրչութեաւ, audax semina անգրչութեաւ ֆիմէս, audax animal անգրչութեաւ ձօցիտօք.

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. audax vir,	audax semina,	audax animal,
G. audācis viri,	audācis seminae,	audācis animalis
D. audaci viro,	audaci seminae,	audaci animali ,
A. audacem vi-	audacem semi-	audax animal,
rum,	nam,	
V. audax vir !	audax semina!	audax animal!
A. audace (ci)	audace (ci) fe-	audace (ci) ani-
viro.	mina.	mali.

P l u r a l i s.

N. audaces viri,	audaces seminae,	audacia anima-
		lia,
G. audacium vi-	audacium semi-	audacium ani-
rorum,	narum,	malium,

D. audacibus vi-	audacibus se-	audacibus ani-
	ris, minis,	malibus,
A. audaces vi-	audaces semi-	audacia anima-
	ros, nas,	lia,
V. audaces viril.	audaces semi-	audacia anima-
	nae!	lia!
A. audacibus vi-	audacibus se-	audacibus ani-
	ris. minis.	malibus.

Nota. Ші Participia Praesentis суть Adjectiva де үн фінал, каде асеміне се деклінз, пк:
Volans **salco** жергітторыл корою, **volans alauda**
жергітторған міокжрліе, **volans Insectum** жергі-
торыл інсект, ш. А. А. Е.

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. volans salco ,	volans alauda ,	volans insectum ,
G. volantis sal-	volantis alau-	volantis insecti ,
conis,	dae,	
D. volanti salco-	volanti alaudae ,	volanti insecto ,
	ni,	
A. volantem sal-	volantem alau-	volans insectum ,
conem,	dam,	
V. volans salco!	volans alauda!	volans insectum!
A. volante salco-	volante alauda.	volante insecto.
	ne.	

P l u r a l i s.

N. volantes fal- volantes alau- volantia insecta,
cones, dae,

G. volantium fal- volantium a- volantium insec-
conum, laudarum, torum,

D. volantibus fal- volantibus a- volantibus insec-
conibus, laudis, tis,

A. volantes fal- volantes a- volantia insecta,
cones, laudas,

V. volantes fal- volantes alau- volantia insecta!
cones! dae!

A. volantibus fal- volantibus a- volantibus insec-
conibus. laudis. tis.

II. Д е с п р е скім варѣ а д і е к т і в -
л о р прін градурую компарації.

Тоате Adjectiva се юмфациошацж, сѣш фж-
рж асъмънаре къ алте Adjectivis, сѣш къ асъ-
мънаре, афлажиджсе, сѣш дн врън град маї
маре, сѣш дн чел маї маре а асъмънареї.

Аша дарж тоате Adjectiva, дн прівірѣ компа-
рації, аш 3. Фелюгри де градчри, пк: 1. нчміт
Positivus (шзжчгорї), 2. Comparativus (жи-
треекторї) ші 3. Superlativus (ковжаршиторї).

1. Positivus есте атчнчї, кънд Adjectivum

Н� се афлз нічі жнтр'о компараціє (асзмнаре) кз алт Adjectivo, д. е. *bonus* вън, *probus* къчернік, *pulcher* фръмос, *brevis* скърт, ш. а.

Nota. **Positivus** се фінѣз, ші се деклінж лнточма, дъпк към саѣ арѣтат май със деспре фіналъріе ші деклінциїле *Adjectivorum in genere*.

2. **Comparativus** есте атгнчі, кжнд *Adjectivum* жн компараціє (асзмнаре) кз алт *Adjectivo* се афлз жнтр'и град май маре, д. е. *brevior* май скърт, *felicior* май ферічіт, ш. а.

Comparativus аре тот дѣгна доъз фіналърі, ад: от пентръ *Genere Masculino* ші *Feminino*, ші *us* пентръ *Neutro*, д. е. *dulcior* ші *dulcius* май дълче, ш. а.

Comparativus се жнформъ тот дѣгна дела фіналъ **Positivi** жн і прін адъзгірѣ сілавеі от съѣ *us*, каре ла *Adjectivis* дѣ 3. фіналърі есте *Genitivus singularis Masculini generis*, таѣ ла челе дѣ 2. ші вън фінал есте *Dativus singularis*, д. е.

Dignus, а, им вреднік, *Gen. sing. masc. digni*, *Comp. dignior*, *dignius* май вреднік.

Creber, а, им адесе, *Gen. sing. masc. crebrior*, *crebrius* май адесе.

Utilis, е фолосіторі, *Dat. sing. utili*, *Comp. utilior*, *utilius* май фолосіторі.

Diligens сіліторі, Dat. sing. diligentи, Comp. diligентіор, diligentius маї сіліторі.

Felix ферічіт, Dat. sing. felici. Comp. felіcіor, felicіus маї ферічіт, ш. а.

Nota. Comparativi се деклінж ка ші Adjectiva де 2. фіналу, преектм са8 арката маї с8с.

3. Superlativus есте ат8нчі, кінд Adjectivum жи компараціє (аскмінаре) к8 алт Adjectivo се афлз жи граду8 чел маї маре, д. е. Dulcissimus чел маї д8лче, ш. а.

Superlativus аре tot д8нна 3. фіналу, ші ч8 маї маре парте simus пентр8 Genere Masculino, sima пентр8 Feminino, ші simum пентр8 Neutro, д. е. Dignissimus, dignissima, dignissimum чел маї вреднік, ш. а.

Superlativus к8 фін: simus, sima, simum, се жмформз tot д8нна д8лл фіналу Positivi 8и іш, каре ла Adjectivis де 3. фіналу, есте tot д8нна Dativus pluralis, маре ла челе де 2. ші 8и фінал Genitivus singularis, пк:

Dignus, а, им вреднік, Dat. plur. dignis, Superl. dignissimus-а-им чел маї вреднік.

Brevis, е ск8рт, Gen: sing: brevis, Superl. brevissimus-а-им чел маї ск8рт.

Felix ферічіт, Gen: sing. felicis, Superl. felicissimus-а-им чел маї ферічіт ш. а.

Nota. Superlativi се дѣклінъ ка ші Adjectiva дѣ 3. фіналы, прокъмъ сѧ врътат
маи сѧ.

A d n o t a t i o.

1. Superlativi нъ се фінѣзъ тог дѣшиа къ simus, sima, simum, чи ѹни къ rimus, rima, rimum, ші длїи къ limus, lima, limum, пк:

a.) Adjectiva дѣ 3. фіналы, че се фінѣзъ жи Masculino Positivъ къ ег, прїимескъ ла ачел ег жи Superlativo нъмлі кът, rimus, rima, rimum д. е: pulcher, a, um, фръмос, Superl. pulcherimus, pulcherrima, pulcherrimum, чел маи фръмос, ш. а. Асеміне ші: pupillus, a, um оді- ница, ші vetus вене, дѣ жи Superlativo: Numerimus, a, um, veterimus, a, um.

b.) Зніле Adjectiva дѣ 2. фіналы, че се фінѣзъ жи Positivo къ ilis, лѣпъзъ жи Superlativo сілаба is, ші прїимескъ жи локъл еї limus, a, um, пк: сжнѣт ѹмътоарілє 6. Facilis, е ѹшор, difficultis, е грѣш, gracilis, е грациос (сѹци- Ѣе сѣш фръмос) humilis, е ѹміліт, similis, е асеміне, dissimilis, е неасеміне, д. е. facilis, Superl: facillimus, a, um, ш. а.

Тоате ачесте Adjectiva формѣзъ Com-

parativum регулат, нк: pulcher, a, um, Comp. pulchrior-us, facilis, e, Comp: faciliор-us, ш. а.

2. Adjectiva, каде жнаінтѣ фіналы us а ѿ вр' о вокализ, формѣз Comparativum къ пропущенрѣ пэртічелei magis сѣз minus, ші Superlativum къ maxime сѣз minime д. е. Idoneus, a, um вън сѣз потрівіт, Comp: magis idoneus, magis idonea, magis idoneum лай потрівіт, ші Superl. maxime idoneus, maxime idonea, maxime idoneum чел лай потрівіт, ш. а. жнц pius, pia, prium къчернік, аре Superl. ші piissimus, a, um.

3. Adjectiva, че се фінѣз къ: dicus, sicus, ші volus, скімез фіналы us пентръ Comparativo жи entior, ші Superlativo жи entissimus, д. е.

Benēdicas, a, um вінекъжнитаторі, Comp. benedicēntior, benedicentius, ші Superl. benedictissimus, a, um.

Benēvolus, a, um вінекоіторю, Comp. benevolentior, benevolentius, ші Superl. benevolentissimus, a, um, ш. а.

Benēficus, a, um вінеккаторі, Comp. beneficēntior, beneficentius, ші Superl. beneficentissimus, a, um.

4. Форматодріле Adjectiva се ледат къ тутыл деля регулата формація Comparativorum ші

Superlativorum, пк:

Bonus, a, ум өғн, Comp. melior, us, Superl. optimus, a, ум.

Malus, a, ум ғзұ, Comp. pejor, us, Superl. pessimus, a, ум.

Magnus, a, ум мағе, Comp. major, us, Superl. maximus, a, ум..

Parvus, a, ум мік, Comp. minor, us, Superl. minimus , a, ум.

Multus, a, ум мұлт, Comp. plus, Gen. sing. pluris, Superl. plurimus, a, ум.

Frugi (indecl.) өғн, Comp. frugalior, us, Superl. frugalissimus, a, ум.

Nequam (indecl) ғзұ, Comp. nequior, us, Superl. nequissimus , a, ум.

Dives, Gen. sing. divitis өнегіт, Comp. ditior, us, Superl. ditissimus, a, ум. ш. а.

5. Adjectiva се ағлұ кәтє одатз, жи лок де жи Superlativo , жи Positivo кү вр'о пәртічес, кәре төт атқата фаче, д. е. жи лок де: doctissimus, a, ум чөл маі жмекшіл , полате фі ши: valde doctus фоарте жмекшіл, ш. а.

6. Жиіле Adjectiva ай кәтє дій Superlativi дәодатз, пк: exterus, a, ум дін ағарз, Comp. exterior, us, Superl. extremus, a, ум ші extimus a, ум; inferus, a, ум дә үсс, Comp. in-

seior, us, Superl. insimus, a, um, ші imus, a, um; posterus, a, um 8рмнторъ, Comp. posterior, us, Superl. postremus, a, um, ші postumus, a, um; superus, a, um дe с8c, Comp. superior, us, Superl. supremus, a, um, ші summus, a, um, ш. a.

7. Щіле Adjectiva н'аš Positivum, д. е. Interior, us дін лззнтръ, Superl. intimus, a, um; ulterior, us маі дe парте, Superl. ultimus, a, um; propior, us маі дe апроане, Superl. proximus, a, um, ш. a.

8. Щіле н'аš Comparativum, д. е. Inclitus, a, um вестіт, Superl. inclitissimus, a, um; invictus, a, um не'нвінс, Superl. invictissimus, a, um, ш. a.

9. Щіле н'аš Superlativum, д. е. Juvenis, е тжнзр, Comp. junior, us; senex езтржн, Comp. senior, us, ш. a.

10. Щіле н'аš нічі Comparativum нічі Superlativum, пк: а.) Composita дін sero ші gerro, д. е Letiser оморіторъ, corniger корнігт (к8 коарне) armiger п8ртжторъ дe армe, ш. a. б.) Composita дін per ші rrae, д. е. Perdoctus пре, саš фоарте жмвзцат, peramoenus фоарте пазкзт, praedives фоарте вогат, ш. a. с.) Composita дін: animus, jugum, somnus ші аз.

та, д. е. magnanimus мареіміос, bijugus доіжніп:бгзторю, insomnis фзрж сомн, inermis дезармат, ш. а. д.) каре фреще нк се пот скімба, д. е. omnis tot. argenteus дє аргінт, titus мчт, ш. а. с.) мчлте алтіле, каре не жміацж Usus (жнтреввінц:рж) ла каре се сокотеск ші Participia жн dus, da, dum.

11. Adjectiva кж фіналыл ehsis жнсзмнбжж тоддбшна локъл петречері саѣ а лзкгінцей кжіва; гарж кж apus жнсзмнбжж патріа слѣ локъл нашерсї, д. е. Atheniensis дє ла Атгіна саѣ Атенеѣ, адекъ, каре петрече аколо, асеміне: Jassiensis дєла Ешї, Leopoliensis дєла Лемберг, ш. а. Galicianus Галіціан (нзсквт дін Галіціа) Rossianus Рочіан, Neapolitanus Неполітан, ш. а

К А П А Л Т Р І І Л Е.

Д е с п р е Nominibus Numeralibus.

Nomina numeralia сжнт дє 2. фелібрї, адекъ: Definitiva (хотгржтоаре) ші Indefinitiva (нехотгржтоаре).

Definitiva сжнт ачелє, че аратж лзмчріт кжтимж, д. е. quatuor 4. decimus ал 10-ле, vi-cies дє 20. дє орї, ш. а.

Indefinitiva сжнт ачелє, нк се нч аратж лзмч-

ріт кжтімб, д. е. іот атата, nonnulli кжцва,
multi мұлци, ш. а.

Nomina numeralia definitiva саңыт дә 4. фе-
ліғрі, нк:

I. Cardinalia (кардинале саў төмөлнічес) ка-
ре се пән да жиңрекарк: кал? саў кжці? д. е.
unus ғнғл, duo доі, tres тәрі: quatnор патр8 ш. а.

Дінтр' ачесте се дәклінх нымай челе дін
тәж 3. адекз: unus, duo, tres; тәрк челе лад-
те дәлә quatnор 4. пәнж да centum 100. нічі
дә күм се дәклінх; дарк ducenti 200, trecenti
300. пәнж да nongenti 900. се дәклінх қа-
ші Adjectiva дә 3. фіналғрі нымай жи Plurali.
Mille 1000. се прівеңде қа ғи Substantivum
Neutrum, каре жи Singulari рәзманс несқінбет;
тарк жи Plurali, Millia, се дәклінх дәноз атрад
дәклінаціе, ші өзере, қа Substantivum, өзі ға-
ғыма, сі стес жи Genitivo plurali.

Declinatio nominum numeralium Cardinalium.

1) unus, a, um, 2.) duo, duae, duo, 3.) tres, tria,
4.) mille, 5.) ducenti, ae, a. ш. а. пәнж да
nongenti, ae, a 900.

Unus, a, um ғнғл се' итреңгіңцаңж ғымай
жи Singulari, ші се дәклінх жи ғұмжатерілә кіп:

S i n g u l a r i s .

	Masc.	Fem.	Neutr.
Nom.	unus,	una,	unum,
Gen.	unius,	unius,	unius,
Dat.	uni,	uni,	uni,
Acc.	unum,	unam,	unum,
Abl.	uno.	una.	uno.

Nota. Тотчш се афлж какте одатж ші 'н Plurali, нк: uni, unae, una, лжнгж аша фелі дє Nomina, каре нчмлі жи Plurali се'нтрєсгїшадж, д. е. una castra 8н лагзр, unae literae 8н ржваш, ш. д.

2. Duo, duae, duo дюі, н'дрє Singularem, ші се дєклінж ғн 8рмзторібл қип:

	Masc.	Fem.	Neutr.
Nom.	duo,	duae,	duo,
Gen.	duorum,	duarum,	duorum,
Dat.	duobus,	duabus,	duobus,
Acc.	duos,	duas,	duo,
Voc.	duo!	duae!	duo!
Abl.	duobus.	duabus.	duobus.

Атемине се дєклінж ші: ambo, ambae, ambo жмбі сіз жмбес.

Nom.	ambo,	ambae,	ambo,
Gen.	amborum,	ambarum,	amborum,
Dat.	ambobus,	ambabus,	ambobus,
Acc.	ambos,	ambas,	ambo,
Voc.	ambo!	ambae!	ambo!
Abl.	ambobus.	ambabus.	ambobus.

3. Tres, tria τριῶν ἡδε Singularem, ші се дeклінz ка үн Adjectivum дe доaz фіналы үн Plurali нымай, пк:

Masc.	Fem.	Neutr.
Nom.	t r e s ,	tria,
Gen.	t r i u m ,	trium,
Dat.	t r i b u s ,	tribus,
Acc.	t r e s ,	tria,
Voc.	t r e s !	tria!
Abl.	t r i b u s .	tribus.

4. Mille 1000. сe аплeкz дeпz атриа дeкlinациe, үн үрмzтoри8л кіп:

	Singularis.	Pluralis.
Nom.	mille,	millia,
Gen.	mille,	millium,
Dat.	mille,	millibus,
Acc.	mille,	millia,
Voc.	mille!	millia!
Abl.	mille.	millibus.

5. Ducenti, ae, a 200. ші чeлeлaлte пzнz **aa** nongenti, ae, a 900. сe дeкlinz дeпz кіп8л үрмzтoрjо, пк:

P l u r a l i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. nongenti,	nongentae,	nongenta,
G. nongentorum,	nongentarum,	nongentorum,
D. nongentis,	nongentis,	nongentis,

A.	nongentos,	nongentas,	nongenta,
V.	nongenti!	nongentae!	nongenta!
A.	nongentis.	nongentis.	nongentis.

Numeralia Cardinalia с ж н т

§ Римские цифры:

1. I. Unus, a, um Ινδα.
2. II. duo, ae, o δοι.
3. III. tres, ia, τριι.
4. III (IV). quatuor.
5. V. quinque.
6. VI sex.
7. VII septem.
8. VIII octo.
9. VIII (IX) novem.
10. X decem.
11. XI undēcim (decem et unus).
12. XII duodecim (decem et duo).
13. XIII tredecim (decem et tres).
14. XIV quatuordecim (decem et quatuor).
15. XV quindecim (decem et quinque).
16. XVI sedecim (decem et sex).
17. XVII septendecim (decem et septem).
18. XVIII octodecim (duodeviginti).
19. XIX novendecim (undeviginti).
20. XX viginti.
21. XXI viginti unus.
22. XXII viginti duo.
28. XXVIII viginti octo (duodetriginta).

29. **XXIX** viginti novem (*undetriginta*).
30. **XXX** triginta.
40. **XL.** quadraginta.
50. **L** quinquaginta.
60. **LX** sexaginta.
70. **LXX** septuaginta.
80. **LXXX** octoginta.
90. **LXXXX (XC)** nonaginta.
100. **C** centum.
200. **CC** ducenti, ae, a.
300. **CCC** trecenti, ae, a.
400. **CCCC (CD)** quadringenti, ae, a.
500. **D (D)** quingenti, ae, a.
600. **DC (DC)** sexcenti, ae, a.
700. **DCC (CDC)** septingenti, ae, a.
800. **DCCC (DCCC)** octingenti, ae, a.
900. **DCCCC (DCCCC)** nongenti, ae, a.
1000. **M (CM)** mille.
2000. **MM (HM)** duo millia (*bismille*).
5000. **VM (CCI)** quinque millia (*quinquies
mille*).
10.000. **XM (CCCI)** decem millia (*de-
cies mille*).
100.000. **CM. (CCCI)** centum millia
(*centies mille*).
1,000.000. **ℳ. (CCCCCI)** decies cen-
tum millia (*decies centena millia*).

II. Ordinalia (ординальные) сънт ачелє,
че се пън ла мнтреарѣ ал кътелѣ? съш а къта?
пк: Primus мнткъл съш мнткъм, decimus ал
зечіле съш азечѣ, ш. а.

Ordinalia сънт тоате Adjectiva дє тїї фина-
лы, ші се деклінз ка: probus, a, um, d. e.

Declinatio nominum numeralium Ordinalium.

Singulare.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. primus,	prima,	primum,
G. primi,	primae,	primi,
D. primo,	primae,	primo,
A. primum,	primam,	primum,
V. prime!	prima!	primum!
A.	prima.	primo.

Plurale.

N.	primi,	primae,	prima,
G.	primorum,	primarum,	primorum,
D.	primis,	primis,	primis,
A.	primos,	primas,	prima,
V.	primi!	prima!	prima!
A.	primis.	primis.	primis.

Numeralia Ordinalia саиц 89мжтоляр:

1.	Primus, a, um	τριτός, τριτος, τριτος.	30.	tricesimus.
2.	secundus, a, um	δεύτερος, δεύτερος, δεύτερος.	40.	quadragesimus.
3.	tertius, a, um	τρίτος, τριτος, τριτος.	50.	quinquagesimus.
4.	quartus, a, um.	τέταρτος, τεταρтоs, τεταρтоs.	60.	sexagesimus.
5.	quintus, a, um.	πέμπτος, πεμπτος, πεμπτος.	70.	septuagesimus.
6.	sextus, a, um.	σόκτος, σοκтoс, σοкtос.	80.	octogesimus.
7.	septimus, a, um.	σέπτης, σeptoс, σeptoс.	90.	nonagesimus.
8.	octavus, a, um.	οκτώτος, oktotоs, oktotоs.	100.	centesimus.
9.	nonus, a, um.	ογδότος, ogdotоs, ogdotоs.	200.	ducentesimus.
10.	decimus, a, um.	δέκατος, dekatoс, dekatoс.	300.	trecentesimus.
11.	undecimus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	400.	quadringentesimus.
12.	duodecimus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	500.	quingentesimus.
13.	decimus tertius.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	600.	sexcentesimus.
14.	decimus quartus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	700.	septingentesimus.
15.	decimus quintus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	800.	octingentesimus.
16.	decimus sextus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	900.	nongentesimus.
17.	decimus septimus.	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	1000.	millesimus.
18.	decimus octavus (duodecimetus.)	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	2000.	bismillesimus.
19.	decimus nonus. (undevicesimus.)	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	5000.	quinquies millesimus.
20.	vicesimus (vigesimalis).	τετράτος, tetratoс, tetratoс.	10.000.	decies millesimus.
			1,000.000.	millies millesimus (decies centies millesimus).

III. Distributiva (жмпзрцітоаре) сжит в
челв, че се пын ла житрееварѣ: квтэ ккци? сѣ
квтэ ккте? нк: Singuli квтэ үнгл, quini ккт
чінч, ш. а.

Distributiva тоате се деклінж ныманъ жи Plu
rali ка Adjectiva дѣ тры фіналы, д. е.

Declinatio nominum numeralium Distributivorum.

P l u r a l i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
Nom. singuli,	singulae,	singula,
Gen. singulorum,	singularum,	singularum,
Dat. singulis,	singulis,	singulis,
Acc. singulos,	singulas,	singula,
Voc. singuli!	singulae!	singula!
Abl. singulis.	singulis.	singulis.

Асемн се деклінж ші үрмжтоарілес Num
eralia Distributiva.

1. Singuli, ae, a.	7. septeni, ae, a.
2. bimi, ae, a.	8. octoni, ae, a.
3. terni, ae, a.	9. noveni, ae, a.
4. quaterni, ae, a.	10. deni, ae, a.
5. quini, ae, a.	11. undeni, ae, a.
6. seni, ae, a.	12. duodeni, ae, a.

13. terni deni.	90. nanageni.
14. quaterni deni.	100. centeni.
15. quini deni.	200. duceni (ducenteni)
16. seni deni.	300. treceni (trecenteni)
17. septeni deni.	400. quadringeni-
18. duodeviceni-	500. quingeni.
19. undeviceni.	600 sexcen<i>i</i> (sexcenteni)
20. viceni.	700. septingeni.
28. duodetriceni.	800. octingeni.
29. undetriceni .	900. nongeni.
30. triceni.	1000. milleni.
40. quadrägeni.	2000. bismilleni.
50. quinquageni.	5000. quinquies milleni.
60. sexageni.	10.000. decies milleni.
70. septuageni.	1,000.000. millies milleni
80. octogeni.	(decies centies milleni.)

IV. Adverbia (αδβερβίαλε) скiнт ачеle, чe
се пын ла жицреблжк: дe ккте ор? пк: Semel
одатъ , quinquies дe чинчi орj, decies дe ҳече
орj, ш. а.

Numeralia Adverbia нiчi одатъ сe дeклiш,
ши скiнт 8рмzтоаре:

1. Semel одатъ.	4. quater.
2. bis дe доаз орj.	5. quinquies.
3. ter дe триj орj.	6. sexies.

7. septies.	60. sexagies.
8. octies.	70. septuagies.
9. novies.	80. octogies.
10. decies.	90. nonagies.
11. undecies.	100. centies.
12. duodecies.	200. ducenties.
13. tredecies.	300. trecenties.
14. quaterdecies.	400. quadrangenties.
15. quindecies.	500. quingenties.
16. sedecies.	600. sexcenties.
17. decies septies.	700. septingenties.
18. decies octies (duo- devicies).	800. octingenties.
19. decies novies (un- devicies).	900. nongenties.
20. vicies.	1000. millies.
30. tricies	2000. bis millies.
40. quadragies.	5000. quinques millies.
50. quinquagies.	10.000. decies millies
	1,000.000. decies cen- ties millies.

К А П А Л П А Т Р Е Л Е.

Д е с п р е Pronominibus,

Pronomina сѫнт дѣ 6. фелърѣ, адеkz: 1.) Pronomina Substantiva, 2.) Adjectiva, 3.)

Primitiva, 4.) Derivata 5.) Simplicia, ші 6.) Composita.

1. Pronomina Substantiva сънт ачелє, че стаё сънгъре фърз Substantivis, пк: ego еш, tu тъ, ш. а.

2. Pronomina Adjectiva сънт ачелє, че стаё тот дѣгна к' 8и Substantivo, пк: meus ал міеъ, tuus ал тзъ, suus ал съш, noster ал ностръ, ш. а

3. Pronomina primitiva сънт ачелє, че иш сънт дюла алтілє префъкъте, пк: ego, tu, hic, ш. а.

4. Pronomina derivata сънт ачелє, че сънт дюла алтілє префъкъте, пк: meus, tuus, no-ster, ш. а.

5. Pronomina simplicia сънт ачелє, че се к'япрайд ынмай дінтр' 8и Pronomine, пк: ego, tu, sui, hic, ille, ш. а.

6. Pronomina composita сънт ачелє, че се к'япрайд дін 2. Pronominibus simplicibus, пк: quisquis орї каре, quidam оаре чіне, ш. а.

Челе маї мұлте Pronomina Composita се фар:

1.) дін qui ші quis, пк: a.) саё прін аниаръ бре 8нєй дін сілавіле: dam, vis, quam, nam, riам, cunque, libet, ш. а. д. е. quidam оаре чіне, quivis фіешкаре, quisque орї каре, ш. а.
b.) саё прін пропунеръ сілівей ес ші ali, д. е. eequis оаре чіне, aliquis _ оаре чіне, ш. а. с.) саё

пірн дұсполікаціе, пк: *quisquis* орі чіне, ш. а.

.2) Дін іс ачел се фаце Compositum idem тот ачел.

3.) Дін *hic* ачеста: *hicce, hiccine.*

4. Pronomina: *ego, tu mi sui* қапжаз адеңе, ла сәфәршіт сілаба *mei*, д. е. *egomet, tibimet*, ш. а.

5. *tu* маі қапжаз қажте одатз ші сілаба *te*, пк: *tute*.

Pronomina, дұспы Significatum, смыт де 7. фөліврі, пк: 1.) Demonstrativa (архтатоаре) сағ Personalia, 2.) Relativa (атжриштоаре), 3.) Possessiva (стзпжнітоаре), 4.) Reflexiva (рұдаккетоаре сағ жиңғизгоаре), 5.) Interrogativa (жиғревштоаре) 6.) Indefinita (некотаржтоаре), 7. Negativa (тәзгедітоаре).

1. Demonstrativa сағ Personalia смыт ачеле, че аратз вро естіме (персоаның сағ алт ʌқарғ) д. е. *ego* еш, *tu* тү, *hic* ачеста, *ille* ел, ш. а.

2. Relativa смыт ачеле, че атжрих дәла вро' стіме тәреккітз сағ нымітз, пк: *qui* каре, *is* ачела, *iste* ачеста, ш. а.

3. Possessiva смыт ачеле, че аратз вро' стзпжніре асқора күйба, пк: *meus* ал міеш, *tuus* ал түш, *suis* ал сүш, *poste* ал нострі, ш. а.

4. Reflexiva смыт ачеле, че се рұдакк сағ жиңітоарынз ал ачелашиб ныме, пк: *suis, sui* ал сүш, *ipse* ел сінгұр.

5. Interrogativa сънт ачел€, че се'нтр€въ-
инцажъ ла жнтр€вар€, пк: quis чін€, quid че, ш. а.

6. Indefinita сънт ачел€, че иж аратъ аз-
мјріт о естіме, пк: quidam одре чін€, quisquis
фіешкар€, quantumcunque орї ші кжт, ш. а.

7. Negatіva сънт ачел€, че аратъ о тжгжду-
ре саѣ нєфїйнцъ д€ чевл, пк: nemо нім€, nul-
lus нічї ұнчл, neuter нічї ұнчл, нічї алчл,
ш. а.

Declinatio Pronominum.

I. Ego еш. II. Ти тг. III. Sui сіеші.

Singularis.

N. Ego еш, Ти тг, ліпс€ш€.

G. mei ал міес, tuі ал тгш, sui ал саѣ, (аса)

D. mihi міе, tibi үіе, sibi сіеші,

A. me пре мін€, te пре тін€, se(sese) пре сін€,

A. те д€ла мін€. te д€ла тін€. se д€ла сін€.

Pluralis.

N. Nos ної, Vos вої, ліпс€ш€,

G. nostri ал ностр€, vestri ал востр€, sui ал саї,
(nostrum дін (vestrum дін
саѣ жнтр€ ної), саѣ жнтр€ вої),

D. nobis ноғз, vobis воғз, sibi сіеші,

A. nos пре ної, vos пре вої, se (sese)
пре сін€,

А. nobis дѣла ної. тобіс дѣла вої. се дѣла сінє.

IV. Is, ea, id ел, та (ачел, ачел).

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
N. Is ел (ачел),	ea та (ачеа),	id ел (ачел),
G. ejus лвгі,	ejus а еї,	ejus а лвгі,
D. ei лвгі,	ei еї,	ei лвгі,
A. eum пре ел,	eam пре та,	id пре ел,
A. eo дѣла ел,	ea дѣла та,	eo дѣла ел,

P l u r a l i s.

N. II ii (ачиї)	еае еле (ачеле)	ea еле (ачеле)
G. eorum лвор,	earum лвор,	eorum лвор,
D. iis (eis) лвр,	iis (eis) лвр,	iis (eis) лвр,
A. eos пре ii,	eas пре еле,	ea пре еле,
A. iis (eis) дѣла ii.	iis (eis) дѣла еле.	iis (eis) дѣла еле.

Nota. Ка is, ea, id се дѣклінъ ші idem, eadem, idem, адхогжндыссе нұмай сілаба dem, жисъ жи лок дә isdem се пынє idem; ші жи лок дә Neutrnm iddem се скріе нұмай idem, д. е. Sing. Nom. idem, eadem, idem, G. ejusdem, D. eidem, etc. та жнаінтѣ лвгі d се прѣфаче тот дѣяна жи п. оқ: жи лок дә eudem, се жіңе: eundem. ect.

V. Hic, haec, hoc иначе (ауксіла).

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
Nom. hic,	haec,	hoc,
Gen. <i>hujus</i> ,	<i>hujus</i> ,	<i>hujus</i> ,
Dat. huic,	huic,	huic,
Acc. hunc,	hanc,	hoc,
Abl. hoc.	hac.	hoc.

P l u r a l i s.

Nom. hi,	hae,	haec,
Gen. horum,	harum,	horum,
Dat. his,	his,	his,
Acc. hos,	has,	haec,
Abl. his.	his.	his.

Nota. Ка hic се доклади ві Composita: hicce, haecce, hocce; hiccine, haeccline, hoccine; асемнє ві: illic, illaec, illoc (illue); istic, istaec, istoe (istuc), каде суть комп’єс дін ille, illa, illud; iste, ista, istud ві hic, haec, hoc.

VI. Ille, illa, illud члв (чк).

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
Nom. ille,	illa,	illud,
Gen. illius,	illius,	illius, G.

Dat.	illi,	illi,	illi,
Acc.	illum,	illam,	illud,
Abl.	illo.	illa.	illo.

P l u r a l i s.

Nom.	Illi,	illae,	illa,
Gen.	illorum,	illarum,	illorum,
Dat.	illis,	illis,	illis,
Acc.	illos,	illas,	illa,
Abl.	illis.	illis.	illis.

Not. 1. жн лок дє ille, illa, illud жнтрє-
єзінца веќїї Латинї: olle, olla, ollud, маї ку
самъ Virgilius.

2. Ка ille, illa, illud се дєклінж шї үрмз-
тоаріл€ Pronomina шї Adjectiva:

Alius, a, ud алатъ, Gen. sing. alius пентрѹ
тоат€ Genera, шї Dat. sing. alii, &.

Alter, a, ум челъ лалт, Gen. sing. alterius,
шї Dat. alteri, &.

Ipse, a, ум ел сінгѹр, Gen. sing. ipsius,
шї Dat. ipsi, &.

Iste, a, ud ачеста, Gen. sing. istius, шї Dat.
isti, &.

Solus, a, ум сінгѹр, Gen. sing. solius, шї Dat.
soli, &.

Totus, a, ум тот, Gen. sing. totius, шї Dat.
toti, &.

Unus, **a**, **um** ынъ, Gen. sing. **unius**, **wi** Dat. **uni**, &.

Ullus, **a**, **um** ынъ, Gen. sing. **ullius**, **wi** Dat. **ulli**, &.

Nullus, **a**, **um** нічі ынъ, Gen. sing. **nullius**, **wi** Dat. **nulli**, &.

Uter, **a**, **um** күре дін дой, Gen. sing. **utrius**, **wi** Dat. **utri**, &.

Uterque, **utraque**, **utrumque** әмжидой, Gen. sing. **utriusque**, **wi** Dat. **utrique**, &.

Utervis, **utravis**, **utrumvis**, Gen. sing. **utriusvis**, **wi** Dat. **utravis**, &.

Utercunque, **utracunque**, **utrumcunque**, Gen. sing. **utriuscunque**, **wi** Dat. **utricunque**, &.

Alteruter, **utra**, **utrum**, Gen. sing. **alterutrius**, **wi** Dat. **alterutri**, &.

Neuter, **tra**, **trum** німі ынъ, Gen. sing. **neutrius**, **wi** Dat. **neutri**, &.

VII. Qui, quae, quod күре (кәрт).

S i n g u l a r i s.

Masc.	Fem.	Neutr.
Nom. qui,	quae,	quod,

= 100 =

Gen.	<i>cujus,</i>	<i>cujus,</i>	<i>cujus,</i>
Dat.	<i>cui,</i>	<i>cui,</i>	<i>cui,</i>
Acc.	<i>quem,</i>	<i>quam,</i>	<i>quod,</i>
Abl.	<i>quo.</i>	<i>qua.</i>	<i>quo.</i>

P l u r a l i s.

Nom.	<i>qui,</i>	<i>quae ,</i>	<i>quae,</i>
Gen.	<i>quorum,</i>	<i>quarum,</i>	<i>quorum,</i>
Dat.	<i>quibus</i> (queis),	<i>quibus</i> (queis),	<i>quibus</i> (queis) ,
Acc.	<i>quos,</i>	<i>quas,</i>	<i>quæ,</i>
Abl.	<i>quibus</i> (queis).	<i>quibus</i> (queis).	<i>quibus</i> (queis).

Nota. 1. Ка *qui*, *quae*, *quod* се дeклінж шi:
quis, *quae*, *quid*, авжнd нчмлi жи Nominativo
 шi Accusativo singulari дeплz Neutrum, пк:
quis, *quae*, *quid* шi *quod*; тpz, жи Ablativo sin-
 gulari аре нчмлi *qui* пентрz тоате генерiле.

Аша фелю дe дeплz Neutrum aж тоате май
 сyc нчмите Composita дiн *qui* шi *quis*, афа-
 рz дe *quicunque*, каде аре нчмлi *quodcunque*.

2. *Quidam* прeфлчe пe т жнаінтѣ лyї *dam*
 тоатдѣуна жи n, пк: жи лок дe: *quorumdam*,
 сe 3iчe: *quorundam*, ш. а.

3. Pronomina possessiva: *meus*, *tuus*, *suus*,
mister, *vester*, шi Interrogativum: *cujus*, сe

деклінъ житокмаі ка Adjectiva де таії фіналы, пк: meus, a, um; noster , a, um, ш. а. жисъ: meus, a, um аре ти Vocativo singulari: mi, mea, meum.

4. Сујас де че царъ (лок) nostras д'аі ношри (дін а насторъ царъ, са०, пъмжнт) ш. а. се аплѣкъ дупъ а З-а деклінаціе, пк:

S i n g u l a r i s .

Nom.	Cujas,	nostras,
Gen.	Cujatis,	nostratis,
Dat.	Cujati,	nostrati,
Acc.	Cujatem, neutr. nostratem, neutr. nostras, cujas ,	
Abl.	Cujate (cujati). nostrate (nostrati) .	

P l u r a l i s :

Nom.	Cujates, neutr. nostrates, neut. nostratia, cujatia,	
Gen.	Cujatum,	nostratum,
Dat.	Cujatibus,	nostratibus,
Acc.	Cujates neutr. nostrates neutr. nostratia, cujatia,	
Abl.	Cujatibus.	nostratibus .

КАП АЛ ЧІНЧЕЛЕ.

Деспрε Verbi s.

Verba (вербілє) сжит де маї мұлте фелібрі, пк: 1.) Auxiliaria (аўксіліаре сіх ажыттоаре), 2.) Regulāria (регулате), 3.) Deponēntia (депоненте сіх депонаттоаре), 4.) Personālia (персонале), 5.) Impersonālia (неперсонале), 6.) Simplīcia (сімпле), 7.) Compōsita (компісе), 8.) Primitīva (дөрідзің), 9.) Derivāta (префікте), 10.) Diminutīva (мішкіртоаре), 11.) Abundāntia, 12.) Anōmala сіх Irregulāria (недегулате), 13.) Defecūta (ліпсітоаре), 14.) Inchoatīva (жүчепәктоаре), 15.) Frequentatīva (адесзфаптігоаре), 16.) Neutrō-Passīva, 17.) Neutrālia-Passiva, 18.) Desideratīva сіх Meditatīva (пофілітоаре).

Ла фіешкаре верб сжит 7. лякірілі де жи-
сәмнат, пк: 1.) Significātus (сігніфікатыл сағ
жисәмнатаре); 2.) Forma (форма), 3.) Modus
(модыл сағ кіпшіл), 4.) Tempus (тімшіл), 5.)
Numērus (нұмұрзіл), 6.) Persōna (персоана) ші
7.) Conjugātio (конжүгация).

I. Significatus аратз, че жисамнѣхъ, саѣ
къмъї, ын вѣрв.

Дұпз сігніфікат смыт Verba де 3. фелібрі,
ад. 1.) Activa (актівс саѣ фәптүтоаре) 2.)
Passiva (пасівс саѣ патімітоаре) ші 3.) Neu-
tra (негрепе)

1. Verba activa смыт ачелс, че аратз, къ чі-
нєва чева фәптүеши, саѣ лъкрѣхъ, д. е. Scri-
bo скріш, pingo ӡыгржеск, seco таю, ш. д.

Verba activa смыт де 3. фелібрі, ад. а.)
Transitiva (транзитоаре) б.) Intransitiva (не-
транзитоаре) ші с.) Reflexiva (редуктотоаре).

a.) Transitiva смыт ачелс, акзора фәптүіре
треche, сѣш есте жидрептатз, спре алтз есті-
ме, каре дұпз жиңребарѣ: пре чіне? сѣш пре
че? стз тогдѣчна жи Accusativo, д. е. Amo
Deum ӡыберк пре Д. ӡеъ, scribo epistolam скріш
рҔзвашыл, ш. д.

b.) Intransitiva смыт ачелс, акзора фәптүіре
нұ треche, саѣ нұ есте жидрептатз, спре алтз
естіме, д. е. Nato жнот, migro қалжтореск,
ш. д.

c.) Reflexiva смыт ачелс, акзора фәптүіре
есте жидрептатз спре сінс жиңші, д. е. Mo-
veor еш мз мішк (сінгұр пе мінє) delector еш
мз десфазтез (пе мінє жиңші) ш. д.

Nota. Аша фелю дє Reflexiva сънт жи лімев алатінг пыціне.

2. **Verba passiva** сънт ачелє, че аратз вр'о пътіміре, саѣ вр'о афзптугіре дє кътре алатыл чінєва стрзін, д. е. Laudor мз лауд (дє кътре алатыл) scribor мз скріш (дє кътре алатыл) ш. а.

3. **Verba neutra** сънт ачелє, че нѣ аратз нічї о фзптугіре, нічї о пътіміре; чї нымай о старе, жи каре съ аблк о естіме, д. е. Sum еш сънт, dormio еш дорм, sedeo еш шад, ш. а.

II. Forma есте үн ҳарактір, прін каре се къноюще сігніфікатыл үнгі верб, д. е. Condo җідеск, сгеог мз алег (дє чінєва) ш. а.
Forma есте дє 2- фелікірі, ад. 1.) Activa ші 2.) Passiva.

1. Forma activa есте ачел, дұпк каре съ аплѣкі нымай Verba activa, авжнด тотдѣгна фіналыл о, д. е. Scribo скріш, ringo үзгрекеск, ш. а.

2. Forma passiva есте ачел, дұпк каре съ аплѣкі нымай Verba passiva, авжнд тотдѣгна фіналыл ог, д. е. Laudor мз лауд, scribor мз скріш, ш. а.

III. Modus есте кіпүл, че аратз, към фзптуг-

щє ұн өрбек, д. е. *Scribēre* а скріе, *scribo* скріш, *scribam* аш скріе, *scribe* скріе, ш. а. *Modus* есте де 4. Фелібрі, пк. 1.) *Indicativus* (індікатів), 2.) *Conjunctivus* (конжүгатів), 3.) *Imperativus* (порончіторъ), ші 4.) *Infinitivus* (нечотзріторъ).

1. *Indicativus* есте атұнчі, кінд аратъ өрбекъл, къ оаре чіне фәптүеюще саѣ пәтімеше чевба дє өғніз самъ, д. е. *Laudo* єш лауд, *laudor* єш мъ лауд (дє алтъл) ш. а.

2. *Conjunctivus* есте атұнчі, кінд аратъ өрбекъл, къ оаре чіне фәптүеюще саѣ пәтімеше чевба ны дє өғніз самъ, чі к' о жндомалъ, саѣ сүб о кондіціе, д. е. *Scribam* сі скріш, *lauder* м'аш лауда (дє алтъл) ш. а.

3. *Imperativus* есте атұнчі, кінд аратъ өрбекъл вр' о поронкъ, саѣ ші ғұгымінте ші сфергіре, д. е. *Lege* четеюще, *scribe* скріе, ш. а.

4. *Infinitivus* есте атұнчі, кінд ны аратъ өрбекъл нічі нұмзар, нічі персоанъ; чі нұмда тімп, д. е. *Laudare* а лауда, *docēri* а се 'мбезца (дє алтъл) ш. а.

IV. *Tempus* аратъ, кінд фәптүеюще саѣ пәтімеше чіненеа чевба.

Tempus, пентръ конжүгаръ өрбекрілор латіне, есте де 6. Фелібрі, пк: 1.) *Praesens* (пре-

женс саё дє фаци), 2.) Praeteritum imperfectum (імперфект с'ёж жумзтате нұмаі трекұт) 3.) Futurum (вітторю), 4.) Praeteritum perfectum (перафект саё трекұт) 5.) Praeteritum plusquamperfectum (плусквамперафект саё дє мұлат трекұт) ші 6.) Futurum exactum (Футурумекс-акт саё вітторю трекұт).

1. Praesens есте атұнчі, кінд аратъ веरеғл, къ акым одре чіне чева фәптүеши, саё пәтімеші д. е. Laudo еш лаұд, laudor еш мә лаұд (дє латыл) ш. а.

2. Praeteritum imperfectum есте атұнчі, кінд аратъ веरеғл, къ о фәптүіре саё пәтіміре, жиңкъ нғ с'аё сфершіт, ші аата с'аё әнчепійт, д. е. Laudābam еш лаұдам, laudābar еш мә лаұдам (дє алтыл) ш. а.

3. Futurum есте атұнчі, кінд аратъ веरеғл, къ д'ѣ кым жиңкъ аре сі фіе чева, д. е. Laudābo воя лаұда, laudābor мә воя лаұда (дє алтыл) ш. а.

4. Praeteritum perfectum есте атұнчі, кінд аратъ веरеғл, къ фәптүірѣ саё пәтімірѣ аё трекұт, д. е. Laudāvi еш ам лаұдат (лаұдхю) laudatus sum еш м'ам лаұдат, саё, мә лаұдай (дє алтыл) ш. а.

5. Praeteritum plusquamperfectum есте атұнчі,

книд аратз веरевл, къ де мълт аѣ треекът,
(с'аѣ іспрѣвіт) чева, д. е. Laudaveram ам фост
лъгдат (пре алтъл) саѣ лъгдасъм, laudatus
егам м'ам фост лъгдат слѣ мъ лъгдасем (де
алтъл) ш. а.

6. **Futurum exactum** есте атънчї, книд аратз
веरевл чева віторю треекът, д. е. Legero вою
фі четіт, агâvero вою фі арат, ш. а.

Nota. Непутжидъсе слъжі, ла конжигарѣ
вр'чиші веरб, къ ачеесте тімпурѣ, атънчї се'нтрे-
енциаџз Circumscriptio.

V. Numerus аратз, кните естімі фзптуеск,
саѣ пътімеск.

Numerus ла веरеврї есте, ка ші ла нъмї,
дє 2, фелюрї, д. е. 1.) **Singularis** (сінгулар)
ши 2.) **Pluralis** (плурал)

1. **Singularis** есте атънчї, книд аратз ве-
ревл, къ нъмай о естімі фзптуеще, съѣ пъті-
меше, д. е. Scribo еѣ кріш, laudor еѣ ма лауд
(дє алтъл) ш. а.

2. **Pluralis** есте атънчї, книд аратз веरевл,
къ маї мълцї фзптуеск, съѣ пътімеск, д. е.
Discimus ної жмезицъм, laudamus ної нелъгдэм
(дє алцї), ш. а.

VI. **Persona** аратз, чінє фзптуеще, съѣ
пътімесще.

Persona есте, атжат пентръ Singulari, кът ѝ пентръ Plurali, дѣ 3. фелібръ, ад. 1-а, а 2-а, ші и 3-а.

1. Persona житја есте атчичї, кѫнд аратъ веरеъл, къ чинева сингулар фразтвеше, сѣв пъти-меше, нуміндусе ѡи Singulari Ego еш; ѡи Plurali Nos ної, д. е. Ego scribo еш скрї, nos lēgimus ної четім, ш. а.

2. Persona адова есте атчичї, кѫнд аратъ веरеъл, къ се фразтвеше кътъръ алтул чинева, нуміндусе ѡи Singulari Tu тъ; ѡи Plurali Vos вої, д. е. Tu legis тъ четеши, vos dīsci-tis вої ламваци, ш. а.

3. Persona атріа есте атчичї, кѫнд аратъ веरеъл, къ деспре алтул чинева се фразтвеше чева, нуміндусе ѡи Singulari Ille, illa, illud ел, та, ел; ѡи Plurali Illi, illae, illa ii, еле, д. е. Ille, illa, illud currit ел, та, ел а-лѣргъ; Illi, illae, illa currunt ii, еле алѣргъ, ш. а.

Nota. 1. Тоате персоаніе ачесте: Ego, tu, ille, -a, -ad, ші nos, vos, illi, -ae-a, се пън нумай атчичї ламнгъ веरеъріе сале, кѫнд се жмпротівеськ ѿна алтім; тръз нефійнѣ нічї ожм-протівіре, атчичї нѣ се пън, пентръ къ сѫнѣ кѹпрайс (аскунс) ѡи фіналъл веरеълауї, д. е.

Е є лауд; ші тв дефайлі, треєш сі фіе: Ego laudo; tu vituperas ; жися: Е є скріш, тв скріш, се зіче нымай: Scribo, scribis, ш. а.

2. Локул персоанеї а З-а, атжт Singularis, кжт ші Pluralis , ціне орі че фелю де Substantivum, д. е. жилок де: Ел скріш, се польте ші се зіче: Схолерівл скріш Discipulus scribit, рнегрі legunt копії честеск, ш. а.

VII. Conjugatio есте скімбард фіналурілор үнчі зерб.

Conjugatiōnes пентрұ зерберіле латіне смыт 4.

Дін Penultima Syllaba Infinitivi Praesentis, атжт Activi кжт ші Passivi, се қыноаще, дұпкі каре конжугаціе се аплекк үн зерб латін.

Penultima Syllaba Infinitivi Praesentis есте:

1.) Activi. да Conjug.

- I. āre, д. е. laud-āre алзуда;
- II. ēre, д. е. doc-ēre а жмевца;
- III. ēre, д. е. leg-ēre а четі;
- IV. īre, д. е. aud-īre а азі.

2). Passivi. Да Conjug.

- I. āri, д. е. laud-āri а се лзуда (де алтұл).
- II. ēri, д. е. doc-ēri а се жмевца.
- III. i, д. е. leg-i а се четі.
- IV. īri, д. е. aud-īri а се азі.

Nota. Спре маі үшолда де пріндере а конжу-

гаційлор латіне, таесе фіешкаре жиңепжатордай да
аве дәсплінг ексерчісіе (шійнцз) жи конжүгарғы
вербесілор лімбей сале.

I. Деспре Verbo Auxiliari.

Verbum Auxiliare есте ачела, че слугежеще
спре дәспліна конжүгаре а алтор вербесі.

Жи лімбада латінг есте нұмалі ұн Verbum Au-
xiliare, ад. Esse әфі.

Conjugatio Verbi Auxiliaris: Sum, sui, esse
әфі.

I n d i c a t i v u s. **C o n j u n c t i v u s.**

P r a e s e n s.

S i n g u l a r i s.

Sum еш сәнит,
es түң өшій,
est ел (м) есте.

S i n g u l a r i s.

Sim еш сі фіш,
sis түң сі фій,
sit ел (м) сі фіе.

P l u r a l i s.

Sumus ноі сәнитетем,
estis воі сәнитеци,
sunt иі (еле) сәнит.

P l u r a l i s.

Simus ноі сі фім,
sitis воі сі фіци,
sint иі (еле) сі фіе.

I m p e r f e c t u m.

S i n g .

Eram еш ерам,
eras түң ерай,
erat ел (м) ера.

S i n g .

Essem еш аш }
esses түң аї }
esset ел (м) ағ} фі.

Plur.

Erāmus **ної** **εραм,**
erātis **кої** **ερації,**
ērant **ii (ελε)** **ερа.**

Plur.

Essēmus **ної** **ам)**
esseētis **кої** **ації** **φі**
ēssent **ii (ελε)** **ар).**

F u t u r u m.

Sing.

Ero **εш** **кою**
eris **τγ** **кеї**
erit **ελ (τα)** **βα**

{ φі.

Sing.

Futūrus, **a,** **um sim**
εш **ci** **кою**
futurus, **a,** **um sis** **φі**
τγ **ci** **кеї**
futurus, **a,** **um sit ελ**
(τα) **ci** **βρεє**

Plur.

Erīmus **ної** **βοм)**
eritis **кої** **βεці**
erunt **ii (ελε)** **βор**

Plur.

Futūri, **ae,** **a si-**
mus **ної** **ci** **βρем**
futuri, **ae,** **a sitis** **кої** **φі**
ci **βρεці**
futuri, **ae,** **a sint ii**
(ελε) **ci** **βρεє**

P e r f e c t u m.

Sing.

Fui **εш** **φω,**
fūsti **τγ** **φωші,**
suit **εл (τα)** **φ,**

Sing.

Fuerim **εш** **αш (ci)**
fueris **τγ** **αι (ci)**
fuerit **εл (τα)** **ар (ci)**

Plur.

Fuīmus **ної** **φωрзм,**
fūstis **кої** **φωрзці,**
fūerunt(εre) ii (ελε) **φω-**
рз.

Plur.

Fuerimus **ної** **ам (ci)**
fueritis **кої** **ації (ci)**
fūerint ii (ελε) **ар (ci)**

Plusquam perfectum.

Sing.

Fuēram εሻ φγεσεμ,
fuēras τγ φγεσεш,
fuērat ελ (τα) φγεсe.

Sing.

Fuīssem εሻ αш (ci)
fuīsses τγ αи (ci)
fuīsset εл (ta) αр (ci)

Plur.

Fuerāmus νοι φγεсeм,
fuerātis νοι φγеcеci,
fuerant ii (εле) φγеcе.

Plur.

Fuissēmus νοι αм (ci)
fuissētis νοι αи (ci)
fuissent ii (εле) αр (ci)

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Fuēro εሻ νοι
fuēris τγ νεi
fuērit εл (ta)

Plur.

Fuērimus νοι νом
fueritīs νοι νεцi
fuērint ii (εле) νор

Imperativus.

- I. Sing. Es φii (τγ) Plur. Este φiци (νοi).
 II. — esto φii (τγ) нг. — estōte φiци (νοi) нг.
 — маi дe кжт,
 — esto φie (εл — sunto φie (ii, εле)
 съш та) нгмаi дe кжт. нгмаi дe кжт.

Infini tiv us.

Praes. иi Imperf. Esse a фi.

Perf. иi Plusq. Fuīsse a фi фoст.

Futurum. Sing. Nom. Futurus, a, um esse.

Acc. futurum, am, um esse. а вре

Plur. Nom. Futuri, ae, a esse. фi.
 Acc. futuros, as, a esse -

P a r t i c i p i a .

Praes. ші Imperf. Енс че^л че есте (о естіме)

Futur. Futurus, а, им че^л (че^л) че вое^ше афі.

Nota. 1. Perfectum ші Plusquamperfectum Indicativi Verbi auxiliaris latini се трад^ыч^е ро-
манс^ише ші прім: е^т ам, т^ы аї, ел (т) а^т фост ш. а.

2. Imperativus се 'нтревінц^аз^ж к^ымаі жи а 2-а
ші а 3-а пе^рсона^х, атж^е Singularis, к^{ак} ші Pluralis.

3. Imperativus есте д^е 2. фел^ибр^и, ад. жи-
тж^е ш' ал доіле.

a.) Imperativus житж^е, каре се н^ыме^ше ші Iussivus , есте ат^ынч^и, к^ынд ве^рб^ул арат^ж в^ио по^ронк^з май то^ле, в^ио с^ыкт^ыре, в^ио р^ыг^ымін-
те, ш. а.

b.) Imperativus ал доіле есте ат^ынч^и, к^ынд а-
рат^ж ве^рб^ул в^ио по^ронк^з аспр^ж.

4. Жи лок^ыл Imperativi се поате тогд^ышиа
п^ыше Conjunctions Praesentis; жи^с ачел^ытиш
н^ым^ыр ші пе^рсона^х.

5. Participium Praesentis Verbi auxiliaris latini ніч^и одат^ж се 'нтревінц^аз^ж , пе^нигр^ж к^и
есте үн Substantivum Neutr^иm, каре жи^сом-
н^ыз^ж о естіме , фін^ыж^з, са^з үн л^ык^ыр^ж; аша да-
р^ж чер^инд т^ыс^ын^ыл д^е партіци^пл Praesentis
ачеств^и ве^ре, се є жи лок^ыл л^ыї Circumscriptio .

Ал Verbum auxiliare Sum се конжүгъз ши
Composita дін Sum кв алте пэртічеле, пәекъм
сжнт: Absum еш н'ыс дә фацъ, adsum еш
дә фацъ (аічі) intersum еш сжнт ла ачел
(аңғұт) obsum еш сжнт дінпротів (мұз'ипроті
веск) desum еш ліпсеек (н'ыс дә фацъ) prae sum
еш стағ жиалінтѣ күйіва, prosum еш фолосеек
subsum еш сжнт (мұз афлұ) жиңр' ачел, insum еш
мұз нымзәр ла ачел, supersum еш тә дәпрайс.

7. Тоате ачесте Verba composita н'аš Par-
ticipium афарз дә: Absum ші prae sum, ақы-
роға нұмай Particip. Praes. сеңтреевинцизъ,
пк: Absens, ші prae sens.

8. Prosunt аванд дұпқа сілаба ро жиқк о во-
калъ, атұпчі с'ентрепнне консонанта d, пк: жи-
лок дә: Proes, proest, proeram, ш. а. се җіче:
Prodes, prodest, proderam, ш. а.

9. Аны локъл Coniunctivi Imperfecti : Essem,
esses, esset, ші essent, се җіче ші : Forem,
fores, foret ші forent.

II. Д е спр е V e r b i s R e g u l a r i b u s .

Verba Regularia сжнт ачеле, че се пот же-
гылат аплека дұпқа о формз генералъ дін челе
4. статуте (хотжарте) пентрғ конжүгаръ ве-
бүрілор латінс, д. е. Laudare а лззда, monere

а сұғаты, legere а чегі, audire а ағзі, ш. а.

Шема ачелор 4. конжүгації пентаграммалық рөгнелде латінс.

A. Activa.

Praes. Ind. ~~ак~~ төтдіңін о, Conj. Conjug. 1. em; әръч. а.
ам.

Imperf. — — bam, — rem.

Futur.—Conjug. 1 un 2 bo; әръ 3. i 4. am. Conj.
turus, a, um sim, &c.

Perf. — — — i; — — erim.

Plusq. — — — eram; — — issem.

Futur. Exact. — ero.

B. Passiva.

Praes. Ind. ~~ак~~ or, Conj. Conjug. 1. er; әръч. а. ar.

Impref. — — bar, — rer.

Futur. Conjug. 1 i 2 bor, 3. i 4. ar; Conj. Fu-
turm sit, ut-er est ar.

Perf. — — tus sum, — — tus sim.

Plusq. — — tus eram, — — tus essem.

Fut. Exact. — tus fuero.

Nota. Фіналыларіле персонаде смынг жи тоате
тімпхріле де о потрівх, ик:

Persona 1. Singularis се фінкез кө: o, m сағ i.

— 2. — төтдіңін кө s, аларда де
Perf. Ind.

— ? — — — t.

Persona 1. Pluralis се фінкъз къ: мус.

— 2. — — — tis.

— 3. — — — nt.

Nota. Да фіешкаре керв таєєгє вінє ашї ти
съмна: 1.) Praesens Indicativi, 2.) Praesens In-
finitivi, 3.) Perfectum Indicativi, ши 4.) Supl-
num.

М И Т А С О Н Ж У Г А Т И О.

Laudo, laudare, laudavi, laudatum а лауда.

I. Activum.

Indicativus. Conjunctivus.

Praesens.

Singularis.

Laud-o еш лауд,
laud-as тъ лаудзї,
laud-at ел (и) лаудз.

Singularis.

Laud-em си лауд,
laud-es тъ си лаудзї,
laud-et ел (и) си лаудз.

Pluralis.

Laud-āmus ної лауд-
азм,

Pluralis.

Laud-ēmus ної си лауд-
азм,

Laud-ātis ної лаудацї,
Laud-ētis ної си лаудацї,
Laud-ant иї (еље) лауда.

Laud-ent иї (еље) си лауде.

I n d i c a t i v u s . C o n j u n c t i v u s .

I m p e r f e c t u m .

Sing.

Laud-ābam ε̄ς ιαζθάμ,
laud-ābas τύ ιαζθάϊ,
laud-ābat ελ (ια) ιαζθά.

Sing.

Laud-ārem ε̄ς αш
laud-āres τύ αї
laud-āret ελ (ια) αρ

Plur.

Laud-abāmus νοι ιαζθ-
 άμ,
laud-abātis νοι ιαζθατι,
laud-ābant ii (ελε) ιαζθ-
 άτ.

Plur.

laud-arēmus νοι αм
laud-arētis νοι αт
laud-ārent ii (ελε) αр

F u t u r u m .

Sing.

Laud-ābo εδ νοι
laud-ābis τδ βει
laud-ābit ελ (ια) βα

Sing.

Laud-a(sim εδ ci νοι
tūrus,) sis τδ ci βει
a, um (sit ελ (ια) ci βρε)

Plur.

Laud-ābimus νοι βομ
laud-ābitis νοι βεцι
laud-ābunt ii (ελε) βορ

Plur.

Lau-)simus νοι ci βρем
d-atūri,(sitis νοι ci βречи
rae, ra (sint ii (ελε) ci βреч)

P e r f e c t u m .

Sing.

Laud-āvi εδ αм
laud-avīsti τδ αї
laud-āvit ελ (ια) αв

Sing.

Laud-āverim εδ αш (ci)
laud-āveris τδ αї (ci)
laud-āverit εл (ια) αр (ci)

at i v u s.

Plur.

Laud-āvimus	нőи ам	Laud-avērimus	нőи ам(и)
laud-avīstis	вőи аци	laud-avēritis	вőи аци(и)
laud-avērunт[ерел]и(е)и	(е)и	laud-āverint	и(е)и ар(и)

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

Sing.

Laud-āveram	в ам	Laud-avīsem	в ам(и)
laud-āveras	в аи	laud-avīsses	в аи(и)
laud-āverat	в а(и) а	laud-avīsset	в а(и) а(и)

Plur.

Laud-averāmus	нőи ам	Laud-avissēmus	нőи ам
laud-averātis	вőи аци	laud-avissētis	вőи аци(и)
laud-āverant	и(е)и	laud-avīssent	и(е)и ар(и)

F u t u r u m e x a c t u m I n d i c a t i v i.

Sing.

Laud-āvero	в вое	Laud-avērimus	в вое
laud-āveris	в веи	laud-avēritis	в ви ви
laud-āverite	в а	laud-āverint	и(е)и ве

Plur.

Laud-āveremus	в вое	Laud-avēritis	в ви ви
laud-āveritis	в ви ви	laud-avēssent	и(е)и ар(и)
laud-āverint	и(е)и ве		

I m p e r a t i v u s.

I. Sing. Laud-a	ла8дз.	Plur. Laud-āte	ла8даци
		(т8)	(вое)

II. — Laud-āto	ла8-	— Laud-ātōte	ла8даци
дз (т8) н8май дeкжт.		(вое) н8май дe кжт.	

— Laud-āto	ла8де	— Laud-ānto	ла8де и
е8 (а) н8май дeкжт.		(е)е н8май дe кжт.	

I n f i n i t i v u s.

Praes. ші Imperf. Laud-āre α λεγδα.

Perf. ші Plusq. laud-avīsse α φι λεγδατ.

Futurum. Sing. Nom. laud-atus, a, um esse.

Acc. laud-aturum, am, um esse.

Plur. Nom. laud-aturi, ae, a esse.

Acc. laud-aturos, as, a esse, α-
ερε λεγδα.

P a r t i c i p i a.

Praes. ші Imperf. Laud-ans λεγδακιδ (λεγδαχτορέ)
чел (чѣ) че λαγδз.

Futurum. laud-atus, a, um чел (чѣ) че
ερε α λεгда.

G e r u n d i a.

Nom. Laud-andum.

Gen. laud-andi.

Dat. laud-ando.

Acc. laud-andum. (ad)

Abl. laud-ando.

S u p i n u m.

Laud-atum ερε αλεгда.

Nota. 1.) Perf. Ind. ερε ρомжнеше ші: εш
λεгдзі, τғ λεгдзші, ш. а.

2.) Plusq. Ind. ερε ρомжнеше ші: εш λεгда-
сем, τғ λεгдасші, ш. а.

II. Passivum.

Indicativus. Conjunctivus.

Præsens.

Sing.	Sing.
Laud-or εσ̄ μζ λαθδ,	Laud-er εσ̄ c̄ μζ λαθδ,
laud-āris τγ τε λαθζ̄,	laud-ēris τγ c̄ τε λαθζ̄,
laud-ātur ελ (ια) ce λαθ-	laud-ētur ελ (ια) ci ce λαθδε.

Plur.	Plur.
Laud-āmur νοι ηελθ-	Laud-ēmur νοι ci ηε λαθ-
δδμ,	δδμ,
laud-āmini νοι εζ λαθ-	laud-ēmini νοι ci εζ λαθ-
δδц̄ι,	δδц̄ι,
laud-āntur ii (ελε) ce λαθδ.	laud-ēntur ii (ελε) ci ce λαθδε.

Imperfectum.

Sing.	Sing.
Laud-ādar εσ̄ μζ λαθδαμ,	Laud-ārer εσ̄ μ' αш
laud-abāris τγ τε λαθδαι,	laud-arēris τγ τ' κι
laud-abātūr ελ (ια) ce λαθδα.	laud-arētūr ελ (ια) c' αρ λαθδα.

Plur.	Plur.
Laud-abāmūr νοι ηε λα-	Laud-arēmūr νοι ηελμ)
δδαμ,	δδαμ,
laud-abāmini νοι εζ λα-	laud-arēmini νοι ε' αц̄ι
δδц̄ι,	δδц̄ι,
laud-abāntur ii (ελε) ce λαθδα.	laud-arēntur ii (ελε) c' αρ λαθδα.

I n d i c a t i v u s.

C o n j u n c t i v u s.

F u t u r u m.

Sing.

Laud-ābor εδ мъ вою
laud-āberis τδ тε вει
laud-ābitur ελ(ω) сε вα

Plur.

Laud-ābimur νοι нεвом
laud-ābīmini εοι въ вεц
laud-ābūntur ii (ελε)
сε кор

Sing.

Futu-)laud-er εδ сi мъ вρεδ
rum-)laud-eris τδ сi тε вρει
sit,)laud-etur ελ(ε)сi сe вρee

Plur.

Fu-)laud-emur νοι сi не вρем
tu-)laud-emini εοи сi вρεц
rum-)laud-entur ii(ελε)сi сe вρee

P e r f e c t u m.

Sing.

Lau-)sum εδ м'ам
d-atu,)es τδ тεи
a, um)est εл(ε)с'ад

Sing.

Lau-)sim εδ м'аш (сi мъ)
d-atu,)sis τδ тεи (сi тε)
a, um)sit εл(ε) с'ар (сi сε)

Plur.

Lau-)sumus νοι н'ем
d-ati,)estis εои в'ац
ae, a)sunt ii (εлε) с'ад

Plur.

Lau-)simus νοι н'ем (сi не)
d-ati,)sitis εои в'ац (сi вт)
ae, a)sint ii(εлε) с'ар (сi сε)

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

Sing.

Lau-)eram εδ м'ам
d-atu,(eras τδ тεи
a, um)erat εл(ω)с'ад

Sing.

Lau-)essem εδ м'аш (сi мв)
d-atu,)esses τδ тεи (сi тε)
a, um)esset εл(ε) с'ар (сi сε)

I n d i c a t i v u s.

Plur.
eramus <small>ної н'єм</small>
d-ati, eratis <small>бої в'аці</small>
ae, a <small>ерант ії (ελε) с'аδ</small>

C o n j u n c t i v u s.

Plur.
essemus <small>ної н'єм</small>
d-ati, essetis <small>(сі нє)</small>
ae, a <small>(сі в'аці)</small>
essent ії (ελε) с'аρ <small>(сі се)</small>

F u t u r u m e x a c t u m I n d i c a t i v i.

S i n g.

Sing.	Plur.
Lau- d-atus,)suerero εθ μъ воі)	Lau- d-ati,)suerimus <small>ної н'є ком</small>
,)sueris τδ тε вεї	,)sueritis <small>бої в'є ці</small>
a, um)suerit ελ(м)сє ва	ae, a)suerint ії (ελε) сє вор

I m p e r a t i v u s.

I. Sing. Laud-āre ιαδ-	Plur. Laud-āmini ιαδда-
дъте (τγ)	цивз (воі)
II. — laud-ātor ιαδ-	laud-āminor ιαδда-
дъте (τγ) н'ємлі д'єкжт.	цивз (воі) н'ємлі д'єкжт.
— laud-ātor ιαδ-	laud-āntor ιαδесе
д'єсє (ελ, м) н'ємлі д'єкжт.	ії, ελε) н'ємлі д'єкжт.

I n f i n i t i v u s.

Praes. ші Imperf. Laud-āri a сє ιαδда.

Perf. ші Plusq. Sing. Nom. laud-atus, a, um esse.

Acc laud-atum, am, um esse.

Plur. Nom. laud-ati, ae, a esse.

Acc. laud-atos, as, a esse а
фі ιαδат.

Futurum. Laud-atum iri a вре фі ιαδат.

S u p i n u m.

Laud-ātu дε λαζδατ (вредник).

P a r t i c i p i a.

Perf. шi Plusq. Laud-ātus, a, им λαζδατ.

Futurum. Laud-āndus, a, им дε λαζδαт (тρε-
въе, есте).

Nota. 1.) Perf. Ind. аре ромжнеше шi: εш ти
λαζδаzi, тч тe λαζδаzhi, ш. a.

2.) Plusq. Ind. аре ромжнеше шi: εш ти λαζδ-
дасем, тч тe λαζδаseши, ш. a.

A D O Z A C O N J U G A T I O.

Monēo, monēre, monūi, mōnitum a сфзтчi.

I. A c t i v u m.

I n d i c a t i v u s. . C o n j u n c t i v u s.

P r a e s e n s.

Sing.

Mōn-eo εб сфътбек,
mon-es тб сфътбеси,
mon-et εл (ta) сфътбеси.

Sing.

Mōn-eam εб сi сфътбеск,
mōn-eas тб сi сфътбеси,
mōn-eat εл (ta) сi сфътбескъ.

Plur.

Mon-ēmus ноi сфътбим,
mon-ētis воi сфътбци,
mon-ent ii (εле) сфътбеск.

Plur.

Mon-eāmus ноi сi сфътбим,
mon-eātis воi сi сфътбци,
mon-ēant ii (εле) сi сфътбескъ.

I n d i c a t i v u s.

C o n j u n c t i v u s.

I m p e r f e c t u m.

Sing.

Mon-ēbam εδ σφυτβεμ,
mon-ēbas τδ σφυτβει,
mon-ēbat ελ (α) σφυτβε-

Sing.

Mon - ērem εδ αш
mon-ēres τδ αи }
mon-ēret ελ (и) αр } сφути.

Plur.

Mon-ēbāmus νοι σφυτβεм,
mon-ēbētis κοι·σφυтбεи,
mon-ēbant ii (ελε) σφυтбe.

Plur.

Mon-erēmus νοι αм
mon-erētis κοι αи }
mon-erērent ii (εлe) αр } сφути.

F u t u r u m.

Sing.

Mon-ēbo εδ ειο
mon-ēbis τδ ει }
mon-ēbit ελ (и) εа } сφути.

Sing.

Mon-i-)sim εδ сi ειο
turus,)sis τδ сi ει }
a, um)sit εл (и) сi ερee } сφути.

Plur.

Mon-ēbimns νοι εом } сφути.
mon-ēbitis κοι εεци }
mon-ēbunt ii (εлe) εор } сφути.

Plur.

Mon-i-)simus νοι сi εрем } сφути.
turi, (sitis κοι сi εреци }
ae, a)sint ii (εлe) сi εре } сφути.

P e r f e c t u m.

Sing.

Mon-uī εδ αм } сφути.
mon-uīsti τδ αи }
mon-uīuit εл (α) αδ } сφути.

Sing.

Mon-ūerim εδ αш (ci) } сi сφути.
mon-ūeris τδ αи (ci) }
mon-ūerit εл (и) αр (ci) } сφути.

Plur.

Mon-uīmus νοι αм } сφути.
mon-uīstis ειο αи }
mon-uīrunt(ēre)ii (εлe) αδ } сφути.

Plur.

Mon-uērimus νοι αм (ci) } сi сφути.
mon-uēritis ειο αи (ci) }
mon-uērint ii (εлe) αр (ci) } сφути.

Indicativus.

Conjunctivus.

Plusquam perfectum.

Sing.

Mon-ueram εθ αμ)	Mon-uīsssem εθ αш (ci))
mon-ueras τθ αι)	mon-uīsses τθ αи (ci))
mon-uerat ελ (ta) αδ)	mon-uīsset εл (ta) αр (ci))

Sing.

Plur.	Plur.
Mon-uerāmus νοι αм)	Mon-uīssēmus νοι αм (ci))
mon-uerātis εοι αци)	mon-uīssētis εοι αци (ci))
mon-uerant ii (ελε) αδ)	mon-uīssent ii (εле) αр (ci))

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Mon-uerēgo εθ βαю)	Mon-uērimus νοι βом)
mon-uerēris τθ βει)	mon-uēritis εοι βεци)
mon-uerērit εл (ta) εл)	mon-uerērint ii (εле) вор)

Plur.

Imperativus.

I. Sing. Mon-e сфутбүре	Plur. Mon-ēte сфутбүці
(τθ).	(βοι).

II. — mon-ēto сфутбөшө	— mon-etōte сфутбөці
(τθ) нбмай декжт.	(βοй) нбмай декжт.
— mon-ēto сфутбаскъ	— mon-ēnto сфутбаскъ
(εл, т) нбмай декжт.	(ii, εле) нбмай декжт.

Infinitus.

Praes. wi Imperf. Mon-ēre α сфутбі.

Perf. wi Plusq. mon-uīsse α φі сфутгіт.

Futurum. Sing. Nom. mon-itūrus, a, um esse.

Acc mon-iturum, am, um esse.

Plur. Nom. mon-itūri, ae, a esse.

Acc. mon-ituros, as, a esse авре сфутбі.

P a r t i c i p i a.

Praes. ші Imperf. Mon-ens сфұтғінð (сфұтғіторю) чел (чѣ) че сфұтғеңе.

Futurum. mon-itūrus, a, им чел (чѣ) че вре а сфұтғі.

G e r u n d i a.

Nom. Mon-ēndum,
 Gen. mon-endi,
 Dat. mon-endo,
 Acc. mon-endum (ad.)
 Abl. mon-endo.

S u p i n u m.

Mon-itum сиғе а сфұтғі.

Nota. 1.) Perf. Ind. ағе ғомжиеңе ші: еә сфұтғік, тұ сфұтғіші, ш.а.

2.) Plusq. Ind. ағе ғом. ші: еә сфұтғісем, тұ сфұтғісші, &c.

II. P a s s i v u m.

I n d i c a t i v u s. C o n j u n c t i v u s.

P r a e s e n s.

Sing.

Sing.

Mon-ēor еә мъ сфұтғеск, Mon-ēar еә сі мъ сфұтғеск,
 mon-ēris тә тे сфұтғесірі, mon-eāris тә сі те сфұтғесірі,
 mon-ēitur ел(и) се сфұтғесіре. mon-eātur ел(а) сі се сфұтғесіре.

АСКН.

I n d i c a t i v u s.

Plur.

Mon-ēmur нои не сфътбим, Mon-eāmur нои си не сфътбим,
mon-ēminи вои въ сфътбци, mon-eāminи вои си въ сфътбци,
mon-ēntur ии (ел) се сфъ- mon-eāntur ии (ел) си се сфъ-
тбеси. тбаси.

C o n j u n c t i v u s.

Plur.

I m p e r f e c t u m .

Sing.

Sing.

Mon-ēbar εδмъ сфътбм, Mon-ērer εд м'аш
mon-ēbāris тв тв сфътб, mon-erēris тв тв }
mon-ebāmур εл (а) се mon-erētur εл (а) с'ар } съкупн.
сфътб.

Plur.

Plur.

Mon-ebāmур нои не сфъ- Mon-erēmур нои итм
тбем, mon-erēmini вои въ аци }
mon-ebāmini вои въ сфъ- тбци, mon-erēmini вои въ аци } съкупн.
mon-ebāntur ии (ел) се mon-erēntur ии (ел) с'ар
сфътб.

F u t u r u m .

Sing.

Sing.

Mon-ēbor εмъ вои } mon ear εд си мъ крек }
mon-ēberis тв тв } съкупн. mon earis тв д' тв крек } съкупн.
mon-ēbitur εл (а) се вл } sit, ut mon-eatut εл (а) се крек }.

I n d i c a t i v u s.

Plur.

Mon-ēbimur *ноі не вом*

mon-ebīmini *воі въ веци*

mon-ebūntur *иі (ελε) се*

вом

C o n j u n c t i v u s.

Plur.

mon-eamur *ноі сі*

не врсм

mon-eamini *коі*

сі въ креці

mon-eantur *иі (ε-*

лє) сі се врс

P e r f e c t u m.

Sing.

Mon-i-)sum *єз м'ам*

tus, a)es тð ткі

um)est εл (ta)c'ad

сфутиш

Sing.

Mon-i-)sim *єз м'аш (сі мт.)*

tus, a)sis тð ткі (сі тє)

um)sit εл (a) c'ap (сі сє)

сфутиш

Plur.

Mon-i-)sumus *ноі нікм*

ti, ae,)estis *воі в'аці*

a)sunt *иі (εлε)c'ad*

сфутиш

Plur.

Mo-)simus *ноі нікм (сі не*

n-iti,)sitis *коі в'ац (і кь)*

ae,a)sint *иі (εлε) c'ap (сі сє)*

сфутиш

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

Sing.

Mo-)eram *єз м'ам*

n-itus eras тð ткі

a,um erat εл (ta)c'ad

сфутиш

Sing.

Mon-i-)essem *єз м'аш (сі)*

tus, a,um esses тð ткі (сі тє)

esset εл (m) c'ap

(сі сє)

сфутиш

Plur.

Mo-)eramus *ноі нікм*

n-iti,)eratis *воі в'аці*

ae,a)erant *иі [εлε]c'ad*

сфутиш

Plur.

Mo-)essemus *ноі нікм (сі не*

n-iti,)essetis *воі в'ац (сі въ)*

ae,a)essent *иі [εлε]c'ap (сі сє)*

сфутиш

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Plur.

Mon-i-) fuero	ες	мъ	всіς	Mon-i-) fuerimus	ної	е.
tus, a,				сфзтві	ти,	
				ае)	не вом	сфзтві

fueris тв тв всі ае) fueritis вої въ вені

um fuerit εл (м) се вл а } fuerint и (еи) се вор

Imperativus.

I. Sing. Mon-ēre сфзтвєште (тв),

II. — mon-ētor сфзтвєште (тв) нёмай дескът,

— mon-ētor сфзтвєаскъсе (εл, та) — —

Plur. Mon-ēmini сфзтвівъ (вої)

— mon-ēminor сфзтвівъ (вої) нёмай дескът,

— mon-ētor сфзтвєаскъсе (и, еи) — —

Infinitivus.

Praes. ші Imperf. Mon-ēri a се сфзтві.

Perf. ші Plusquamperf. Sing. Nom. mon-itus,

a, um esse,

Acc. mon-itum,

am, um, esse,

Plur. Nom. mon-iti, ae,

a, esse,

Acc. mon-itos,

as, a esse,

Futurum. Mon-itum iri a се вре сфзтві.

I.

S u p i n u m.

Mon-itu ՃԵ ԸՓՅՏՑԻՌ (ՅՐԵՃՆԻԿ, &c.)

P a r t i c i p i a.

Perf. ալ Plusquamperf. Mon-itus, a, սմ ԸՓՅՏՑԻՌ.

Futurum. Mon-ēndus, a, սմ ՃԵ ԸՓՅՏՑԻՌ
(ԵՍՏԵ, ՊՐԵԵՑԵ &c.)

Nota. 1.) Perf. Ind. ՃԵ ՔՈՄՔՆԵՎԵ ՄԻ: ԵՑ ՄԿ
ԸՓՅՏՑԱՅ, ԴՑ ԴԵ ԸՓՅՏՑԱՅԻ, &c.

2.) Plusquamperf. Ind. ՃԵ ՔՈՄՔՆԵՎԵ ՄԻ: ԵՑ
ՄԿ ԸՓՅՏՑԱԿԵՄ, ԴՑ ԴԵ ԸՓՅՏՑԱԿԵՅԻ, &c.

A T P I A C O N J U G A T I O.

Lego, legēre, legi, lectum և ԿԵՏԻ.

I. A c t i v u m.

I n d i c a t i v u s.

P r a e s e n s.

S i n g.

Լեց.օ ԵՑ ԿԵՏԵԾՔ,
leg-is ԴՑ ԿԵՏԵՎԻ,
leg-it ԵԼ(րա) ԿԵՏԵՎԻ.

C o n j u n c t i v u s.

S i n g.

Leg-am ԵՑ ԾԻ ԿԵՏԵԾՔ,
leg-as ԴՑ ԾԻ ԿԵՏԵՎԻ,
leg-ateլ(րա) ԾԻ ԿԵՏԵԾՔ.

I n d i c a t i v u s.

P l u r .

Leg-īmus ної чєтім,
leg-ītis вої чєтіці,
leg-unt ii (еле) чє-
теск.

C o n j u n c t i v u s.

P l u r .

Leg-āmus ної сі чєтім,
leg-ātis вої сі чєтіці,
leg-ant ii (еле) сі чє-
теск.

I m p e r f e c t u m.

S i n g .

Leg-ēbam еш чєткм,
leg-ēbas тв чєткі,
leg-ēbat ел (иа) чєтк.

S i n g .

Leg-ēcem еш аш }
leg-ēres тв аи }
leg-ēret ел (иа) ар } чєтн.

P l u r .

Leg-ebāmus ної чєткм,
leg-ebātis вої чєткці,
leg-ebant ii (еле) чєтк.

P l u r .

Leg-erēmus ної }
ам }
leg-erētis вої аци }
leg-erēntii (еле) }
ар } чєтн.

F u t u r u m.

S i n g .

Leg-am еш вош
leg-es тв веі } чєтн.
leg-et ел (иа) ва

S i n g .

Lectū- } sim еш сі вош }
rus, } sis тв сі веі } чєтн.
a, } um) sit ел (иа) сі }
вре

I n d i c a t i v u s.

P l u r.

Leg-ēmus	ної вом	чесн.
leg-ētis	бої вені	
leg-ent	и (еле) вор	

C o n j u n c t i v u s.

P l u r.

Lectū-	simus ної	чесн.
ri,	ci врем	
ae,	sitis бої	
a	ci вреци	

	sintii (лe)
	ci вре

P e r f e c t u m.

S i n g.

Leg-i	еë ам	чесн.
leg-isti	тë аї	
leg-it	еʌ (и) аë	

S i n g.

Leg-ërim	еë аш (ci)	чесн.
leg-ëris	тë аї (ci)	
leg-ërit	еʌ (и) аþ (ci)	

P l u r.

Leg-imus	ної ам	чесн.
leg-istis	бої аçi	
leg-erunt	(ére) ии (еле) аë	

P l u r.

Leg-ërimus	ної ам	чесн.
	(ci)	
leg-ëritis	бої аçi (ci)	

leg-erint	и (еле) аþ (ci)
-----------	--------------------

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

S i n g.

Leg-ëram	еë ам	чесн. чесн.
leg-eras	тë аї	
leg-ërat	еʌ (и) аë	

S i n g.

Leg-issem	еë аш (ci)	чи жечет делил
leg-isses	тë аї (ci)	
leg-isset	еʌ (и) аþ (ci)	

Indicativus.

Plur.

Leg-erāmus	ної	ам	вості честі
leg-erātis	кої	аці	
leg-ěrant	иї	(еле) аз	

Conjunctivus.

Plur.

Leg-issēmus	ної	ам	(ci) вості честі
leg-issētis	кої	аці	
leg-issent	иї	(еле)	

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Leg-ěro	еї	вої	ві честі
leg-ěris	тв	вєї	
leg-ěrit	еї	(та) ва	

Plur.

Leg-ěrimus	ної	вом	ві честі
leg-ěritis	кої	вєці	
leg-ěrint	иї	(еле) вор	

Imperativus.

I. Sing. Leg-e честіше (тв)

II. — lēg-ito честіше (тв) п'ямаї дескат,

— lēg-ito честіску еї (та) — —

Plur. Lēg-ite честії (вої)

— leg-itōte честії (вої) п'ямаї дескат,

— leg-ūnto честіску иї (еле) — —

Infinitivus.

Praes. мі Imperf. Leg-ěre а честі.

Perf. мі Plusquamperf. leg-їsse а фі честіт.

Futurum.	Sing. Nom.	lectūrus, a, um esse,	esse	чтіти
	Acc.	lecturum, am, um esse,		
Plur.	Nom.	lectūri, ae, a esse,	esse	чтіти
	Acc.	lectūros, as, a esse		

P a r t i c i p i a.

Praes. ші Imperf. Leg-ens чєтінда (чєтітоїш,
чел, (чѣ) чєтєше).

Futurum. lectūrus, a, um чел (чѣ) че вре
д чєті.

G e r u n d i a.

Nom.	Leg-ēndum,
Gen.	leg-ēndi,
Dat.	leg-ēndo,
Acc.	leg-endum (ad)
Abl.	leg-endo.

S u p i n u m.

Lectum спре а чєті.

Nota. 1.) Perf. Ind. аре ромжнеще ші: Ег чє-
тіш, та чєтіші.

2.) Plusquamperf. Ind. аре ромжн. ші: Ег
чєтісем, та чєтісаші.

II. Passivum.

Indicativus.

Conjunctivus.

Praesens.

Sing.

Lieg-or εῦμζ четеск,
leg-ēris τύте четеши,
leg-itur ελ (ia) се че-
теше.

Plur.

Lēg-imur ноi не че-
тим,
leg-īmini воi въ
чेतици,
leg-ūntur ii (еле)
се четеек.

Sing.

Lieg-ar εῦсімз четеск,
leg āris τύсі тे четеши,
leg-ātur εл (ia) сі се
четескъ.

Plur.

Leg-āmur ноi сі не че-
тим,
leg-āmini воi сі въ че-
тици,
leg-āntur ii (еле) сі се
четескъ.

Imperfectum.

Sing.

Leg-ēbar εῦмз четѣм,
leg-ebāris τύте четѣши,
leg-ebātur εл (ia) се
четѣ.

Sing.

Leg-ērer εῦм'аиш
leg-erēris τύ тѣи } чепи.
leg-erēctur εл (ia) } с'аф.

Plur.

Leg-ebāmur ноi не четѣи
leg-ebāmini воi въ четѣци,
leg-ebāntur ii (еле) се четѣ. Leg-erēmur ноi чепи }
leg-erēmini воi в'аці } чепи.
leg-erēntur ii (еле) с'аф.

Indicativus.

Conjunctivus.

Futurum.

Sing.

Leg-ār ε̄с мъ вое
leg-ēris тѣ тѣ ве
leg-ētur εл(а) се ва

Futu-) leg-ar ε̄с мъ вре
rum) leg-aris тѣ си тѣ вре
sit,ut) leg-atur εл(а) си се вре

Sing.

Plur.

Leg-ēmur ноі не
leg-ēmini вое въ
leg-ēntur и (е) ве

Futu-) leg-amur ноі се не
rum sit,) leg-amini вое си въ
ut) leg-antur и (е) си се вре

Perfectum.

Sing.

Lec-) sum ε̄с м'ам
tus,a,) es тѣ тки
um) estεл(а) с'а

Sing.

Lec-) sim ε̄с м'аш
tus, a,(sis тѣ тки
um) sitεл(а) с'а

Plur.

Lec-) sumus ноі н'ем
ti, ae,) estis вое в'ац
a,) sunt и (е) с'а

Plur.

Lec-) simus ноі н'ем
ti, ae,) sitis вое в'ац
a,) sint и (е) с'а

Indicativus.

Conjunctivus.

Plus quam perfectum.

Sing.

Lec -) eram ε̄ς μ' αμ̄ }
tus ,a,) eras τὸ τέλι }
um) erat ελ (τα) }
c'a φορητιν.

Lec -) essem ε̄ς μ' αω }
(ει μβ) }
tus, a,) esses τὸ τέλι }
(ει τε) }
um) esset ελ (τα) }
c'αρ (ει εε) } φορητιν.

Plur.

Lec -) eramus νοῖ ητέμ }
ti, ae,) eratis νοῖ ε' αι }
a) erant ii(ελε) c'ας }
. φορητιν.

Lec -) essemus νοῖ ητέμ }
(ει ηε) } φορητιν.
ti, ae,) essetis νοῖ ε' αι }
(ει ει) } φορητιν.
a) essent ii(ελε) c'αρ }
(ει εε) } φορητιν.

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Lec -) fuero ε̄ς μβ)
εο β } φορητιν.
tus, a,) fueris τὸ τε βι }
um) fuerit ελ (τα) }
cε βα .

Plur.

Lec -) fuerimus νοῖ ηε }
βομ } φορητιν.
ti, ae,) fueritis νοῖ ε' ει βει }
a) fuerint ii(ελε) cε }
βορ .

I. Imperativus.

I. Sing. **Leg-ĕre** четеши (тв) •

II. — **leg-itor** четеши (тв) номай дескжт.

— **leg-itor** четеши (ел т) — —

Plur. **Leg-īmini** четеши (вой)

— **leg īminor** четеши (вой) номай дескжт.

— **leg-ūntor** четеши (и) (ел) — —

Infinittivus.

Praes. и Imperf. **Leg-i** а се четі.

Perf. и Plusq. Sing. Nom. **lectus**, a um esse,

Acc. **lectum**, am, um
esse,

Plur. Nom. **lecti**, ae, a esse,

Acc. **lectos**, as, a esse,
а фі честіт..

Futurum. **Lectum iri** а се вре четі.

Supinum.

Lectu ае честіт (вреднік &c.)

Participia.

Perf. и Plusq. **Lectus**, a, um честіт.

Futurum, **Leg-ēndus**, a, um ае честіт
(треєхе, есте, &c)

Nota. 1.) Pers. Ind. аре роmжн. ші: Её мз
четіш, тұ тे четіші, &

2.) Plusq. Ind. аре роmжн. ші: Её мз че-
тісем, тұ те четісеші, &

A ПАТРА CONJUGATIO.

Punio, punire, punivi, punitum & пәдепсі.

I. Activum.

Indicativus. Coniunctivus.

Præses.

Sing. Sing.

Pun-*io* её пәдепсеск, Pun-*iam* её сі пәдепсеск,
pun-*is* тұ пәдепсеші, pun-*ias* тұ сі пәдепсеші
pun-*it* ел (и) пәдеп- pun-*iat* ел (и) сі пәдеп-
песең. паск.

Plur.

Plur.

Pun-*imus* ноі пәдеп- Pun-*iāmus* ноі сі пәдеп-
песім, пасім,
pun-*itis* воі пәдепсіңі, pun-*iātis* воі сі пәдепсіңі,
pun-*iunt* иі (өле) пәдеп- pun-*iant* иі (өле) сі пә-
песек. депаск.

I n d i c a t i v u s.

C o n j u n c t i v u s.

I m p e r f e c t u m.

S i n g.

Pun-iēbam εሻ πεδεπσεμ, Pun-īrem εሻ αѡ
pun-iēbas τγ πεδεπσει, pun-īres τγ αී
pun-iēbat ελ(α) πεδεпсе. pun-īret ελ(α) αρ

S i n g.

P l u r.

Pun-iēbāmus νοι πεδεпсем, Pun-irēmus νοι αм
pun-iēhātis νοι πεдeпceцi, pun-irētis νοι αци
pun-iēbant ii(εлe) πeдeпce. pun-irēnt ii(εлe) αр

F u t u r u m.

S i n g.

Pun-iam εሻ νοι ѕ, Pun-itū-) sim εሻ ci νοι ѕ
pūn-ies τγ νεi, rus, a, sis τγ ci νεi
pūn-iet ελ(α) νа. um sit εл(α) ci вреi

S i n g.

P l u r.

Pun-iēmus νοι вом, Pun-itū-) simus νοι ci
pun-iētis νοι веци, ri, ae,) sitis νοι ci вреци
pun-ientii(εлe) вор, a,) sintii(εлe) ci вреi

P l u r.

P e r f e c t u m.

S i n g.

Pun-īvi εሻ αм, Pun-īverim εሻ αѡ (ci)
pun-ivisti τγ αී, pun-īveris τγ αී (ci)
pun-īvit εл(α), pun-īverit εл(α) αр
αሻ (ci), (ci)

S i n g.

Pun-īverim εሻ αѡ (ci),
pun-īveris τγ αී (ci),
pun-īverit εл(α) αр
(ci), (ci)

I n d i c a t i v u s.

P l u r.

Pun-ivimus **нои ам**
pun-ivistis **бои аци**
pun-iverunt **(ере) ии**
(ελε) ας

C o n j u n c t i v u s.

P l u r.

Pun-ivērimus **нои ам (ci)**
pun-ivēritis **бои аци (ci)**
pun-iverint **ии (ελε) αρ**
(ci)

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

S i n g.

Pun-iveram **ες ам**
post
pun-iveras **τγ αι**
pun-iverat **ελ (ta)**
ας

S i n g.

Pun-ivīssem **ες аш**
(ci)
post
pun-ivīsses **τγ αι (ci)**
pun-ivīsset **ελ (ta)**
αρ (ci)

P l u r.

Pun-iverāmus **нои ам**
post
pun-iverātis **бои аци**
pun-iverant **ии (ελε) ας**

P l u r.

Pun-ivīssēmus **нои ам (ci)**
post
pun-ivīssētis **бои аци (ci)**
pun-ivīssent **ии (ελε) αρ (ci)**

F u t u r u m e x a c t u m I n d i c a t i v i.

S i n g.

Pun-ivēro **ες бои**
phi
pun-ivēris **τγ веи**
phi nejencim
pun-ivēriteл **(α) ва**

P l u r.

Pun-ivērimus **нои вом**
phi nejencim
pun-ivēritis **бои веци**
phi nejencim
pun-iverint **ии (ελε) вор**

I m p e r a t i v u s.

- I. Sing. Pun-i пеðепсєюще (тв)
II. — pun-ito пеðепсєюще (тв) нчмай деккт.
— punito пеðепсаскъ (еъ, та) — —
Plur. Pun-ite пеðепсіці (кої)
— pun-itõte пеðепсіці (бої) нчмай деккт.
— pun-iñto пеðепсаскъ (їи, еле) — —

I n f i n i t i v u s.

- Praes. ші Imperf. Pun-ire а пеðепсі.
Pers. ші Plusq. pun-ivisse а фі пеðепсіт.
Futurum. Sing. Nom. punitūrus, a, um esse,
Acc. pun-iturum, am, um esse,
Plur. Nom. pun-itūri, ae, a esse,
Acc. pun-itūros, as, a esse. а
вре пеðепсі.

P a r t i c i p i a.

- Praes. ші Imperf. Pnn-iens пеðепсінд (пеðеп-
сіторкъ, чел(чѣ)че пеðепсєюще)
Futurum. pun-iturus, a, um, чел (чѣ)
че вре а пеðепсі.

G e r u n d i a.

- Nom. Pun-iēndum,
Gen. Pun-iendi,
Dat. Pun-iendo,
Acc. Pun-iendum (ad)
Abl. Pun-iendo.

S u p̄ i n u m.

Pun-itum спрε дѣпепсі.

Nota. 1.) Perf. Ind. аре ромжн. ші: Еѡ пеđепсіш,
тъ пеđепсіші, &c.

2.) Plusq. Ind. аре ромжн. ші: Еѡ пеđепсі-
сем, тъ пеđепсісеші, &c.

II. Passivum.

Indicativus. Conjunctivus.

Præsens.

Sing.

Pūn-iор еѡ мъ пеđе-	Pūn-iар еѡ сі мъ пеđе-
псеск,	псеск,
pun-iris тъ те пеđе-	pun-iāris тъ сі те пеđе-
псесші,	псесші,
pun-iatur ел (и) се	pun-iāturst ел (и) сі се
пеđепсесше.	пеđепсаскъ.

Sing.

Plur.

Pun-iāturst ної не пе-	Pun-iāturst ної сі не пе-
депсім,	депсім,
pun-iāmini вої въ пе-	pun-iāmini вої сі въ пе-
депсіци,	депсіци,
pun-iānturst иї (ел) се	pun-iānturst иї (ел) сі се
пеđепсескъ.	пеđепсаскъ.

Plur.

Indicativus.

Conjunctivus.

Imperfectum.

Sing.

Pun-iēbar еშ մշուշում, Pun-irer еშ մ'աշ
 pun-iebāris тչ տեսակում, pun-irēris тչ տ'ի
 pun-iebātūr ελ (րա) սե պե- pun-irētūr εլ (րա)
 դըսէ. ս'այդ

Sing.

Plur.

Plur.

Pun-iebāmūr հօ՛ նե- Pun-irēmūr հօ՛ նեմ
 դըսէմ, pun-irēmīnī հօ՛ նե- pun-irēmīnī հօ՛ նայ
 դըսէսի, pun-iebāntūr ի (εլε) սե pun-irēntūr ի (εլε)
 պեսէ. ս'այդ

Futurum.

Sing.

Pun-iar еш մշ այժ
 pun-iēris тչ տե եմ
 pun-iētūr εլ (րա) սե բա

Sing.

Futu-) puniar еш սի մշ
 rum sit,) puniaris тչ սի
 ut,) puniatur εլ (րա) սի սե բա

Indicativus.

Plur.

Pun-iēmur noi не
всем
pun-iēminī voi въ
всем
pun-iēntur ii (еле)
се вор.

Futu-puniamur noi ci
не врем
rum puniamini voi ci
въ врем
sit, ut puniantur ii (еле)
ci се вор.

Conjunctivus.

Plur.

Perfectum.

Sing.

Puni-sum es ма'm
tus,a, es тъ тъ
um est ел(а) с'аъ

Puni-sim es ма'm
tus,a, sis тъ тъ
um sit ел(а) с'аъ

Sing.

Plur.

Puni-sumus noi нѣм
ti, ae, estis voi в'аці
a sunt ii (еле)
о'аъ

Puni-stmus noi нѣм
ti, ae, sitis voi в'аці
a sint ii (еле)
саъ (ci се)

Plur.

Indicativus.

Conjunctivus.

Plus quam perfectum.

Sing.

Puni-} eram εষ μ'αμ
tus,a, } eras τγ τ'ει
um, } erateΛ(τα) c'αη
 { φορτ περεντι.

Sing.

Puni-} essem ε� μ'αш
tus,a, } (ci μz)
 { φορτ
um, } esses τγ τ'ει
 { (ci τε)
 { περεντι.
 { c'aρ (ci ce)

Plur.

Puni-} eramus νοι ιέλм
ti, ae, } eratis νοι в'αцι
a } erant ii (ελε)
 { c'αη
 { φορτ περεнцир.

Plur.

Puni-} essemus νοι
 { ιέλм (ci νе)
ti, ae, } essetis νοι
 { в'αцι (ci вz)
a } essent ii (ελε)
 { c'αρ (ci ce)
 { φορτ περεнцир.

Futurum exactum Indicativi.

Sing.

Puni-} fuero ε� μz
tus,a, } fueris τγ τε
um } fuerit ελ (τα)
 { вοις
 { φι περεнцир.
 { се вa

Plur.

Puni-} fuerimus νοι νε
 { вом
ti, ae, } fueritis νοι вz
 { веци
a } fuerint ii (ελε)
 { сс вор
 { φи περεнцир.

I m p e r a t i v u s.

I. Sing. Pun-īre пeдeпceшeтe (т8)

II. — pun-ītor пeдeпceшeтe (т8) нyмaї дeжaт

— pun-ītor пeдeпcткzсe (eл, тa) — —

Plur. Pun-īmini пeдeпcіцівz (вoї)

pun-īminor пeдeпcіцівz (вoї) нyмaї дeжaт

pun-īuntor пeдeпcткzсe ii, (eле) —

I n f i n i t i v u s.

Praes. wі Imperf. Pun-īri a ce пeдeпcі.

Perf. wі Plusq. Sing. Nom. pun-itus, a, um esse

Acc. pun-itum, am, um esse,

Plur. Nom. pun-iti, ae, a esse,

Acc. pun-itos, as, a esse,

а фі пeдeпcіт.

F u t u r u m. pun-itum iri a ce врe пeдeпcі.

S u p i n u m.

Pun-ītu дe пeдeпcіт (врeднік &c.)

P a r t i c i p i a .

Perf. wі Plusq. Pun-itus, a, um пeдeпcіт.

F u t u r u m. Pun-iēndus, a, um дe пeдeпcіт,
(тревгe, есте &c.)

Nota 1.) Perf. Ind. аре рoмжн. wі: Еш mz пeдeпcіш, т8 тeпeдeпcіш, &c.)

2.) Plusq. Ind. аре ромжн. ші: Еш мәп-
депсісем, тұ тे педепсісеші, &c.

III. Деспре Verbis Deponentibus.

Verba Deponentia се нұмек ачеле, каде се
конjugъгз нұмади дәпоz *Forma Passiva*; марз *Sig-
nificatus* әор есте актів, д. е. *Hortor, āri, ātus
sum a сфұтғі, ш. а.*

Verba Deponentia дә, пе ләнгз *Forma Passiva*,
дін *Activa* ші *Geründia, Supinum* ші *Partici-
pia*, дін превнз күңіркұмскріпциіле сале алқа-
тывіте дін *Verbo Auxiliari* ші *Participiis* аче-
латаш *Verbi Deponentis*.

Significatus ачестор көрекрі есте прін тоате
Tempora ачелаш, кадеі шін *Praesente*; нұмади
Participium Futuri Passivi аре тот дәнна, дін-
превнз күңіркұмскріпциіле сале, *Significatum
Passivum*.

Conjugatio Verbi Deponentis.

Hortor, hortāri, hortātus sum a сфұтғі.

Indicativus.

Conjunctivus.

Praesens.

Hortor еш сфұтғеск, &c. *Horter* еш ci сфұтғеск, &c.

I m p e r f e c t u m.

Hortabar εσ̄ σφζ- Hortarer εσ̄ αш сφζ-
τγέм, &c. τγι, &c.

F u t u r u m.

Hortabor εσ̄ βοιš сφζ- Hortaturus sim εσ̄ сі
τγι, &c. βοιш сφζтγі, &c.

P e r f e c t u m.

Hortatus sum εσ̄ αλ, Hortatus sim εσ̄ αш (сі)
сφζтγіт, &c. φі сφζтγіт, &c.

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

Hortatus eram εσ̄ αλ Hortatus essamεσ̄ аш(сі)
фoст сφζтγіт, &c. фі фoст сφζтγіт, &c.

F u t u r u m ex a c t u m. I n d i c a t i v i.

Hortatus fuero εσ̄ βοιш φі сφζтγіт, &c.

I m p e r a t i v u s.

I. Hortare сφζтγeше II Hortator сφζтγeше
(тγ) (тγ) нямлі дeкмт.

I n f i n i t i v u s.

Praes. ші Imperf. Hortari α сφζтγі.

Perf. ші Plusq. Sing. Nom. hortatus, a, um esse,

Acc. hortatum, am, um esse,

Plur. Nom. hortati, ae, a essc,

Acc. hortatos, as, a esse,

а φі сφζтγіт.

= 150 =

Futurum. Sing. Nom. hortatūrus, a, ut esse,
Acc. hortatūrum, am, um esse,
Plur. Nom. hortaturi, ae, a esse,
Acc. hortaturos, as, a esse
а вре сфэтгі.

P a r t i c i p i a .

Praes. ші Imperf. Hortans сфэтгінд (сфэтгі-
торіш, чел (чел) че сфэтгєеци, &c.)

Perf. ші Plusq. hortatus, a, ut чел (чел) че аж
сфэтгіт.

Futurum Act. hortatūrus, a, ut чел (чел) че вре а
сфэтгі.

Futurum Pass. hortāndus, a, ut де сфэтгіт
(требє, есте &c.)

G e r u n d i a .

Nom. Hortandum,
Gen. hortandi,
Dat. hortando,
Acc. hortandum (ad)
Abl. hortando.

S u p i n a .

Act. Hortatum спре а сфэтгі.

Pass. hortatu әс сфэтгіт (вредник. &c.)

Nota. 1.) Verba Deponentia се афлз ны маі ла житжіа Conjugatio; чі ші ла тоате челе лалте, пк: Loquor, 3. Conjug. еш ворбеск, fateor, 2. Conjug. еш мәртүрісек, ш. а.

2.) Спре а афла Supinum ұнғі Verbi Deponentis се скімек Forma Passiva жи Activam, ш'апоі се формәз Supinum ка ші ла челе лалте Verba, д. е. Hortor сұғытеск, пре фәкүт жи Activam Formam аре horto, каре формәз Supinum дұнға ретгүлз, hortatum, &c. 3.) Мұлте Verba Deponentia се аеват дә ла ачқестз ретгүлз генералз, алі формәз Supinum кө тотғыл жиңір'алт феліш, д. е. Proficiscor еш көлжетореск, Sup. profectum; morior еш мәріш, Sup. mortuum; sequor еш ұрметжі Sup. sequutum (secutum) fateor еш мәртүрісек, Sup. fassum, ш. а.

Adnotationes ла челе 4. Conjugationes.

1. Жи Perfecto, Plusquamperfecto ші Futuro exacto а конjugациіе I. се поате лепзда ат8нчі төт дәнна сілова үі сағ ve, кінд ұрмәзз дұнға джисіле s сағ r, пк: Жи лок дә: Amavisti, amavistis, amaverunt, amaverim, amaveram, amavissem, amavero, amavisse, ш. а. се поате 3іче ші: Amasti, amastis, amarunt, amarim, amaram, amassem, amaro, amasse, &c. Ассмінс

ші ла Verbo, Novi еш ам үішт, жи лок дез Novisti, novistic, neverunt, neverim, neveram, & поате фі ші: Nosti, nostis, norunt, norim, noveram, &. Лә 4-а Conjugatio се поате пестет төт у әзса, ші жи лок дез: Audivi, audivisti, & а жіче: Audij, audiisti, &. Conj. Audi-erim. Plusq. Audieram. Conj. Audiissem. Fut-tur. exact. Audiero. Inf. Audiisse, &. Жисе үрмәнд үн с аттыңі се поате әзса ші і, пк: жи лок дез: Audiisti, audiistis, &. се поате жіче ші: Audisti, audistis, &. Асемінк се поате фаже ла тоате Verba, каде аш жи Perfecto-vi.

2. Шатрғ Verba, ad: Dico жік, duco дұк, facio ғақ ші serо порт, ләйиздәж жи Imperativo пе-е, пк: жи лок дез: Dice, duce, face ші sere, се жіче нұмай: Dic, duc, fac ші fer, авжанд төт аша ші тоате Composita дін ачесте көр-сүрі, д. с. Educ, calesac, perser, ш. а.

3. Ачеле Composita дін Verbo facio, каде префак пе а жи і формәлж Passivum регулат иш: Perficio, Pass. perficior, ш. а. тарз каде пе а нұа префак, формәлж Passivum жи Simplex иші No, д. с. Calefacio, Pass. calefio, &.

4. Ән Perfecto ші Plusquamperfecto Passivi
сө ағлз күте одатта, ән лок де sum ші eram,
sui ші fuerat, каре аре, де ші пұцінз, дарз
тотыш о деосквіре, пк: Laudatus sum жисем-
ніңж къ еб сәнгт лаудат; тәрз laudatus sui къ,
ам фост лаудат, &c.

Ән аша маң сөнтрөевінцілж Circumscription
къ Particípio Praesentis ші Perfecto Verbi Au-
xiliaris sum, д. е. Moerens sui ам тәнгійт,
vescens sui ам тәннекат, &c.

Деспре Derivatione (префаңерѣ) Temporum.

Спре ұштарорѣ дерілацієї Temporum требує
Фодарте еіне аші жисемна, 1.) Praesens Indi-
cativi, 2.) Praesens Infinitivi, 3.) Perfectum
Indicativi ші 4.) Supinum Activi; пентръ къ де
ла ачекте се'мфодарты тоғате чөлеаллте Тем-
pora, пк: Laudo, laudare, laudavi, laudatum, ш. а.

I. Дела Praesente Indicativi (laud-o) се
Формаңж:

- 1.) Praes. Ind. Pass. дін о фінд ог, пк:
laud-o, laud-or, ш. а.
- 2.) Praes. Conj. Act. дін о фінд ла 1-а
Conjug. ет; ла чөлеаллте ат, пк: laud-o
laud-em; leg-o, leg-am, ш. а.

- 3.) Praes. Conj. Pass. дін т де със фінд
r, пк: laudem, laud-er; leg-am leg-ar, ш. а.
- 4.) Imperf. Ind. Act. дін о фінд ла 1-а Con-
jug. abam, ла 2-а bam, ші ла чөлеллтє
ebam, пк: laud-o, laud-abam; mone-o, mo-
ne-bam; leg-o, leg-ebam; puni-o, puni-e-
bam, ш. а.
- 5.) Imperf. Ind. Pass. дін т де със фінд r,
пк: laud-abam, laud-abar, ш. а.
- 6.) Futur. Ind. Act. дін о фінд ла 1-а Con-
jug. abo, ла 2-а bo, ші ла чөлеллтє am,
пк: laud-o, laud-abo; mone-o, mone-bo;
leg-o, leg-am; puni-o, puni-am, ш. а.
- 7.) Futur. Ind. Pass. дін bo, де със фінд
bor, ші дін am ar, пк: laud-abo, laudabor;
mone-bo, mone-bor; leg-am, leg-ar; pu-
ni-am, puni-ar, ш. а.
- 8.) Imperat. II. Act. дін s a персоанеї 2.
Praes. Ind. Sing. фінд to, пк: laud-as,
lauda-to; legi-s, legi-to; puni-s, puni-to, ш. а.
- 9.) Imperat. II. Pass. адзогмд ла to де със
жүз r, пк: laudato, laudator; punito, puni-
tor, ш. а.
- 10.) Particip. Praes. дін о фінд ла 1-а Con-

jug. ans, **лa 2-я ns**, шi лa чeлeлaлтe ens,
пк: laud-o, laud-ans; mone-o, mone ns; leg-o, leg-ens; puni-o, puni-ens, ш. а.

II.) Particip. Futuri Pass. дiн tis Genitivi Sing. Participii дe eyc фiiнд dus, пк: laudans, Gen. Sing. laudan-tis, Particip. Futuri Pass. laudan-dus, ш. а.

Nota 1.) Participium Futuri Passivi сemфор-
mz шi прeфактии s Participii Praesentis жи:
dus, пк: laudan-s, laudandus, ш. а.

2.) Нe авжнд Verbum Praesens атqицi жi
лiпсжск шi тоlте чeлeлaлтe Tempora deri-
vata дe лa Praesente, пк: Memini мѣм aдyc
амiнtе , odi aм 8рiт, ш. а.

II. Дe лa Praesente Infinitivi (lauda-re) сeфoрмeз:

- 1.) Imperat. I. Pass.** кaре есте житокма въ
Inf. Praes. пк: laudare, laudare, ш. а.
- 2.) Imperat. I. Act.** лeпzджнdycce сiлava re,
пк: laudare, lauda, ш. а
- 3.) Praes. Inf. Pass.** дiн re фiiнд ri, пк: lau-
dare, laudari, ш. а. тaрz лa 3-я Conjung. дiн
ére фiiнд н8мai i, пк leg-ére, leg-i, ш. а.
- 4.) Imperf. Conj. Act.** aдzогжнd лa re жиkz
m, пк: laudare, laudarem, ш. а.

- 5.) Imperf. Conj. Pass. дін т, дє сүс фінди-
р, пк: laudarem, laudarer, ш- а-

III. Дє ла Perfecto Indicativi (laudavi) се-
Формѣз:

- 1.) Perf. Conj. дін і фінди етім пк: laudavi,
laudaverim; жопи, monuerim, &c.
- 2.) Plusq. Ind. дін і фінди етам, пк: laudavi,
laudaveram; жопи, monueram, &c..
- 3.) Plusq. Conj. дін і фінди исsem, пк: laudavi,
laudavissem; жопи, monuissem, &c.
- 4.) Futur. exact. дін і фінди ero, пк: laudavi,
laudavero; жопи, monuero, &c.
- 5.) Perf. Inf. дін і фінди isse, пк: laudavi,
laudavisse; жопи, monuisse, &c.

Nota- Дакъ Verbum н'аре Perfectum, атчынчі
жі ліпсеек ші тоате челелалте Tempora, кадре
се формѣз дє ла Perfecto.

IV. Дє ла Supino (laudatum) се Формѣз:

- 1.) Particip. Futuri Act. дін т фінди rus, пк:
laudatum, laudaturus; monitum, moniturus, &c.
- 2.) Futur. Conj. адзогжид sim ла rus, пк: lau-
daturus sim; moniturus sim, &c.
- 3.) Futur. Inf. Act. адзогжид ла rus, esse, пк:
laudaturus esse; moniturus esse, &c.

- 4.) Particip. Pers. Pass. **дін** тү **Фінн** **s**, **пк:**
laudatus; monitus; lectus, &c.
- 5.) Pers. Ind. Pass. **адзогжн** **ла** **аңел** **s** **пе**
sum **пк:** **laudatus sum; monitus sum, &c.**
- 6.) Pers. Conj. Pass. **къ sim**, **пк:** **laudatus sim;**
monitus sim, &c.
- 7.) Plusq. Ind. Pass. **къ eram**, **пк:** **laudatus**
eram; monitus eram, &c.
- 8.) Plusq. Conj. Pass. **къ essem**, **пк:** **laudatus**
essem; monitus essem, &c.
- 9.) Futur. Exact. Pass. **къ fuero**, **пк:** **laudatus**
fuero; monitus fuero, &c.
- 10.) Pers. ші Plusq. Inf. Pass. **къ esse**, **пк:**
laudatus esse; monitus esse, &c.
- 11.) Futur. Inf. Pass. **адзогжн** **ла** **шт** **нұмалі**
iri, пк: **laudatum iri; monitum iri, &c.**

Nota. Не ажында **Verbum Supinum**, аттыңчى **жі**.
ліпсек ші тоате чөлөлләтте **Tempora derivata**
дөлә **Supino**, **пк:** **Disco, discere, didici, фзрз**
Sup. а жиенца, &c.

IV. Десире Verbis Personalibus.

Verba Personalia се нұмеск аңеле, че се н-
трөсөнциа жаңа прін тоате персоаніле, атжат **Sin-**
gularis, кәт ші **Pluralis**, прін тоате тімпүрілс

Ind. wi Conj. пк: Sing. Narro, as, at. Plur.
Narramus, atis, ant еш повестеск, &c.

V. Десире Verbis Impersonalibus.

Verba Impersonalia синт ачеле, че се'нтреги
енцизъ нымай ки и 3-а персоналъ Singularis
прин тоате тимпирile Indicativi wi Conjunctivi.
Verba Impersonalia синт, 1.) Activa cas
Neutra, ши 2.) Passiva.

I. Verba Impersonalia Activa синт, че се
конjugъз дыпъз:

- 1.) Conjug. пк: Ind. Tonat тънъз, tonabat, to-
nabit, tonuit, tonuerat, tonuerit. Conj. To-
net, tonaret, tonuerit, tonuisset. Inf. Tona-
re, tonuisse. Асемине ши: Fulgūrat фъл-
гуръз, fulmīnat фълмінъзъз, grandīnat гран-
дінъзъз (плодъз къз гълъз) &.
- 2.) Conjug. пк: Ind. Oportet требвъе, oportebat,
oportebit, oportuit, oportuerat, oportuerit,
Conj. Oporteat, oportēret, oportuerit, oport-
uisset. Inf. Oportēre, oportuisse. Асемине
ши: Decet се каде (есте де къвийицъз) li-
cet се поате (есте ертат) &.
- 3.) Conjug. пк: Ind. Accidit сентжмпъз, ac-
cidebat, accidet, accidit, acciderat, accide-

rit. Conj. Accidat, accidēret, acciderit, accidisset. Inf. Accidēre, accidissee. Асемине ші: Pluit плюаz, ningit нінгe, lucescit лу-чевіше саš չօրեւіše (Ճe չիշ) vesperascit անչըրքէz, &c.

4.) Conjug. пк: Ind. Evěnit сентյмпаз, ev-
nichbat, eveniet, evenit, evenerat, evenerit
Conj. Eveniat, eveniret, evenerit, evenisset.
Inf. evenire, evenisse. Асемине ші: Expě-
dit есте Ճe фолос, &c.

Interest ші resert ժմі ուսչ (Մz ֆաւ Ճա-
տօրիա) с' аռէկz, շել ճін տկі՛շ կи տօմա
և Verbum Auxiliare sum, որք շել Ճe ու
զրմz և Verbum anomalam Fero, пк: In-
tererat, intererit, Intersuit, &c. Reserēbat,
refēret, retūlit, &c.

Nota. 1. Тоате աչետե Verba Impersonalia
և ա՛š Imperativum, Gerundia, Supina և Parti-
cipia.

2. Ֆուլե Verba Personalia се'նդրեցնւացz
ածես և Impersonalia հնմա՛ի կи և Յ-ա персоա-
նz Singularis, пк: Juvat ժմі ուաւե, constat ե-
տե խուրբտ, adparet ս'օրագz, praestat ետե
մա՛ բինե, &c.

II. Verba Impersonalia Passiva сант аче-
ле, че с'ентреевгінцахъ нымаі ти Forma Passi-
va ти а 3-а персоанъ Singularis ынсамнанды-
се ромуниесе пріи пропонерѣ пазытічелей се.

Impersonalia Passiva сант, каде се аплѣкк
дѣлъ:

- 1.) Conjug. пк: Ind. Cantatur се кантъ, can-
tabatur, cantabitur, cantatum est, cantatum
erat, cantatum fuerit. Conj. Cantetur, can-
taretur, &c. Inf. Cantari, cantatum esse,
cantatum iri. Асеміне ші: Certatur се ып-
тъ (сфидесіе) festinatur се грабеюще, spre-
ratur се наждакждыюще, ш. а.
- 2.) Conjug. пк: Ind. Sedetur се шеде, sede-
batur, sedetitur, sessum est, &c. Conj. Se-
deatur, sederetur, &c. Асеміне ші: Suade-
tur се сфигтующе, ridetur се ржде, ш. а.
- 3.) Conjug. пк: Ind. Curritur се алѣрзъ, cur-
rebatur, curretur, cursum est, &c. Асемі-
не ші: Luditur се жоакъ, parcitur се крѣ-
цъ, vivitur се віециюще, ш. а.
- 4.) Conjug. пк: Ind. Itur се меги, ibatur, i-
bitur, itum est, &c. Conj. Eatetur, iretur, &c.
Асеміне ші: Dormitur се зоарме, garritur се
хъеюще (бореюще) ш. а.

VI. Деспре Verbis Simplicibus.

Verba Simplicia суть ачелє, че се въпринду
нъмай дінт'юи верб, пк: Facio фак, Iego че-
теск, scribo скріб, ш. а.

VII. Деспре Verbis Compositis.

Verba Composita суть ачелє, че се алк-
теск къ алте къвінте, ші маї къ самъ къпра-
тічелє, пк: Persicio іспржвеск, colligo кълег, de-
scribo дескрай, ш. а.

VIII. Деспре Verbis Primitivis.

Verba Primitiva суть ачелє, че нъ суть
дела алте къвінте префзыкте, пк: Ago фак,
seco таіз, pingو зъгривеск, laboro лъкрез, ш. а.

IX. Деспре Verbis Derivatis.

Verba Derivata суть ачелє, че суть де ла
алте къвінте префзыкте, пк: Dulcesco мънда-
ческ, де ла dulcis дълче; duresco мънврто-
шеск, де ла durus въртос, ш. а.

X. Деспре Verbis Diminutivis.

Verba Diminutiva суть ачелє, че дратъ вр'о
мікшваре а үнел фзотгій, пк: Cantillo кънт
L.

(Фоарте лін, саѣ, юс) sorbillō соф (Фоарте'н-
чет) ш. а.

Nota. Аша фелѣ дє Diminutiva се афлъ жн
Latina фоарте пыціне.

XI. Деспре Verbis Abundantibus.

Verba Abundantia сънт ачеле, че се аплѣ-
къ дє одатъ дѹпъ Forma Activa ші Passiva
тот жн ачелаши сігніфікат, саѣ дѹпъ 2. Кон-
жчглайї, саѣ жнтро формъ дѣ Significatum Ac-
tivum ші Passivum, пк: Impertio ші іmpertior
а жмопрці; lavare ші lavere а спрла; durare а
жнвзртоша ші а ціне (времѣ) ш. а.

Nota. Тоате ачесце Verba се конжчгъ ка ші
челе регулате.

Деспре Praeterito Perfecto ші Su- pino Verborum.

I. Verba Composita формѣзъ Praeteritum ші
Supinum чѣ таї маї маре пэрте ка ші Simplicia,
пк: Lego четеск, Praet. legi, Sup. lectum, а-
семіне ші Compos. Relego тэрш четеск, Praet.
religi, Sup. relectum, ш. а.

II. Іаѣкъ дакъ Verbum Simplex дѹплікъ жн

Praeterito життю сілавъ, атънчі Compositum лѣпідз ачѣ дѹлікаціе, пк: Pendo єш кжн-
търек, Praet. Rependi; жисъ Rependo таржш кжн-
търек, аре'н Praet. нчмлі rependi; tango атінг,
Praet. tetigi; жисъ Adtingo атінг аре'н Praet.
нчмлі adtigi, ш. а. афарз дє repungo ші Com-
posita дін dø, sto, credo, disco ші posco, каре
нч лѣпідз дѹлікаціа. Асеміне ші Composita
дін Curgo алерг лѣпідз кжте одатз дѹліка-
ціа, ші кжте одатз нч, пк: Adcurro алерг аа-
чева, аре'н Praet. adcurri ші adcurri, ш. а.
III. Дакъ Composita префак пе а Verbi Sim-
plicis жи е саё i, атънчі ші Supinum Compo-
siti префаче пе а Supini Simplicis жи е, пк:
Spargo жмпржшп, Sup. sparsum; жисъ Ad-
spergo, Sup. adspersum; facio фак; жисъ Per-
ficio, Sup. perfectum, ш. а. афарз дє Compo-
sita дін Ago фак, strango фржнг, rango житъ-
рек, ші tango атінг, каре нч скімез пе а Su-
pini Compositi, пк: Adigo, Sup. adactum; con-
stringo, Sup. contractum, ш. а.

IV. Verba, каре н'аё Praeteritum, н'аё нічі Supinum, пк: Ajo адеверек, satisco мз останеск,
liquor топеск, medeoc віндік, quaeso рог, ves-
cor мжнжк, ш. а.

Регуле спєціале ла челе 4. Кон-
жигації латінє.

М И Т О Л А С О Н Й У Г А Т И О.

1. Verba, че се апакьз діюз кніткія Conjug. форміз ін Genere Praeteritum кз avi, ші Supinum кз atum, пк: Neco а омогж (а 8чідє) Praet. necavi, Sup. necatum; adcuso а підрож, accusāvi, accusātum, ш. а. (жись мілте се дебат дє ла ачеста регуле генералз, ші ні форміз Praet. кз avi ші Sup. кз atum; чі кз тогіль житр'алт феліш, пк: Enēco а 8чідє дє тог аре Praet. enēci, ші Sup. enēctum; cerepo а крзпі, crēci, crēptum; cubo а չзче, cūbui, cūbitum; domo а домолі, dōmui, dōmitum; sono а с8на, sōnui, sōnitum; tōno а т8на tōnui, tōnitum; veto а опрі, vētui, vētitum; frīco а фрека, fricui, frictum; seco а тзє, sēcui, sectum; mīco а л8чи, mīcui, фзрз Sup. дарз dīmico а діміка (а л8пта) аре Praet. dimicāvi, ші Sup. dimicātum, &c.

2. Plico а се плеқа житр'евніцізз рап Praeteritum plicavi саš plīcui; чі маі десе Supinum plicatum, Composita жись дін ачест веरе

а є юн Praeterito ші avi ші ui, шін Supino atum ші itum; дарз sūpplico а рøга кз умілінцз, ші Composita кзю Nomine, пк: Duplico а дøplika (жидоіт а ляа) multiplico а жмøлци, &c. а є нøмай avi, atum.

3. Do а да дре dedi, datum, асеміне а є ші Composita коміжгагіе: 1-ї компøсє кз circum, pessum, satis ші venum; тарз Composita, че се аплèккз дøпz а 3-а коміжгагіе, а є didi, ditum, пк: Reddo ада'напоі, reddidi, redditum, ш. а.

4. Sto а сra дре steti, statum; тарз Composita stiti, stitum. Participium Futuri Activi формèкz Composita кз aturus ші iturus, пк: Praesto аста жнаінткz кзіва, praestatus ші praestitrus, ш. а.

5. Lavo а сruзла дре юн Praet. lavi, шін Sup. lavatum, lautum ші lotum. Juvo а ажыта дре нøмай юн Praet. juvi; тарз adjúvo дре adjúvi, adjútum. Poto аке дре potavi, potatum ші potum.

А Д О З А С О Н Ј У Г А Т И О.

Verba, че се аплèккz дøпz а дøзa Conjug. формèкz Praeteritum кз ui, ші Supinum кз itum,

пк: Habeo а аве, Praet. hābui, Sup. hābitum;
moneo а сфхтгі, mōnui, monitum; taceo а тзче,
tacūi, tācītum; praebēo а да (а хзрззі) prāe-
bui, praebitum, ш. а.

Мнсз мұлте се дебат дє ла ачекта ретгұлж
генералз, ші формѣзз, саš Praet. саš Sup.
саš амтндоуз, кз тотұл жнтр'алт феліш, пк.)
Doceo а 'мкзца (пе алтұл) dōcui, doctum; vi-
deo а віде, vidi, visum; mulgēo а мұлж, mulsi,
mulsum; augeo а'мұлжі, auxi, auctum, &c.

A T R I A C O N J U G A T I O.

Verba, че се аплѣкъ дғоз а 3-а Conjug.
Формѣзз Praeteritum ші Supinum аша дє фе-
лиғріт, жи кжт нғ се пот күпріндє тоате сұб
о ретгұлж генералз; чі треде асс сілі ла дє-
пріндірк лор прін өніс лекікоане ші ексерчіції,
д. с. Facio а фаче, feci, factum; ago а фаче
(а лғерд) egi, actum; dico а җіче, dixi, dictum;
pārio а нағе, pepēgi, partum; pasco а пағе,
pavi, pastum; tollo а лға чева дє үндева, su-
stūli, sublatum; fallo а'ншзла, feselli, falsum;
sero а сәмзна (сәмжнүз а'нпрағшіе) sevi, sa-
tum, ш. а. *

А П А Т Р А С О Н Ј У Г А Т И О.

Verba, че се аплѣкъ дѣпъ а 4-а Conjug. фомѣжъ Praeteritum къ ivi, ші Supinum къ itum, пк: Dormio а dormi, dormivi, dormitum; finio а сфинші, finivi, finitum; scio а ѿи, scivi, scitum, ш. а.

Жисъ мѣлте се ведат де ла ачѣста речълъ генералъ, ші фомѣжъ Praet. ші Sup. къ то-тъл жнтр'алт фелъ, пк: Venio а veni, veni, ventum; vincio а лега (ку обезгі) vinxi, vinctum; haurio а скоате (апъ діи пыц) hausи, haustum, ш. а.

Деспре Passivo..

Passivum Латинілор нѣ се традъче ші ро-мнеше тут дѣяна прін пасів, прекъм саѣ а-рѣтат ла конжугації; чи жи фелъріте кіпърі, пк: а.) Прін актів, д. е. Deus amatur юсім пре Джеѣ (юбеск пре Джеѣ, ад. оаменії) Jubeor жмі порончеще чінєва, ш. а.

Nota. Ачѣстъ конструкціє үрмѣжъ прін тоа-те модъріле, тімпъріле, &c. пк: Indicativus, praesens, Sing. Amor же юбеще, amaris те юбес-

ще, amatur әл әбенде; Plur. Amatur не әбеск, amaminī әз әбеск, amantur әл әбеск, &c.

Conjunctivus, praesens, sing: Amer м'яр әбі, ameris тәр әбі, ametur л'яр әбі; Plur. Ametur нәр әбі, ameninī в'яр әбі, amentur тәр әбі, &c.

Ми асемінег кіп сөз үрмекшік ші ла чөле ла-
те конжугаций, д. е. Doceor мә жибаң, au-
dior мә аскұлатқ, legor мә четеңе, velor әмі
опреңе чека а фаче, &c.

b.) Нән алте феліғіріте кіпсі, дәпз кәм ар фі
маи пазкыт азығынай үнні аскұлатқтаріш сағ че-
тіторій Роман.

Десоре Conjugatione periphras- ticā.

Conjugatio periphrastica се нұмекші аттынчі,
книңд се ағла, ән лок дә үн өөрк, пріш үір-
кымскріпцие дөзк сағ ші тры өөрвір, д. е. Ми
лок дә Scribo скріш, поадте сағ фіе ші: Scri-
bens sum скріш, сағ мә ағла скрінд, &c.

Conjug. periphr. се алкаптелеңе тот әбенде
әнніңні партицип житовзаршіт дә тоатқ кон-
жугација Verbi auxiliaris sum, es, est, &c. д. е.
Legens sum еш четеңк, (мә ағла четінд) le-

gens eram четъм (иъ афлам четінд) *legens* sui *ам четіт* (м'ам афлат четінд) &. *Scriptus*, a, *um sum еш сънт скріс* (м'ам скріс) *scriptus* a, *um es тъ єщі скріс*; (*тъ скріс*) *scriptus*, a, *um est ел* (и) *есте скріс* (с'аъ скріс) *scriptus*, a, *um eram еш ерам скріс* (м'ам скріс) &. *scripturus*, a, *um sum еш вреъ д скріе* (ам скопос, гънд, д скріе,) &. *Scribendus*, a, *um sum еш сънт де скріс* (треъше съ иъ скріс) &.

Nota. Conjug. periphr. 1.) Дін Particíprio Praesentis жисъмнѣзъ тот дѣяна чева фэптвіторіш; 2.) Дін Particíprio Perfecti чева фэптвіт; 3.) Дін Particíprio Futuri Activi чева війторіш, воіторіш, саъ врън скопос ші 4.) Дін Particíprio Futuri Passivi тот чева війторіш, жисъ сіліт къ треъшінцъ, иъмай декат съ се факъ.

XII. Деспре Verbiis Anomalis (Irregularibus.)

Verba Anomala (Irregularia) сънт ачеле, че се ават, маі мълт, саъ маі пъцін, де ла рєгълата формъ ачелор патръ конжъгаций.

Verba Anomala маі къ самъ сънт: *Possum* пот, *sero* порт, *volo* воіш (вреъ) *nolo* иш воіш,

мало маї вінє коїш, сіо мз фак, ео мефг, queo пот, nequeo нг пот, edo (comedo) мжнанк.

Conjugationes Verborum Anomalous.

I. Possum, potui, posse a пытс.

Ачесла єсте компонс дін Adjectivo potis пытернік, ші дін Verbo sum, конжугаціясе мнтокма ка sum, пк:

Indicativus.

Conjunctivus.

Praesens.

Sing. Possum, potes,
potest.

Sing. Possim, possis,
possit.

Plur. Possūmus, po-
tēstis, possunt.

Plur. Possimus, pos-
sītis, possint.

In perfectum.

Sing. Potēram, as, at. Sing. Possem, es, et.

Plur. Poterāmus, ātis, Plur. Possēmus, ētis,
ant. ent.

Futurum Indicativi.

Sing. Potēro, is, it. Plur. Poterāmus, ītis, unt.

• P e r f e c t u m.

Sing. Pōtuī, īsti, it. Sing. Potuerim, is, it.
Plur. Potūīmus, īstis, plur. Potuērimus, itis,
ērunt. int.

P l u s q u a m p e r f e c t u m.

Sing. Potuēram, as, at. Sing. Potuēsem, es et.
Plur. Potuerāmus, ā- plur. Potuissēmus, ētis,
tis, ērant. ent.

F u t u r u m e x a c t u m I n d i c a t i v i .

Sing. Potuēro, is, it. Plur. Potuērimus, itis, int.

I m p e r a t i v u s.

Λ i n c e ψ e.

I n f i n i t i v u s.

Praes. wi Imperf. Posse.

Perf. wi Plusq. Potuīsse.

Nota. Тоате челе ланте ліпсеск.

II. Fero, ferre, tuli, latum а пұрта.

Ачест Verbum се аплѣкъ чѣ мәй маре парте
дұрыз а 3-а конжүгацие; асстәндеге нұмайды: 1.)
жи Praesente Indicativi ,2.) жи Imperfecto Con-
junctivi, 3.) жи Imperativo,ши 4.) жи Prae-

sente Infinitivi, ші тоате ачесте 4. кимпі•нг
нчмалі та Forma Activa, чі ші жи чѣ Passiva;
т疆 тоате челс ланте Tempora семфодрмз ре-
гзлат ка ші алте Verba дє а 3-а конжкага-
ціє, нк:

I. Activum.

II. Passivum.

1.) Praesens Indicativi.

Sing. Fero, sers, fert. Sing. Feror, ferris, fertur.
Plur. Ferimus, fertis, Plur. Ferimur, ferimini,
ferunt.

2.) Imperfectum Conjunctivi.

Sing. Ferrem, ferres, Sing. Ferrer, ferrēris,
ferret. ferrētur.
Plur. Ferreīmus, fer- Plur. Ferreīmur, ferrēmi-
rētis, ferrent. ni, ferrēntur.

3.) Imperativus.

I. Sing. Fer, Plur. Ferte, I. Sing. Ferre, Plur. Fe-
rimini,
II. — fertō, — fertōte, II. — fertor, — feriminor,
— — fertō. — fertunto. — — fertor. — fertūntor.

4.) Infinitivus.

Praes. ші Imperf. Ferre. Praes. ші Imperf. Ferri.
Nota. Composita дін Fero скимез Praeteritum

ші Supinum, але ве май мѣлт, але ве май пы-
ци; тараз конъграція авр есте ка ші авгі Fero, д. е.

Praes. Inf. Praet. Sup.

Ausero, auserre, abstuli, ablatum а депозита.
Dissero, disserre, distuli, dilatum а деспизиці.
Essero, esserre, extuli, elatum а скоте афарз.
Offero, offerre, obtuli, oblatum а презента кві-
ва чевка.

Sussero, susserre, sustuli, sublatum а съфері.

III. Volo, velle, volui а боі; Nolo, nolle, no-
lui а нѣ боі; Malo, malle, malui май вине а боі.

Ачесте се конъграція тоате т҃її тиатр'чи фелік
дъпоз а З-а конъграціе; аваткндыссе пымаі: 1.)
жн Praesente атакт Indicativi какт ші Conjunc-
tivi, 2.) жн Imperfecto Conjunctivi, ші 3.) жн
Praesente Infinitivi; тараз тоате чевле лалте Тем-
пора се конъграція резуллат, пк:

1.) P r a e s e n s I n d i c a t i v i .

Sing.	Volo, vis, vult.	Nolo, non vis, non vult.	Malo, mavis, mavult.
Plur.	Volimus, vultis, volunt.	Nolimus, non vultis, nolunt.	Malimus, mavultis, malunt.

2.) Praesens Conjugativi.

Sing.	Velim,	Nolim,	Malim,
	velis,	nolis,	malis,
	velit.	nolit.	malit.
Plur.	Velimus,	Nolimus,	Malimus,
	velitis,	nolitis,	malitis,
	velint.	nolint.	malint.

3.) Imperfectum Conjugativi.

Sing.	Vellem,	Nollem,	Mallem,
	velles,	nolles,	malles,
	vellet.	nollet.	mallet.
Plur.	Vellemus,	Nollemus,	Mallemus,
	vellētis,	nollētis,	mallētis,
	vellent.	nollent.	mallent.

4.) Infinitivus.

Praes. ші Imperf. Velle. Nelle. Malle.

Nota. Imperativus се'нтрεвінціаӡз нұмаі әс
ла Nolo, әк:

I.	Sing. Noli,	Plur. Nolite,
II.	— nolito,	— nolitōte,
—	— nolito.	— nolūnto.
IV.	Fio, siéri, factus sum а се факе (житжпла)	
	Ачеста есте Passivum Verbi Facio фак, ші	

се конjugz речутац дұғын 4-дә конjugацие; а-
беттіндесе нұмай жи Infinitivo Praesentis ші жи
Imperfecto Conjunctivi, неі дә 11 Infinitivo
дерізац, пк:

I n d i c a t i v u s. **C o n j u n c t i v u s.**

P r a e s e n s.

Sing. **Fio, sis, sit.** Fiam, sias, fiat.

Plur. **Fimus, sitis, fiunt.** Fiāmus, siātis, siant.

I m p e r f e c t u m.

Sing, **Fiēbam, as, at, &.** Fiērem, es, et, &.

F u t u r u m.

Fiam, es, et, &.

Infinitivus. Fiēri. Particip. Futur. Pass. Faciēn-
dus, a, um.

Perfectum кү тімпұріле сале дерізате аре ка
ші чөле 11лте Verba passiva.

Futurum Infinitivi Pass. а тәсігі (а аве) а
се фаже аре: Factum iri; тарз а аве а се жи-
тжимпла: Futurum esse (fore)

V. Eo, ire, ivi, itum а мәрүе.

Ачеста се аплікz дұғын 4-дә конjugацие;
абеттіндесе нұмай жи Praesente ші жи тімпұ-
ріле дәк ічі дерізате, пк:

Indicativus. Conjunctivus.

Praesens.

Sing. Eo, is, it. Eam, eas, eat.

Plur. Imus, itis, eunt. Eamus, eatis, eant.

Imperfectum.

Sing. Ibam, ibas, ibat. Irem, ires, iret.

Plur. Ibamus, ibatis, ibant. Irēmus, irētis, irent.

Futurum.

Sing. Ibo, ibis, ibit. Iturus, a, um sim, &.

Plur. Ibimus, ibitis, ibunt. Ituri, ae, a simus &.

Imperativus. Participium.

I. Sing. I, Plur. Ite, Praes. Sing. Nom. Iens.

II. — ito, — itōte, Gen. eūntis.
— ito. — eūnto.

Gerundium: Nom. Eundum, &.

Nota. 1.) Асеміне се конкага ші Composita дін Ео, пк: Abéo мерг жикотрова, adéo мерг ла чінєва, vēneo mz вкнид, &.

2.) Ачесте Verba Composita дін Ео лікпздж чѣ маі маре парте пе у жи Perfecto шїн тімпуріле дѣ іні дерівате, пк: Abeo аре жи Perf. жи лок де Abīvi, нчмаі: Abii, &.

3.) Ambio а жипречія (жикшыя) чева, се

аплѣкъ рѣгулат дѣпъз а 4-а конжгацие.

4.) Venero н'аре Imperativum, Gerundia, Supina ші Participia.

VII. Queo еш пот, ші Nequéo еш н' пот.

Ачесте амъндозъ Verba се аплѣкъ житокма жа ші Ео; жисъ еле се'нтреревнцажъ маї къ са-
мъ н'гмай жи Praesente, ші ангме: Queo н'гмай
жи Indicativo персоана житжі Queo, ші чѣ д'е пе
8рмъ Queunt ; таръ жи Conjunctivo се'нтререв-
нцажъ прін тоате персоаніе, пк: Queam, as,
at; āmus, ātis, ant. Nequéo аре тоате персоані-
ле Indicativi ші Conjunctivi, пк: Indic. Nequeo,
is, it; īmus, itis, eunt. Conjuncti. Nequeam, as,
at; āmus, ātis, ant.

VIII. Edo, edere, edi, esum а мнка.

Ачест Verbum се аплѣкъ парте рѣгулат дѣ-
пъз а 3-а конжгацие, парте дѣпъз конжгација
Verbi sum, маї алес 8нде се'нчепе Verbum
sum къ es, прекумвї 1.) жи Praesente Indicati-
vi, 2.) жи Imperfecto Conjunctivi, 3.) жи Im-
perativo, ші 4.) жи Infinitivo Praesentis, д. е.

1.) Praesens Indicativi.

Sing. Edo, edis (es), Plur. Edimus, editis
edit (est). (estis), edunt.
M.

2.) Imperfectum Conjunctioni.

Sing. Edērem (essem), Plur. Ederēmus (esse-
edēres (esses), mus),
edēret (esset). ederētis (essetis),
edērent (essent).

3.) Imperativus.

- I. Sing. Ede (es), Plur. Edite (este),
II. — editō (esto), — editōte (estōte),
— editō (esto). — edūnto.

4.) Infinitivus.

Praes. ші Imperf. Edere (esse).

Nota. 1.) Асеміне се конjugaz үі Composita
дін Edo, нк: Comēdo, exēdo, peredo, &c.

2.) Де ла Edo сентреевінціз жи Passivo
нұмай Estur жи лок де: Editur.

XIII. Деспре Verbis Defectivis.

Verba Defectiva сәнкт ачеле, че дә ліпсіз, орі
жи мөдірі, орі жи тімпөрі, орі жи персоне, &c.

Verba Defectiva сәнкт: Ajo еш җік, кәйіаша,
(адеберез) Inquam еш җік, Mēmīni жмі дәзек
амінте, Odi ғұзас, Coepi ал ғычепұт, Forem
аш фі, &c.

**C o n j u g a t i o n e s V e r b o r u m D e f e c-
t i v o r u m .**

I. Ajo A_gebepe_z.

I n d i c a t i v u s . C o n j u n c t i v u s

P r a e s e n s .

Sing. Ajo, ais, ait. Ajam, ajas, ajat.
Plur. —, —, ajunt. —, —, ajant.

I m p e r f e c t u m I n d i c a t i v i .

Sing. Ajēbam, bas, bat. Plur. Ajebamus, bātis, bant,
Particip. Praes. Ajens. Imperat. Ai. Infinit.
Praes. Ajēre.

II. Inquam (кн лок дє Inquio) e_š zik.

I n d i c a t i v u s C o n j u n c t i v u s .

P r a e s e n s .

Sing. Inquam, inquis, inquit. —, inquiās, inquiāt.
Plur. Inquiāmus, itis, iunt. —, inquiātis, iant.

I m p e r f e c t u m I n d i c a t i v i .

Sing. Inquiēbam, bas, Plur. Inquiebāmus, bā-
bat. tis, bant.

F u t u r u m I n d i c a t i v i.

Sing. — , inquies, inquiet. Plur. — , — , inquiēt.

P e r f e c t u m I n d i c a t i v i.

Sing. — , inquisti, — . Plur. — , inquistis, — .

Imper. I. Sing. Inque, Plur. Inquīte.

II. — inquito. — —

Particip. Praes. Inquiēns.

Nota. Ait ши Inquit се тиң адесе ши тиң локъя.

Perfecti.

III. Memini жәті ағыс амінте (үіш мінте)

Odi ғрзек (ам ғржт)

Coepi ам жиңепт (жиңеп)

Novi үіш (көноек)

Тоате ачесте 4. Verba сәнгт Perfecta, ши се аплѣккә регулат жи Perfecto, ши жи тоате чөлелалте тімпөрі деріваде де ла Perfecto-

Nota. 1.) Нұмаі Memini ағе Imperativum, негі:

Sing. Memēto. Plur. Mementōte.

2.) Odi ағе Supinum Osum; ши Coepi ағе Sup. Coeptum.

3.) Osus sum, &c. Еш ам ғржт есте Perfecto-

тum Activum, дін преуңнз кү композітіле сале: exosus, perosus; тарз: Coeptus sum, &c. есте Perf. Passivum.

IV. Forem еш аш фі, аре нұмай Sing. Forem, es, et. Infinit. Praes. Fore (Futur. —, —, ent. turum esse)

V. Salve, ші Ave ғылыми, &c. (Сінег ам гасір) Vale фіи (ғұммі) сәнгатос.

Salve ші Ave сәнгат қывінте де ҳірітіре ла өніре, ші Vale ла мершере, жиңірекінцандығы сінег ам Imperativo жи ғұмшториғл кіп, оқ:

Sing. Plur.

I. Salve, Ave, Vale. Salvēte, Avēte, Valete.

II. Salvēto, Avēto, Valēto. Salvetōte, —, —.

Futur. Indicat. Infinit. Praes.

Salvēbis, Valēbis. Salvēre, Avēre, Valēre.

VI. Faris, fari, fatus sum а өзбі.

Ачест Verbum, дін преуңнз кү композітіле сале: Assari, effari, profari, &c. сентреевінцадык нұмай ла кекіл поеци латіні жи ғұмшториғл кіп, оқ:

Praes. Sing. Faris, satur. Plur. fantes. Imperf.

Sing. fabar. Futur. fabimur. Gerund. fandi,

fando. Sup. satu. Particip. Praes. Act. Fans.

Perf. Pass. fatus, a, um.

Афарж де ачесте Verba Defectiva маі сънто
Quaeso те рог, ші quaesumus въ рѣгъм; Arage
ліпсече (фѣмі дѣ коло) &c.

XIV. Деспре Verbis Inchoativis.

Verba Inchoativa сънт ачеле, че братъ връ
жнчепът а къвънтулът прімітів, пк: Ditesco
еъ жнчеп а жнвогъці; calesco жнчеп а жн-
кълзі, &c.

Verba Inchoativa се префак, саѣ де ла №
minibus (Substantivis ші Adjectivis) саѣ ші
дѣ ла Verbis прін ачікарѣ сіловеі sco, апле-
къндъсе тоате дѣпъ а З-а конжъгаціе, пк:
Senesco жнчеп а жнвътъжні, дѣ ла Senex вътъжн;
Duresco жнчеп а жнвъртоша, дѣ ла Durus вър-
тос; Lucesco жнчеп а лъміна, дѣ ла luceo лъмі-
нез, &c.

Nota. 1.) Verba Inchoativa н'аѣ Praeteritum ші
Snpinum; жнсъ зънілѣ Derivata дѣ ла Verbis се
слъжъск къ Praeteritis Primitivorum, че се фінѣ-
жъ чѣ маі маре парте къ иі, кърора үрмѣжъ
ші зънілѣ Derivata дѣ ла Adjectivis, пк: Cale-
esco жнчеп а жнкълзі, дѣ ла Caleo жнкълзъск,
аре Perf. Calui; Duresco жнчеп а жнвъртоша,
дѣ ла Durus въртос, аре Perf. Durui, &c.

2.) Мұлтес Verba се ағлаz, каде се фінбұз кә sco, ші тотғаші ныс Inchoativa, фінда кә ны араты вр'ғын жиңептет, пк: Disco жиңеңү, posco паск, posco пофтең, &c.

XV. Десеңе Verbis Frequentativis.

Verba Frequentativa сәнит ачеле, че драгтаз адесса фзыптығірк Primitivi, пк: Lectito честесе адессе орї, Scriptito скріш адессе, Dormito әорм адессе (дормітег) &c.

Тоате Frequentativa се префак дә ла Supinis Primitivorum, оплеккіндеге дұноз жиңтама конжғаціе, пк: Cursō, āre, āvi, ātum мұлт (адеса) а-ләрга, дә ла Curro, ēre, cūcurrī, cursum а-ләрга; Clamito, āre, avi, atum адессе (мұлт) а-стріга, дә ла Clamo, āre, āvi, atum а-стріга, &c. Nota 1.) Адессе сәмбаармұ дә ла Frequentativis алте Frequentativa, пк: Freq. Cūrsito, āre, &c. вінен дә ла Freq. Cursō, āre, &c. ші Cursō, āre, &c. дә ла Curro, ēre, &c.

2.) Әніле Verba, дә ші се пар а фі Frequentativa, ны сәнит Freq. фінда кә се оплеккіндеге а 3-а конжғаціе, пк: Viso, ēre, &c. а віде (а пріві) &c.

XVI. Деспре Verbis Neutro-Passivis.

Verba Neutro-Passiva сънт ачеле, че жи Indicativo ші Infinitivo Praesentis къ деріватіле сале, се конжүгз дұпқа форма актівз; мұрз жи тоате чөлелалте тімпұғі дұпқа форма пасівз, прекұм сънт маі къ самъ:

Audeō, ēre, ausus sum жандарғанеск,
Fido, ēre, fisis sum мәнкредіңіз (жи чінеба),
Gaudeo, ēre, gavisus sum мән күнір,
Solēo, ēre, solitus sum обічніеск.

Nota.) Audeo аре ші Particip. Futuri Passivi:
Audendus, a, үт; ші Consido аре, не ләнгә Perfectum Confisus sum, ші Confidi.

XVII. Деспре Verbis Neutralibus - Passivis.

Verba Neutralia-Passiva сънт ачеле, че се конжүгз дұпқа форма актівз; мұрз Significatus лор есте пасів, прекұм сънт нұмаі: Venēo сънт де вжандыт, ші Varjlo капжт езтае, ла каре се поате сокоті ші: Doleo съмұзск дұрере (мән додаре.)

XVII. Деспре Verbis Desiderativis (Meditativis)

Verba Desiderativa (Meditativa) сънит аче-
ле, че аратъ вр'о пофть, доринцъ саѣ воинцъ де
чева, пк: Esurio ам пофть а мнинка чева (сънит
флъмънд де чева); Emturio ам пофть, дорин-
цъ саѣ воинцъ а къмпъра чева, &.

Verba Desiderativa съмфордъмъ де ла Parti-
cipio Futuri Activi, се фінѣжъ къ urio, ші се
аплѣкъ дъпоз а 4-а конжугацие, д. е. Esurio, ire,
ivи, itum, де ла Edo, єre, &.

Nota.) Verba Desiderativa наѣ Praet. нічі Sup.
афаръ де Esurio.

Деспре Compositione Verborum

Verba се компун адеце, саѣ къ алте Verbis,
саѣ къ Nominibus (Substantivis ші Adjectivis),
ші маї але с къ Praepositionibus.

Толте ачеесте Verba Composita се скімек
тот дѣхна, аѣ маї мълт, аѣ маї пъцки, пк:

1.) Verba Composita къ Facio ші sio, ніч
де към се скімек, д. е. Calefacio ші Calefio
жнеклъзек; Liquesacio ші Liquesio топек; Te-
refacio ші Terefio жнеклъзек, &.

2.) Verbum Compositum κ'γη Nomine (Substantivo саš Adjectivo) скімез фіналу ачелю. Nomen γη i, д. е. Aedifico зідеск; Significo тицамнез; Multiplico izzммлцзск; Clarifico вестеск (фак вестіт пе чінеба) &.

3.) Verbum Compositum κ' βρо Praepositione Separabili саš Inseparabili се скімез tot дұна феліғріт, пк:

- a.) Composita скімбз пе a, ae ші е жи i саš e, д. е. Facio фак, Perficio іспръвек; Cado қад, Incido қад (жи чева) Tenēo цжи, Contineo үін; Carpo ғымп (флорі) Decēpro ғымп, &. b.) Praepositiones Separabiles: ab, abs, ad, ex, in, inter, per, pro, sub ші trans; прекъм ші Inseparabiles: an, com саš con, dis ші re се скімез жнаінтк веरеғрілор жи үрмжторибл кіп, пк:

Ab ші abs се префак жнаінтк лгі Fero ші Fungio жи au, д. е. Aufēro, Aufūgio, &.

Ad скімез пе d жнаінтк лгі c, f, l, n, p, r, s, ші t, жи ачелеш літере, д. е. Accido, af-fēro, alligo, appōno, appōno, arridēo, assēntio, attīngō; жи локъл кърора поате фі ші: Adsero, adligo, adnuo, adpono, adrideo, adsentio, adtin-

go, & झ्नाइन्टक्स लगि गृह रुपोद्धर क्ष तोत्या, द. e. Agnōsco, वर्त्त न्ह adgnosco, सांग aggnosco, &. Ex प्रेफाचे पे ख झ्नाइन्टक्स लगि फ झ्न फ, द. e. Ef-
fēro, efficio, &.

In स्कीमेझ पे न झ्नाइन्टक्स लगि ब शि र झ्न त, द. e. Imbībo, Impōno, &. वर्त्त झ्नाइन्टक्स लगि l, m, शि र झ्न अचेलेश लितेरे, द. e. Illūdo, immisceo, irrideo, &. झ्न लोक्या एक्फोरा प्राप्ते फि शि: Inbi-
bo, inpono, inludo, inmisceo irrideo, &:

Inter न्ह से स्कीमेझ, अफार्व दे झ्न Verbo Intelligo. ओ व्रेफाचे पे ब झ्नाइन्टक्स लगि c, f, r झ्न अचेलेश लितेरे, द. e. Occūro, ossēro, oppono, &. तोत्या से झ्नत्रेव्विन्वाज्ञा शि: Obcurro, obsero, obpono, &. वर्त्त झ्नाइन्टक्स लगि m से लेप्पोद्धर क्ष तोत्या, द. e. Omitto, वर्त्त न्ह: Ommitto सांग Ob-
mitto, &.

Per झ्नाइन्टक्स लगि licio शि luceo प्रेफाचे पे r झ्न l, द. e. Pellicio, pelluceo; तोत्या से खिचे शि: perlicio, perluceo, perlego, perjuro, कारे अर्थ अ-
देश शि pejero, &.

Pro काप्तत्त तोत देख्ना झ्नाइन्टक्स उन्हेव्वोकालेड्यन
d, द. e. Prodeo, prodest, &. अफार्व दे prohibeo.
Sub स्कीमेझ पे ब झ्नाइन्टक्स लगि e, f, g, m शि र झ्न अचेलेश लितेरे, द. e. Succingo, suggero, sum-

moveo, suppono, &c. totus поате фі ші: Submoveo, &c. әңсұ жаһаңтұк лағі с, р ші т се префаче ші ән s, д. е. Suscipio, suspendo, sustineo, &c. тарз subwі spicio н'аре susspicio, чі suspicio. Trans ләпіздік пе ны жаһаңтұк лағі d ші ж кү тутыл, д. е. Trado, traduco, trajicio, &c. totus се а-флз ші: transdo.

Сөт сағ сон ләпіздік пе т сағ. n жаһаңтұк. Ұнені вокале, преkym ші жаһаңтұк лағі gn, д. е. Coēo, coalēsco, coāgo (cogo) cognosco; тарз жаһаңтұк лағі l, n ші r ле префаче ән ачелеш літере, д. е. Colligo, connecto, corrumpo, &c. әңсұ жаһаңтұк лағі c, d, f, j, g, q, s, t, v, рз-тәнде сон нессімбет, д. е. Concedo, condo, conficio, conjicio, congero, conquiro, conspiro, con-turbo, convertio, &c.

Dis префаче пе s жаһаңтұк лағі f тот ән f, д. е. Diffēro, &c. тарз жаһаңтұк алтор консонанте, преkym ші жаһаңтұк лағі st, ләпіздік де тот пе s, д. е. Didūco, dignosco, diligo, disto, &c.

Re қапжаз жаһаңтұк ұнені вокале үн d, д. е. Re-dāmo, redēo, &c. ші жаһаңтұк лағі do қапжаз үн d, д. е. Reddo, &c.

К А П А Л Ш Е С Е Л Е.

Д е с п р е Particulis.

Particulae, нұміте ші Partes Orationis Infle-
xibles, сәнит дә 4- Фелшірі, адекз: 1.) Ad-
verbia, 2.) Praepositiones, 3.) Conjunctiones,
ші 4.) Interjectiones.

I. Д е с п р е A d v e r b i i s.

Adverbia се ағлаз: 1.) Ләнгз Verbis, ә. ә.
Bene scribit вінє скріє, cito currit алғағз репе-
дє, &c. 2.) Ләнгз Adjectivis, ә. ә. Nimis tri-
stis фоарте трист (сүпіздат), valde beatus фоар-
те норочіт, &c. 3.) Ләнгз Participiis, ә. ә. Per-
quam doctus фоарте жиенціт, admodum lauda-
tus фоарте ләзідат, &c. 4.) Ләнгз алте Adver-
biis, ә. ә. Nimis cito фоарте деграез, valde
bene фоарте вінє, &c.

Nota. 1.) Adverbia нічі одатз пот ста ләнгз Substantivis, ә. ә. Bene vir вінє вәрбат нічі одатз поате фі, &c. 2.) Adverbia се нұмеск ші Adjectiva Verborum.

Adverbia сәнит дә 4. фелшірі, пк: 1.) Sim-
plicia, 2.) Composita 3.) Primitiva, ші 4.) De-
rivata.

Simplicia сънт ачеле, че се алкътъеск нъмай
дін трун къврят, д. е. *Heri* ерї, поп нъ, saepe
адесе, &c.

Composita сънт ачеле, че сънт кълте къ-
вните компъсе, д. е. *Hodie* (*hoc die*) датъз,
саеренътърго адесе орї, *scilicet* (*scire licet*) а-
декъ, *ubivis* орї чнде, &c.

Primitiva сънт ачеле, че нъ сънт де ла
алтеле префъкъте, д. е. *Sic* саъ ита аша, ibi
аколо, hic аиче, &c.

Derivata сънт ачеле, че сънт де ла алт-
ле префъкъте, д. е. *Bene* вине, *male* ръз, *cito*
репеде, &c.

Derivata се префак:

1.) Де ла *Substantivis*, а.) къ финалът саътим,
д. е. *Furtim* фурш, *oppidatim* дін ткрг тн ткрг, *vi-*
ritim върбат дънъз върбат, &c. б.) къ фин. *itus*,
д. е. *Coelitus* дін черіш, *radicitus* дін ръдъ-
чинъз, &c.

2.) Маи къ самъ де ла *Adjectivis* ши *Parti-*
cipiis, д. е. *Bene* вине, *male* ръз, *libere* сло-
вод, *docte* жмвцат, &c.

Adverbia Derivata де ла *Adjectivis* ши *Par-*
ticipiis се префак тн үрмжторъзл кіп, пк:

- a.) **Adjectiva** дє 3 фін. **кz us**, a, um, ші кz er, a, um, преком ші **Participia** кz us, a, um скімвz пе i **Genitivi Singularis Masculini** жn e, саz o, д. е. Malus, a, um рzш, Gen. Sing. Masc. mali, Adv. male: validus, a, um тaрe, Gen. Sing. Masc. validi, Adv. valide; liber, a, um словод, Gen. Sing. Masc. liberi, Adv. libere; citus, a, um ренедe, Gen. Sing. Masc. citi, Adv. cito; varius фелюгrіt, varie; doctus, docte, &. жnсz bonus вgн наре hонe, чi bene, &.
- b.) **Adjectiva** ші **Participia** кz фін. ns прeфак пе s жn ter, д. е. Sapiens жnцзлept, Adv. Sapienter жnцзлeпцeше (кzмінте), diligens ci- літоріz, diligenter кz сіlінцz (сіne) &.
- c.) Тоале чeлeлaлte **Adjectiva**, афаrz дє фін. ns, че се аплeкz дgнz д3-a дeклінаціe, кaпz- тz жn **Dativo Singulari** сілава ter, д. е. Bre- vіls ск8рт, Dat. Sing. brevi, Adv. breviter; felix ферічіt, Dat. Sing. felici, Adv. feliciter, &. жnсz facilis ушoр, Adv. facile; dissicilis грeш, Adv. difficulter, audax жnдрeжнeц (оeрaжnіk) Adv. audacter.
- 3.) Дє лa **Numeralibus**, д. е. Ter дє 3 орї, bis дє 2 орї, decies дє 10 орї, &.
- 4.) Дє лa **Pronominibus**, д. е. Hic aicї, illic aкоlo, &.

5.) *Де* *на* **Verbis**, *д. е.* **Sūbito**, statim *и* **н-**
датъ, &c.

6.) *Де* *на* **Praepositionibus**, *д. е.* **Insūper**,
desūper, &c.

Деспре Comparatione Adverbiorum.

Adverbia, *маи* *къ* **самъ Derivata** *де* *на* **Ad-**
jectivis *ши* **Participiis**, *аи* *ши* **Gradus Comparationis**, *д. е.* **Prope** *апроане*, **Comp.** *propius*
маи *апроане*, **Superl.** *proxime* *фоарте* *апроане*;
breviter *скърт*, *brevius*, *brevissime*; *pulchre* *фя-*
мос, *pulchrius*, *pulcherrime*, &c.

Adverbia *жн* *прівірѣ* *компарацієї* *сѫнт* *дє* **2.**
Фелібрѣ, *д. 1.) Comparabilia*, *ши* **2.) Incomparabilia**.

Incomparabilia *сѫнт* *тоате* **Primitiva**, *прекъм*
ши *ачеле*, *че* *діи* *Natūra* *нъ* *се пот* *граѓи*, *д. е.*
Heri, *non*, *sic*, *ita*, *quidem*, *quotidie*, *nimis*,
fortasse, &c.

Comparabilia *сѫнт* *тоате* *ачеле*, *че* *пот* *пъші*
пріи *граѓи* *компарацієї*, *д. е.* **Diu** *мълт*
(*времѣ* *жнцелегжнда*) *заере* *адесе*, *tuto* *cirx*, *dure*
вжртос, &c.

Nota. Comparatio, каде ла Adjectivis, саё ли-
псеще дє tot, саё нымай ти парте, соё ті не-
регулатъ; липсеще дє tot, саё нымай ти парте,
саё ті не регулатъ, шї ла Adverbii, д. е.
Praeclare; satis, satius; bene, melius, оп-
time, &c.

Comparativus Adverbiorum есте ка шї ла
Adjectivorum жи Neutro, д. е. Sapienter, Comp.
Sapientius; docte, Comp. doctius; male, Comp.
pejus; magne має, Comp. majus, &c.

Superlativus Adverbiorum префакче фіналь-
us. Superlativi Adjectivorum жи e, д. е.
Prudentissimus, Adv. prudentissime; pulcher-
rimus, Adv. pulcherrime, &c.

Nota, 1.) Ծніле Adverbia ла чолте градяріле
Компарацієї, д. е. Positiv. diu, Comp. diutius,
Superl. diutissime; saepe, saepius, saepissime;
male, pejus, pessime, &c.

2.) Ծніле н'аё Positivum, д. е. magis, ма-
хіте маї алеc; potius, potissime маї кз
самъ, &c.

3.) Ծніле н'аё Comparativum, д. е. nuper,
nuperrime маї одініодръ, &c.

4.) Ծніле н'аё Superlativum, д. е. satis, sa-

tius десчъл; festināte, festinatius маи десчъл
гравъ (репеде, съркъд) &.

Adverbia дълък сънніфікат сънт де маи мъл-
те фелюбрї, пк:

- 1.) Temporis (а тимпълът) че се пън ла жи-
треарѣ кънд? кътъ връмъ? д. е. Alias
алтъ, датъ, aliquando одатъ, hodie а-
стъхъ, cras мжнс, heri ефъ, perendie по-
мжнс, mane диминъца, nunc асъм, тах
жидатъ, quotidie житоатъ хъса, diu мъл-
тъ връмъ, cito десчъл, &.
- 2.) Locī (а локълът) ла житреарѣ үндѣ? де
үндѣ? жикотро? д. е. Hic аичъ, ibi (illic) аколо,
alicubi үндѣва, ubique претътіндїнс, eo
житраколо, aliquo жикотрова, undecimque
орї де үндѣ, &.
- 3.) Quantitatis (а мълцимей) ла житреарѣ
кът? д. е. Cumulāte къ грамада, ragum
пъзън, nimis пре мълт, immōdice песте мъ-
съръ, &.
- 4.) Qualitatis (а колитцъе) ла житреарѣ
към? д. е. Alter житралт фел ё, bene
(recte) бинс, certe де вънъ самъ, tēmero
киорж, (Фъръ цълдекатъ) &.

- 5.) **Adfirmandi** (Δεεερίτοαρε, πριϊμίτοαρε) д. е. Sic, ita, etiam аша, дарз; sane κας εγινη са-
мz; prosector, certe жи фаптz, жнтрж дре-
вzр, &c.
- 6.) **Negandi** (τζгздчітоаре, иепріїмітоаре) д. е. Non κα, ба; nec, neque нічі, mini-
те нічі декам, haudquaquam нічі жнтржн
кіп, &c.
- 7.) **Dubitandi** (а жндоеleї) д. е. Forte, for-
tasse, forsitan поате, &c.
- 8.) **Optandi** (а пофтеї) д. е. Ut, utinam, o si
д'кp, &c.
- 9.) **Hortandi** (а озжіреї) д. е. Age, agedum,
agesis (age si vis) віне, дар, жнсz, &c.
- 10.) **Interrogandi** (а жнтрeeзреї) д. е. Num, an,
utrum, ne оаре, &c.
- 11.) **Modi** (а кіпgлї) ла жнтрeзарж κyм? д. е.
Admodum, mediocriter дe міжлок; penitus
дe tot; prope aproape дe — (ка ла), &c.
- 12.) **Vocandi** (а стрігзреї) д. е. Heus! elo!
хеї, азjї, асквлz, &c.
- 13.) **Congregandi** (а адзиzреї) д. е. Simul, u-
на, pariter дiн превiнz, &c.
- 14.) **Ordinis** (а ржндgлї) д. е. Primum лаi

життю; deinde, pōstea, deinceps дұноз ачел; denique, postremum жи сәфәршіт, &c.

15.) Demonstrandi (а дәрзігері) д. е. En, ecce, татыл (таты)

Nota. Non, haud, minime ші тоате Adverbia.
Negativa се препоні көвжиттулғі ачелғі, че
і се көвін, маі кө самз берегілор.

II. Деспре Praepositionibus.

Praepositiones сандык де 2. феліғі, адекз:

1.) Separabiles (деспәрцитоаре) ші 2.) Inseparabiles (недеспәрцитоаре.)

1.) Praepositiones Inseparabiles сандык ачеле, че ніңі одаты пот ста сінгіре де сіне; чи тут дәйна препоне се компоні кө алте күнінте.

Praepositiones Separabiles сандык: am (an) con (com) di (dis) re, se ші ve, д. е. Ambio (ambeo) үмбел әнкодаче шін коле, compello адғын ла үн лок чева, dispello діспәрцизас, repello әнторк әнапоі, sepono пын де о парте чева, vesanus неңтрем ла (иғ кө тоаты) мінте.

2.) Praepositiones Separabiles сандык ачеле, че пот ста ші сінгіре де сіне, пк: Ad ла, inter әнтре, erga қатыз, sine фәрз, de деспре, cum кө, post дұноз, &c.

Praepositiones Separabiles чеर тог дѣꙗна ѿн Casum, ад. 1.) саꙗ Accusativum, 2.) саꙗ Ablativum, ши 3.) саꙗ ші жмссе де одатъ.

1.) Praepositiones Separabiles, че чеर Accusativum, сжит ѹрмѧтоаріле 30· пк:

Ad ла, пѡнзла, дѹпз, **Intra** жи, жнтръ.
спре, лжнгз.

Adversum} **жнпротівъ.** **Iuxta** лжнгз.

Adversus} **Ob** пентρъ.

Ante, жнайнтъ, маꙗ наїнтъ
пънъ **Penes** ла, жн.

Apid ла. **Per** прінжн.

Circa} **Pone** пе дѹпз.

Circum} **Post** дѹпъ.

Circiter ка ла-, ка де- **Praeter** афаръ де.

Cis} **Prope** апроапе де.

Citra} **Propter** пентρъ, лжнгз.

Contra контра, жнпроті-
ва, жнпрежма. **Secundum** дѹпз, жн брмѧръ.

Erga кътъз, спре. **Supra** дѣсбрара, песте.

Extra афаръ де. **Trans** дїнколо, песте.

Infra маꙗ ѱос, **Versus** спре, ла, кътъз.

Inter жнтръ. **Ultra** песте, де чел парте.

2.) Praepositiones Separabiles, че чеर Ablativum, сжит ѹрмѧтоаріле 10. пк:

A, ab, abs дε λα, Сυμκ8, λλ. Prae дε, κιν- Т'enuis
дεκатрз, дε, д8иъ, винтѣ, п8нк ла.
Absque ф8рз. De дε, деспре. Pro пеңтр8.
Coram κινлінтѣ, Е, ех дін, дε. Sine ф8рз.
κιнфійнца.

3.) Praepositiones Separabiles, че чеρ Accusativum ші Ablativum дε одатз, с8нт 8р-
м8тодріл€ 4. пк:

In κи, κ8тг8з, спре, κи- Super пе д8с8пра, песте,
протіва. д8с8пра.

Sub с8б, пе с8б, κи проптіва. Subter с8б, пе с8б.

Nota. 1.) Ачесте 4. Praepositiones Separabiles чеρ Accusativum ла κи т8е8арѣ κи ко-
тво? спре че? фіїнд вр’о мішк8е, д. е. In
urbem іг€ а мерце κи т8рг; sub noctem κи-
проптіва нопц8е, &c. т8рз Ablativum ла κи-
т8е8арѣ 8нде? аржт8нд вр’о одіхнз, са8
петречер€, &c. д. е. In urbe habitare а л8-
к8і κи т8рг, &c.

2.) А ші Е се п8н м8ї алес κи наінтѣ 8нєї кон-
сонант€; т8рз ab ші ех м8ї κ8 самz κи на-
інтѣ 8нєї вокал€, ші наінтѣ л8і h, д. е.
A Deo д€ (д€ ла) Д8е8, e terra дін п8-
м8нт; ab amico д€ ла прієтін, ex animo

дін інімъ; ab homine де ла om, ex humo
дін лаг, &c.

- 3.) Cum с'анінъ тогд'єшна ла сфершітъл Pro-nominum: me, te, se; nobis, vobis, quibus, ші qui, чеі жи лок де quo, qua, quo, тк: tecum къ міне, tecum къ тіне, nobiscum къ ної, quibuscum къ карії, &c. жисъ жи лок де: quibuscum, quocum, quacum, &c. поате фі ші: cum quibus, cum quo, cum qua, &c.
- 4.) Tenus жикъ се пынс дзпъ ачел къвант, ла каре се къвінє, фэрз де а се анина, чес-
ркнда жисъ жи Plurali адеесе Genitivum,
д. е. Coelo tenus пынъ ла черіш, collo te-
nus пынънгремаъ, &c. стигум tenus пынъ
ла глеънє, &c.
- 5.) Versus жикъ се пынс адеесе дзпъ ачел къ-
вант, ла каре се къвінє, д. е. Romam ver-
sus спре Рома, occidentem versus спре а-
пъс, &c.
- 6.) A саъ ab се'нтрөевінцлаълъ ла пасів атғици,
къндъ се фалтшеюще де катръ чінєва чевә;
таръ de ла актів атғици, къндъ се ворбеще
саъ помінєюще де спре чінєва, саъ чевә, д. е.

- A Deo mundas est conditus de Angelis esse
iste Namque ziditz, & de fratre tuo audivi —
de (despre) Fratere tamen et agit, — &.
- 7.) Челес май мълтъ дін ачесте препозиції се-
компъни предпъксе ші къз алте къвінте, д. е.
Adsero (*assero*) адък, *circumsero* дък (*порт*);
жипрецифр, *insero* адък жи лъгнтрък, &.
- 8.) Мълтъ дін ачесте препозиції се'нтребвін-
цажа ка *Adverbia*, не черкнда атвінчі нічи
ун калъ, д. е. *Ante* май наінте (*одатъ*),
contra дін протівъ, *post* дъпъ ачела (*май*
жн урмъ) &.

III. Деспре Conjunctionibus.

Conjunctiones (Particulae conjunctivae) сънт
де 2. фелібрі, пк: 1.) прін каре се'лѣгъ нъмаї
унілє къвінте, ші 2.) прін каре се лѣгъ житречі
жічері (періодадѣ).

Conjunctiones, прін каре се лѣгъ нъмаї унілє
къвінте, сънт:

- 1.) Copulativa (Conjunctiva) легжтоаре, пк:
et, ac, atque, que si; et, etiam, quoque ші
(жнъз); item асеміне (ашіждере) nec, neque
ши нѣ (нічи), &.
- 2.) Disjunctiva (деспизрцітоаре) пк: sed чі, жи-
ца, дағъз; aut, vel, sive, seu, ve саи (орі), &.

- 3.) **Adversativaе (контрариторијааре)** пк: at, ast, verum, enimvero, atqui, sed, vero, autem дарз, чі, қисz, тарз; tamen тотыш; attamen, verumtamen дарз (қисz) тотыш, &c.
- 4.) **Ordinativaе (Continuativaе)** ординаціяаре саъ ғрмжтоаре, пк: insuper, praeterea дұпз ачаста, пе лжигz ачаста, жнтрz алтеле; рогро май де парте, май жн ғрмz, дұпз ачетa; tum, postea, deinde дұпз ачетa; denique, tandem, postremum жн (пе) сфершіт, &c.
- 5.) **Comparativaе (компаративе)** пк: cum — tum, ut — ita, tam — quam, aequo — ac н8 н8-май — чі шi, прекым — аша шi; uti, sicuti velut, prout, quemadmodum — ita, sic прекым, ка, &c.

Conjunctiones, прін каре се лжигz жнтревi җи-чөрi (періодде) сәнт:

- 1.) **Conditionales (кондиционале)** пк: si дакz; sin дакz дакz; ni, nisi дакz н8; modo, dummodo дакz н8май; dumne, dummodone дакz н8май н8; siquidem дакz алмінтреле, &c.
- 2.) **Concessivaе (жмбоітоаре)** пк: etsi, tametsi, etiamsi, quamquam, quamvis, licet, quantumvis макар, де шi; ut се җісем (cz

пък) къз; quidem адевърат, житръ адевърат, къз —, &c.

- 3.) Causales (принципиалне) пк: quia, quoniam, quod къз, пентръ къз; cum (quum) къз, финал къз; quatenus жикат; nam, namque, enim, etenim къз, къчї, &c.
- 4.) Consecutivae (съмнътоаре) пк: ut, quo ка, ка съз; ne, quin ка нѣ; quo minus ка къз атъга мал пъцин, &c.
- 5.) Temporales (tempорале) пк: dum, cum, quum кънд, ту време кънд, финал жикъз; quando кънд, postquam дъпоз че; ut primum жндатъ към (кънд,) donec, quoad пънъз кънд, &c.
- 6.) Conclusivae (жикіестоаре) пк: ergo, igitur, itaque аша даръ, жисфюршит; ideo, idcirco, proinde, propterea,quare, quamobrem, qua-propter пентръ ачеа; дечї, &c.

- Nota 1.) Conjunctiones: Autem, vero, enim, quoque шї quidem се пън тогдѣшна дъпоз 8н са8 дозъз къвінте; мар ла'нчепът нічї одатъ.
- 2.) Nequidem нічї, тогдѣшна се деспарте, пънд житре не шї quidem къвжнчъл, чеї ба 8рма.
 - 3.) Que, ve шї не се ашиш тогдѣшна ла сфершитъл ачелъз къвшиг, ла каре се къвінс.

- 4.) Etiam ші tamen се пын ші ла'нчепут, ші
дзюз 8и са० доза кывінте.
- 5.) Quod, ut, quo, ne, quin ші quo minus че०
тогдэшна Verbum қи modo Conjunctivo; та-
рз quod фінди қи докыл ағі қиа са० quo-
niам ны че० Conjunctivum modum.

IV. Деспре Interjectionibus.

Interjectiones смыкт, дзюз фелібрімѣ афектырі-
лор, фелібрітє, пк:

- 1.) Gaudii (дe өнкүріе) пк: jo! ju! iha! &.
- 2.) Doloris (а дзреріе) пк: ah! heu! o! vae! &.
- 3.) Ritus (а ғжсчлай) пк: ha, ha, ha! &.
- 4.) Vocantis (а кіемэріе) пк: heus! hei! eho! &.

Nota. Афарз дe асемінѣ Interjectiones се'нтрe-
евіңцаңз ші олте кывінте қи лок дe In-
terjectiones, пк: 1.) Adjectiva, д. е. Mal-
lum! indignum! miserandum! turpe! nefas!
nefandum! infandum! вай! о вай! че неноро-
чіре! о тікзлошіе! Дзес се пыжакъ! ах
рзгатате (рзгле)! рзшине! &. 2.) Adverbia,
д. е. Macte! recte! bene! біне! ерлек! Фр-
мос! &. 3.) Verba, д. е. Amabo ғжсітъл
(секмпұл, фатъл) міес! quaeso тe роз! об-

secro те жыр! age, agite, agesis (age' si vis) agedum фиे! &c.

КАПАЛАШЕПТЕЛЕ.

Деспре жилемініре алғла шіаші
жисемна significantum ачелор маі
мұлтес күбінте.

Significatus ачелор маі мұлтес күбінте се кү-
ноашибе, шісө алғыз кө мұлт маі үшор, күносқында
Primitivum.

Спреде алғла жиаща феліш Significantum, тре-
буете алға сама, парте ал финальріле, парте ал
композиція күбінтелор, пк:

I. Ал Substantivis.

Дін финальріле лог.

- 1.) Челес маі мұлтес Substantiva verbalia кө
фін. a, es, io, or, os, us (а 4-а Declin.
nat.) um, ium, &c. араты тотаңында фапта
Verbi Primitivi, кә ші ромжы. Қал а сфер-
шітгіл үнігі інфинітів алғат жи лок дес сөб-
стантів, д. е. Coenare а чіна, соена чінарғы

(чіна;) tabēre а топі, (а չсka ка тpк-
пyн дe офтікz) tabes топірk; coronāre а կи-
корона, coronatiō կиқоронаրk; timēre а те-
ме, timor տemeրk (Фріка); florēre а կифло-
рi, flos կифлорірk (Флодрk); ornare а մ-
подовi, ornatus կмподовірk (подовba) սа-
сere а ֆаче, factum ֆачерk (ֆапta); si-
lēre а տչe, silentium տչефk; judicāre а
յշдекa, judicium յշдекарk (յշдеката). &

- 2.) Subst. և ֆіn. or ան iх կиcзмнէջz
персоана фշptցітоарe, Ճ. Ե. Canēre а կиn-
ta, cantor կантօրչլ (կкнtցքցչլ, ուал-
тչլ) cantrix կкнtցքցւա; educāre а կрешe
(копii) educator կрескտօրիչլ, educatrix կре-
скտօրեk; vincēre ա'մвінւe, victor կմвіn-
гշտօրչլ, victrix կմвіnгշտօրեk, &.
- 3.) Subst. և ֆіn. ellus, օllus ան Աllus օրատչ
totdէնna Diminutivum Primitivi, Ճ. Ե. Li-
ber կартեk, libellus էքրtіchіka; filius ֆіչլ,
filiɔlus ֆiшօրչլ; hortus գրզdiնa, hortulus
գրզdiնչւա, &.
- 4.) Subst. և ֆіn. ētum կиcзмнէջz մշլціմէ
саš գրzmадa Primitivi, Ճ. Ե. Quercus սtց-
յարչլ, quercētum օ մշլціմe ճe սtցյարի

(բեդիշ, կօճք, ոչճքք ճեւտյար); աղնիծ
դրեստի, arundinētum օ մջաւմք ճեւդրեստի
(սրչչիրիէ) &.

- 5.) Լա կոպաչ արագ աս կոպաչն; որք ստ բո-
ճչն կոպաչնչի, Ճ. Յ. Malus մզքն (կոпа-
չնչն), malum մզքն (ուսամ); pirus ոչքն (կոպաչիշ), pīrum ուսա (ուսամ) &.

II. Լա Adjectivis.

A. Դին ֆիռալչըլե և օք.

- 1.) Փին. osus ամ lento յիշչմիեցչ ուն ճե
(կչ) աւետ, չե արագ Primitivum, Ճ. Յ.
Gloria լաշճա, gloriōsus ուն ճե (կչ) լա-
շճ (եցն); արենա հաւոչն, arenosus ուն
ճե (կչ) հաւոչ (հաւոչոս); opes աւերե, ori-
lentus ուն ճե (կչ) աւերե (բողատ); pisces
ուշի, pisculentus ուն ճե (կչ) ուշի (չն
ոչ), &.
- 2.) Փին. bilis ամ abilis յիշչմիեցչ, սաշ օ բրեժ-
նիւն, սաշ օ չաշքրինչ ճե աւետ, չե արագ
Primitivum, Ճ. Յ. Laudare ա լաշճա, lau-
dabilis բրեժնիկ ճե լաշճ; credere ա բրեժ,
credibilis բրեժնիկ ճե բրեժարե; placare ա'մ-
ուկա, placabilis չաշօր ճե'նուկա (յուն-

кътори); numerus нчмъръл, numerabilis 8-шор де нчмърат, &c.

- 3.) Фин. єus ши ѡис жнсчмнѣжъ ачea, чеi фз-
кът дiн матерiа Primitiv, д. е. Lignum
лемнъл, ligneus дe (дiн) лемн; aurum а-
зръл, aureus дiн (дe) азр; Antiochia Ан-
тиохia, Antiochius дiн Антиохia; Jassii Ia-
ши, Jassius дiн Iashi, pater пэринтеле,
patrius дe пэринте (пэринтеск), &c.
- 4.) Фин. inus жнсчмнѣжъ ачeta, че eстe дe лa (дe)
Primitivo, д. е. Anser гжска, anserinus дe
гжскъ; mare маръ, marinus дe марe; ca-
pra капрa, caprinus дe капр, &c.
- 5.) Фин. hundus шi cundus жнсчмнѣжъ старъ
саš времък, жn карък сe афлz Primitivum,
д. е. Mori a морi, moribundus жn врѣмък
(старък, гъра) морцеi; gratulare a хiрiтici,
gratulabundus жn времък (старък) хiрiтiciреi;
vereri a сe рѹшина (а сe сфиi) verecundus
жn старък (времък) рѹшинареi, (а сфиiреi) &c.
- 6.) Фин. uis жнсчмнѣжъ жn саš пe ачea, чe а-
ратъ Primitivum, д. е. Annus анъл, annu-
us пe ан; mensis лѹна (дe зiле) menstru-
us пe лѹнъл, (адекъ a фачe, саš a къпата
неба) &c.

В. Дін Композиції в ор.

- 1.) Per ші prae лнсемнѣзъ прѣ (фоарте) д. е. Magnus маре, рермагнus фоарте (прѣ) ма-
ре; gratus мѧлѹміторіш, рерgratus фоарте
(прѣ) мѧлѹміторіш; durus вѣртос, prae-
durus фоарте (прѣ) вѣртос, &c.
- 2.) In лнсемнѣзъ контрапрѣві Primitivi, ка ші
ромжн: не, д. е. Felix ферічіт, infelix не-
ферічіт; gratus мѧлѹміторіш, ingratus не-
мѧлѹміторіш, &c.
- 3.) Sub лнсемнѣзъ пѹцин, саѣ чева Primitivi,
ка ші ромжн: кам, д. е. Amarus амар,
subamarus пѹцин, чева, саѣ кам амар, саѣ
амаріш; albidus алв, subalbidus пѹцин, чева,
кам алв (алвіш) &c.

III. Да Verbis.

А. Дін фінальріє в ор.

- 1.) Verba Derivata дє да Adjectivis, че се
аплѣкъ дѹпъ 1-їа конжугаціє, лнсемнѣзъ
чѣ маї маре парте а фаче, д. е. Liber сло-
вод, liberare а фаче словод (а словожі);
levis ѹшор, levare а фаче ѹшор (а ѹшора);
caecus орб, caecare а фаче орб (а орбі) &c.

- 2.) Sco жиcемнѣзъ а'нчепе а фі (а се фаче), д. е. Alheo єш сѫнт алб, albesco мъ фак алб (мъ албеск); durus вѣртос, duresco мъ фак вѣртос (мъ'нвѣртошезъ), &c.

В. Дін композиції лог.

- 1.) A, ab жиcемнѣзъ о дѣпэртаре дѣ үидека жиcотрова, д. е. Ire а меруе, abire а се дѣчє (а порні) жиcотрова; volare а չвѣра, avolare а се дѣчє (չերտнда), &c.
- 2.) Ad жиcемнѣзъ о апрапієре дѣ чінека, д. е. Venire а вені, advenire а вені апрапіе (а-пропеіндѣчє), &c.
- 3.) Con, соm (cum) жиcемнѣзъ ла үн лок, дін прეчнъ, ка ші ромжн. кон. д. е. Ponere а пүне, compонere а пүне ла үн лок (а ком-пүне), clamare а стріга, conclamare а стрі-га дін пречнъ (къ алції), &c.
- 4.) De жиcемнѣзъ жиc, д. е. Jacere а а-дѣнка, dejicere а ардѣнка'нжос; scandere а съ-гі, descendere а сърі'нжос; pellere а тѣна, depellere а тѣна жиc (лѣ вале), &c.
- 5.) Di , (dis)жиcемнѣзъ о дѣспозиціе, саš дес-
н.

фачерε ка ш: ромн. дес, д. е. Jacere а
оргнка, disjicere а'мпрзшіе; fugere а фыпі,
disfugere (dissugere) а с'емпрзшіе фыпінд, &c.

- 6.) Е са॒ ёх жисъмнѣжъ афа॒ръ дін чевала, са॒
дє үндевала, д. е. Ire а меруе, exire а мер-
уе афа॒ръ (а еши) дін чевала;ducere а дѹче,
educere а дѹче афа॒ръ дє үндевала (а скол-
те), &c.
- 7.) Prae жисъмнѣжъ жнаінте, д. е. Currere
а алера, praecurrere а алера (а еши) ж-
наінте; dicere а зіче, praedicere а зіче
(а спыне) жнаінте, &c.
- 8.) Pro жисъмнѣжъ жи със, д. е. Ducere а дѹ-
че, producere а дѹче жи със (а продѹче);
ferre а дѹче, proferre а дѹче жи със (а
скоате дє үндевала чевала), &c.
- 9.) Re жисъмнѣжъ жнапоі, са॒ тиръ, д. е. Mit-
tēre а тріміте, remittere а тріміте жнапоі;
ducere а дѹче, reducere а дѹче жнапоі (а
редѹче), &c.
- 10.) Ob жисъмнѣжъ жмпротівъ, са॒ жнаінте,
д. е. Venire а вені, obvenire а вені жмпро-
тіва күіва; currere а алера, obcurrere
(occurrere) а алера жнаінѣжъ күіва, &c

IV. Λα Adverbios.

Adverbia Derivata δε λα Substantivis και φιναληι tim κησιμηέζη παρτε γρμιτορε ΔΥΠΖ παρτε, κα ωι ρομικη. ΥΗΛ ΔΥΠΖ ΔΛΤΖΛ, Δ. ε. Caterva μωλυίμή, саš γρζмада, catervātim γρζмадз ΔΥΠΖ γρζмадз; vir εзρεатζλ, viritim εзрεат ΔΥΠΖ εзрεат; grex, Gen. Sing. gregis, τγρма, gregātim τγρмz ΔΥΠΖ τγρмz; stilla саš gutta πικзтγрz (δε απz), stillātim саš guttatim πικзтγрz ΔΥΠΖ πικзтγрz, &c.

ΛΕΚΥΘΙΑΤΙΧΕ.

A. Πρεκαρπηιοῦ.

I.

Initium sapientiae est timor domini. — Ante nos omnes Deus erat. — Nos sumus pueri. — Juvenes! ut fuerit industria vestra, ita et præmium vestrum erit. — Veteres Germani rudes quidem, sed incorrupti fuerunt. — Multi doctiores essent, si in juventute diligentiores fuissent. — Nunc similes estis teneris plantis, post annorum seriem autem frugiferis arboribus non dissimiles eritis. — Romani fortissimus et potentissimus populus fuerunt. — Historia semper erit egregia vitae magistra. — Fama atque fortuna non semper pares sunt.

II.

Esto amicus sapientiae. — Juvenis dum es, memor esto futurae senectae. — Quisque nostrum fortunae suae faber erit. — Vita aliorum sit nobis magistra. — Verae amicitiae sempiternae sunt. — Paucis contenti simus. — Ingenii egregia facinora, sicuti anima, immortalia erunt. — Virtuti nulla adhuc via invia fuit. —

Mors et somnus quasi fratres sunt. — Beneficiorum per omnem vitam memores estote. — Sine virtute non erimus beati. — Leges firmissima civitatis fulcra sunt. — Lycurgus et Solon sapientissimi Graecorum legislatores fuerunt. — Amicitiae immortales, inimicitiae mortales sunto. — Incredibile est, quanta conscientiae vis sit. — Incertum est, num vita nostra beata futurabitur.

III.

Deus coelum et terram et omnia, quae in eis sunt, sapientissime gubernat. — Romulus civitatem Romanam fundavit. — Elephantes proboscide cum hostibus dimicant. — Nemo laudabit hominem, qui misericordia auxilium negaverit. — Omnes animi facultates bonis literis dicate. — Si primi homines non peccassent, nos in semita virtutis non titubaremus. — Vacare culpa magnum in rebus adversis solatium est. — Multae gentes antiquae iram Deorum humanis hostiis placarunt. — Leonem regem quadrupedum appellamus. — Festina lente.

IV.

Moderata durant. — Praediti sumus ratione, ut veritatem exploremus. — Micantes stellae

œelum nocturnum ornant. — Facilius est aliena
vitia vituperare, quam sua emendare. — Cogita,
quam brevis sit vita hominum. — Civem
servasse in proelio apud Romanos summa laus
erat. — Amicum, quem probaveris, summopere
honores. — Mulières Germanae pugnantibus ma-
rītis et filiis cibos et hortamina gestabant. —
Nefas est sine graviori causa jurare. — Amici,
quos divitiis, non virtute nobis comparaverimus,
non nos sed divitias nostras aestimabunt. — Ma-
nibus instructi sumus ad laborandum. — Ignora-
mus, quo die quaque hora anima nostra e cor-
pore migratura sit. — Qui non labōrat, non man-
ducet.

V.

Magistri nos docent omnem humanitatem. —
Honora parentes, time Deum et pare legibus. —
Ridēre sine causa stulti solent. — Omne initium
servet. — Moerentibus solatum praebe. —
Tempore belli templum Jani patēbat. — Mendaci
homini nemo fidem habebit. — Plenus venter
non studet libenter. — Decet, ut taceant disci-
puli, dum magister docet. — O mors! non ter-
rebis sapientem. — Merueramus poenam, sed
pater veniam nobis dedit. — Moses paruit divi-

no jussui, et ex Aegypto cum Israēlitis mi-
gravit. — Juvenes! coērcete linguas vestras. —
Nemini nocuisse bonam famam augebit.

VI.

Post Deum parentibus omnia debetis. — Si-
lendo raro peccabimus. — Vae tibi ridenti, quia
mox post gaudia flebis. — Quum sedērem in
horto sub umbrosa arbōre, quam avus meus
plantaverat, exterruit me repentinus strepitus
avis praetervolantis. — L. Quintius Cincinnatus,
qui antea agrum suis manibus araverat, summa
cum laude Dictaturam exercuit. — Desidia tibi
ipsi nocebis. — Corporis vires labore exercete. —
Cave, ne bonis displiceas. — Esto pronus ad
parendum. — Qui bene paruerit, bene aliquan-
do imperabit. — Pareamus Deo, parentibus et
magistris. — Cura, ut valeas. — Multi, si ta-
cuissent, famam sapientiae obtinuissent.

VII.

Discite pueri, nam vita brevis est. — Dum
vives, virtutem cole. — Nobiles Romani filios
suos Athenas mittere solebant, ut ibi liberales
artes addiscerent. — Qui rite intellexerit regu-
las grammaticas, optatos in studio linguae lati-
nae faciet profectus. — Res tuas Deo committe, et

qonatus tui bene procedent. — Homo, qui naturae
qonvenienter vixerit, corporis valetudinem conser-
vabit. — Deus nobis praecepit, ut diligamus
omnes homines, non amicos solum, sed et ini-
micos. — Graeci olim colonias in Italiam au-
stralem deduxerunt, unde haec pars Italiae no-
men Graeciae magnae accepit. — Effice, ut ma-
gistri tui te laudent. — Labore omnia impedi-
menta vincemus. — Nullus dolor tantus est, ut
eum longinquitas temporis non minuat.

VIII.

Dediscet animus sero, quod didicerit diu. —
Dedit Deus hominibus rationem, ut ipsum ag-
noscerent, bonumque secernerent a malo. —
Eripere telum, non dare irato decet. — Coelum,
non animum mutant trans mare currentes. —
Mendaces solent poenas malesicci luere. — Ut
sementem seceris, ita et metes. — Romani, post-
quam totum sere orbem terrarum imperio suo
subjecerant, luxuriae se tradiderunt. — Demo-
sthenes adsidua exercitatione impedimenta na-
turae vicit, et summus orator evasit. — Vere vi-
rescunt arbores in silvis et hortis, vocesque ca-
ventium avium aërem implet. — Ad scribendum
pennas anserinas adhibemus, veteres arundines

usurpaverunt. — Homo proponit, Deus disponit.

IX.

Iram viciisse aequa gloriosum est, ac hostem in proelio superasse. — Scripta Ciceronis lectu dignissima sunt. — Dubium non est, quin Deus virum probum contra inimicos defensurus sit. — Alexander Magnus, Macedoniae rex, in Aegypto ad litor marisa urbem condidit, quam ex suo nomine Alexandriam adpellavit. — Quum Romulus civitatem condidisset, multitudinem sinitimorum in eam recepit, atque centum ex senioribus legit, ut eorum consilio omnia ageret, quos propter senectutem Senatores nominavit. Tum, quum uxores ipse et populus suus non haberent, invitavit ad spectaculum ludorum viinas urbi Romae nationes, atque earum virginis rapuit. — Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem.

X.

Ne crede omnia, quae audiveris. — Persae ingratum animum morte puniebant. — Columbus sine acu magnetica viam in Americam ducentem, haud invenisset. — Romani castra sua aggere et fossa muniverunt. — Garrire in schola

levis animi indicium est. — Filii! obedite parentibus vestris. — In scriptis Romanorum et Graecorum multa incitamenta virtutis reperiemus. — Mensis Aprilis, ut quidam dixerunt, ab aperiendo nomen traxit, quod terram et plantas apert. — Lycurgus, severissimus Lacedaemoniorum legislator, nummos ferreos induxit, ut avaritiam hominum leniret. — Qui corporis voluptatibus serviant, vilissimi domini mancipia sunt. — Omnia bona evenient colentibus Deum.

XI.

Proba merx facile reperiēt emtorem. — Venimus in scholam, ut magistri nos erudiant. — Socrātes, postquam poculum mortis intrepido animo hauserat, multa disputavit de animi immortalitate, atque inter amplexus discipulorum exspiravit. — Africa nutrit rugientes leones. — Romulus Remum fratrem interfecit, quia vallum transiluerat. — Fidum amicum invenisse magnum profecto bonum est. — Morbi eo homines adducunt, ut sentiant, quam fragile bonum sit corporis valetudo. — Nimium dormiendo vires corporis et animi languescunt. — Chaldaeī Astronomiam invenerunt. — Non semper expediret

Homini scire, quae ventura sint. — Plato dice-
re solebat: Discipulus cupidus sit discendi, au-
diendi et interrogandi. — Quid suavius est au-
ditu, quam cantus luseinia?

XII.

Magna doctrina nonnisi magna industria com-
paratur. — Parva scintilla magnum saepe in-
cendium excitatum est. — Cicero pater patriae
adpellatus est, quod urbem ab incendio et inte-
ritu divina sua eloquentia liberaverat. — Omnes
homines post mortem a Deo, justissimo judice,
judicabuntur. — Deus nonnisi emendatis mori-
bus placatur. — Si salutaris, resaluta. — Usu
frequente omnium magistrorum praecepta supe-
rantur. — Bono successu multi jam ad pernici-
em sunt devocati. — Non caeca fortuna, sed
providentia divina dominatur in rebus humanis.—
Nulla ars soletiam naturae imitari valet. —
Conversare cum iis, qui ad virtutem te confor-
ment. — Juvenis, qui bene educatus fuerit, bo-
nam famam parentum suorum honestate vitae
firmabit.

XIII.

Olim tres tantum partes terrae numerabantur:

Europa, Asia et Africa. — Romani et Graeci pueros suos in armis exercitabant, ut corpora eorum firmarentur. — Nero Imperator adeo luxuriosus erat, ut vel aureis retibus piscaretur. — Imperatores Romani, postquam consecrati erant, Divi sunt appellati. — Exemplis majorum excitaminor juvenes! ad virtutem. — Romani exgavium volatu et intestinis hostiarum eventum magnarum rerum augurabantur. — Contemplare pulchritudinem coeli, et admiraberis sapientiam Dei. — Quotidie Deum implora, ut parentibus tuis dies vitae prorogentur. — Poëtae olim hedera, deinde laurea coronabantur. — Non est dubitandum, quin luna habitetur. — Ne omnia mirare.

XIV.

Tenēri animi alienis opprobriis saepe absterrentur a vitiis. — Paulum absuit, quin sub Neroni Imperatore urbs Roma incendio deleta esset. — Fide civium et justitia principum respublicae continentur. — Si peccasti, ingenue constitere peccatum tuum. — Aequales Lothi, licet crebro moniti essent, ut leges divinas servarent, tamen in peccatis suis permanserunt. — Memoria, nisi exerceatur, languet. — Mos est homi-

num, ut in repentinis adversisque casibus cœsum intueantur. — Movere calamitatē fratrii tui. — Rideri a stultis minime probrosum est viro honesto. — Amici non solum se colent inter se et diligent, sed et verebuntur. — In bello audacia pro muro habetur.

XV.

Obsēquio dulces retineantur amici. — Poeni fidem, quam Romanis polliciti erant, saepius fregerunt, unde proverbium originem habet: Pūnica fides, nulla fides. — Sub Josepho II. Imperatore numerus artificum valde auctus est. — Si admonitus fueris a magistro, obtemperato. — Homines habendi cupidi multis curis torquentur. — Fugite consortium malorum, ne ipsi mali videamini. — Ex multis orationibus, quae a Cicerone habitae sunt, undesexaginta ad nos pervenerunt. Tanta hujus viri eloquentia fuit, ut omnes, imo durissimi auditores moverentur. — Tuēre tuam dignitatem, quam Deus præ certis animantibus tibi tribuit. — Frequentamus scholam, non ut doceamus, sed doceamur. — Scelesti homines usque ad extremum vitae sua halitum conscientia mordentur.

XVI:

Multi gloriae studio impelluntur ad magna pericula. — Cave, ne sensuum illecēbris capi-
aris. — Avarus nihil recte facit, nisi cum mori-
ritur. — Suscipi bella debent, ut sine injuria in
pace vivamus. — Mali fictis causis innocentes
pprimēre student. — Nihil citius obliscere
quam injurias. — Judices constituti sunt, ut ju-
ra civium tueantur. — Apud Romanos jus vi-
tae necisque in filios patribus committebatur. —
Ab omnibus hominibus peractae vitae Deo ratio
reddenda erit. — Postquam America per Chri-
stophōrum Columbum detecta erat, immensae o-
pes in Europam fluxerunt. — Pietatem cole,
omnes virtutes in se complectentem. — Magistra-
tus sunt leges loquentes.

XVII.

Non ita a natura generati sumus, ut ad lumen
et jocum facti esse videamur. — In per-
discendis regulis grammaticis exempla discenti-
bus non deficiant. — Apud veteres Germanos al-
bi equi in sacris nemoribus ac lucis aleban-
tur. — Omnes aliquando moriemur, nam hac le-
ge creati sumus, ut, si Deo placuerit, revertā-
mur eo, unde profecti sumus. — Sortem nostram,

post hanc vitam futuram, ignoraremus, ni pēt
Jesum Christum ad veram Dei cognitionem ad-
ducti essemus. — Flectere monitis parentum, et
si correptus fueris a magistris, obsequere. —
Romani, ducti ab Julio Caesare, Rhenum trans-
gressi sunt. — Horae elapsae nunquam rever-
tentur.

XVIII.

Memoria est thesaurus rerum inventarum. —
Mittimur in scholam, non ut nugis pretiosum
tempus teramus, sed in bonis literis erudia-
mur. — Fide civium et justitia magistratum Ro-
mana civitas fulciebatur. — Absque culpa puni-
ri graviter pungit animum humanum. — Postquam
per universūm orbem Romanum bella fini-
ta erant, Christus natus est. — Artibus libe-
ralibus asp̄ri mores molliuntur. — Sidera cur-
sus constanter servant a Deo sapientissimo de-
finitos. — Epaminondas, excellentissimus The-
banorum imperator, adeo veritatem dilexit, ut
ne joco quidem mentiretur. — Ars typographica
saeculo decimo quinto inventa est. Praeclarum
hoc atque divinum paene inventum vulgo tribui-
tur Joanni Guttenberg, civi Moguntino, qui an-
no MCDLXVIII. decessit; annus vero, quo nā-
tus fuerit, non constat.

XIX.

Campanae, ut vulgaris opinio est, inventae sunt a Paulino, Episcopo urbis Nolae in Campania. — Hilaritate temporum tristitia condatur — Trajanus solus ex omnibus Imperatoribus Romanis intra urbem Romam sepultus est, nam vetitum apud Romanos erat, ne mortuum intra urbis pomoerium sepelirent, neve urarent. — Si mores tui bene politi fuerint, animos hominum facili negotio tibi devinctos reddes. — Vita nostra parum jucunda foret, nisi tot utiles artes essent inventae. — Experto crede viro. — In Alpibus albi lepores reperiuntur. — Plinius tam deditus erat studiis, ut saepe usque ad orientem solem legeret scriberetve. — Usus pecuniae non magnitudine sed ratione metiendus est.

XX.

Omnes homines, qui student praestare ceteris animalibus, summa ope nisi debent, ne vitam ignavia transigant. — Omnis nostra vis in animo et corpore consistit; illum cum Deo, hoc cum belluis commune habemus — Rectius est, ingenio quam corpore gloriam quaerere. Non amicis solum, sed et inimicis prodesto. — Divitiarum

et formae gloria fluxa atque fragilis est, virtus aeternam claritatem tibi tribuet. — Prima causa bellorum fuit libido dominandi. — Fortuna rerum publicarum simul cum moribus civium mutatur. — Virtuti omnia parent. — Multi mortales ventri atque somno dediti sunt; hi nescire videntur, quam sit pulchrum benefacere reipublicae. — Alii pace, alii bello claritatem adsequunti sunt. — Multi laudantur, qui facta illustrium virorum scripserunt.

XXI.

Graviter peccabis adolescentule! si socordia atque desidia bonum juventutis otium contriveris. — Nos, qui ad altiorem vitae cultum destinati sumus, non arando aut venando aetatem agemus, sed eam omnem bonis literis dicabimus. — Invidia hominum ex opulentia orta est. — Animus humanus per licentiam insolescere sollet. — Scelestis hominibus boni plerumque suspectiores sunt quam mali. — Majores nostri imitandi sunt, at non eorum vitia. — Incredibile est, quantae hostium copiae a Romanis parva saepe manu fusae sint, quot urbes illi munitissimas pugnando ceperint. — Athenis in Grae-

ceia provenerunt olim scriptores magno ingenio,
ut Xenophon, Herodotus, Thucydides, et praeter
eos alii multi; ideo facta Atheniensium per
terrarum orbem celebrabantur.

XXII.

Labore atque justitia respublica Romana crevit. — Romani magnos reges bello domuerunt, nationes seras et populos ingentes vi subegerrunt. — Bonus vir vera via nititur ad gloriam, ignavus autem, quia bonae artes sibi desunt, dolis atque fallaciis ad eam contendit. — Ira impedit animum tuum, quo minus verum cernas. — Adolescentium animi natura molles et fluxi sunt, et dolis facile capiuntur. — Omnia mala exempla ex bonis initisi orta sunt. — Multi, laudantes divitias, inertiam sequuntur. — Perpende o juvēnis hanc vocem: Ubi socordiae te atque ignaviae tradideris, nequidquam Dei auxilium implorabis. — Tanta multos homines invasit habendi cupido, ut possideri magis, quam possidere videantur.

XXIII.

Lento gradu ad vindictam divina procēdit ira, sed tarditatem judicii gravitate compensat. — Causa bona apud quemlibet judicem bene age-

tur. — Honestis consiliis auxilium divinum nunquam deerit. — Patientia quaere, quod gratia non impetrasti. — Leges a victoribus dicuntur, accipiuntur a victis. — Despice divitias, si cupis esse beatus; nam avari, eas suspicentes, semper mendicant. — Quum recte vivis, ne cura verba malorum, non enim pendet ab arbitrio nostro, quid homines loquantur. — Sic vive cum hominibus, tamquam Deus videat; sic loquere cum Deo, tamquam ab hominibus audiari. — Nihil citius quam lacryma arescit. Concordia res parvae crescunt, discordia magnae dilabuntur.

XXIV.

Magnum ubique pretium virtuti tribuitur. — Aut sile, aut loquere aliquid, quod melius est quam silere. — Altissima flumina sine magno sono labuntur. — Nobilis equus vel umbra virgae regitur, ignavus saepe calcaribus vix concitatur. — Innocentibus in malis bene sperare licet. — Nobilitas necessitatem impōnit non degenerandi a virtute majorum. — Pecuniae non coacervando, sed expendendo melius nitent. — In parvis quoque rebus praesidium divinum implora, a quo rerum omnium successus pendet. —

Tacitas et occultas inimicitias magis time, quam apertas. — Fortuna prohibitam, industriam aliasque artes bonas, neque dabit tibi unquam, neque eripiet. — Disce aliquid, nam, quum subito fortuna recessit, ars remanet nunquam te deseruta.

XXV.

Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secundas res ornant, adversis persugium et solatum praebent. — Lacedaemonii, postquam Athenienses devicerant, triginta viros imposuerunt, qui rempublicam tractarent. — In magna societate multa et varia ingenia sunt, ideoque difficile est ita agere, ut omnibus placeas. — Majores nostri religiosissimi atque fortissimi fuerunt; templa Dei pietate, domos suas gloria decorabant. — Nemini injuria, quas perpessus est, parvae esse videntur, multique de iis gravius conqueruntur, quam aequum est. — Avaritia semper conjuncta est cum studio pecuniae, quam nemo sapiens concupivit; ea corpus animumque virilem effeminat, semper insatiabilis est, neque copia neque inopia minuitur.

XXVI.

Secundae res vel sapientium animos fatigant,

hinc mirari non debebis, quum vidēris, quam
parum homines corruptis moribus modum tenēre
sciant. — Materies omnium malorum, a quibus
Romani premebantur, fuit cupido habendi et do-
minandi. Nam avaritia fidem, probitatem ce-
terasque artes bonas subvertit; pro his superbi-
am, crudelitatem, Deos negligere edocuit. — Au-
gustus Imperator moriens advocavit amicos, e-
osque percunctatus est, num mimum vitae com-
mode transegisset, et, quum illi adnuissent, di-
xit: *Plaudite amici!* pauloque post animam ex-
spiravit. Sortitus est facilem exitum, qualem
semper vivens optaverat.

XXVII.

Romani arma atque tela militaria a Samnitii-
bus, insignia magistratum a Tuscis pleraque
sumserunt, et, quod apud socios aut hostes ido-
neum viderant, id cum summo studio in sua ci-
vitate exsequebantur. — Manlius Torquatus bel-
lo Gallico filium suum, quod contra imperium
in hostem pugnaverat, suppicio adsecit, atque
ille egregius adolescens ob immoderatam fortit-
itudinem gravissime punitus est. — Ex eo tem-
pore, quo Carthago in Africa, quae aemula erat
imperii Romani, ab stirpe deleta erat, cunc-

ta maria terraeque Romanis patebant. Verum iidem Romani, qui labores olim, pericula, dubias atque asperas res toleraverant, posterioribus temporibus otium et divitias pro onere et miseria habuerunt.

XXVIII.

In efflorescente civitate Romana boni mores colebantur, concordia cives conjungebat, inter se de virtute certantes. In suppliciis Deorum magnifici, in vita domestica parcissimi, in amicos fidelissimi erant. Audacia in bello, in pace aequitate se atque rempublicam curabant. — Marcus Cato et Caius Caesar ingenti quidem virtute, sed diversis moribus conspicui fuerunt. Caesar beneficiis ac munificentia magnus habebatur, integritate vitae Cato; ille mansuetudine et misericordia clarus fuit, huic severitas dignitatem addiderat; Caesar dando, sublevando, ignoscendo; Cato nihil largiendo gloriam adeptus est; in illo facilitas, in hoc constantia laudabatur.

XXIX.

Juvenes Romani initio reipublicae in castris usu militiam discebant, magisque in decoris armis et militaribus equis, quam in nugis et con-

viviis libidinem habebant; et postquam adoleverant, talibus viris nullus labor arduus erat, nullus hostis formidolosus, sed virtute omnia domabant. De gloria nobilissimum certamen inter ipsos erat; quisque properabat bostem serire, murum adscendere, et conspici, dum tale saeinus faceret.

XXX.

Aprilis, Junius, September et Novemher dies habent XXX, Februarius in anno vulgari XXVIII, in intercalari XXIX, reliqui menses XXXI. — Augustus Imperator urbem Romanam in XIV regiones descriptsit. — Bibliotheca Alexandrina LXX millia voluminum complebatur. — Septem erant reges Romani, quorum imperium CCXLIII annos explevit. — In pugna, quae pugnata est apud Cannas in Apulia, magnam cladem Romani acceperunt, nam in ea occisi sunt nobiles viri CCC, militum XL millia, equitum III millia et quingenti. — Ambitus urbis Babylonis CCCLXVIII stadia complebatur. — Moses cum Israëlitis per XL annos in desertis Arabiae commoratus est. — Jul. Caesar tribus et viginti plagis confossus est.

XXXI.

Cicero natus est anno Urbis DCXLVII, ante Christum CIV, die III. mensis Januarii in oppido Arpino; intersectus est jussu M. Antonii a Popilio, anno Urbis DCCXI, ante Christum XLIV, die VII. Decembris, anno aetatis LXIV. — Roma condita est anno DCCLIII. ante Christum. — Universitas Viennensis fundata est anno MCCCLXV. a Rudolpho IV. Austriae Duce. — Primus rex Romanorum Romulus erat, qui regnavit ab anno urbis conditae usque ad XXXVII. Secundus, Numa Pompilius, ab anno XXXIX. usque ad LXXXII. Tertius, Tullus Hostilius, ab anno LXXXII. usque ad CXIV. Quartus, Ancus Martius, ab anno CXIV. usque ad CXXXVIII. Quintus, Tarquinius Priscus, ab anno CXXXVIII. usque ad CLXXVI. Sextus, Servius Tullius, ab anno CLXXVI. usque ad CCXX. Septimus denique et ultimus erat Tarquinius Superbus, qui regnavit ab anno CCXX. usque ad CCXLV.

XXXII.

Hominis digitii articulos habent ternos. — A-

rietes, qui in nostris regionibus degunt, binas
habent cornua, in Islandia autem tam arietes
quam oves modo quaternis, modo senis, modo
etiam octonis cornibus sunt instructi. — Dentes
triceni bini viris attribuuntur. — Julius Caesar
animi vigore adeo praestabat, ut quaternas e-
pistolas pariter librariis dictaret, aut, si nihil
aliud ageret, septenas. — In equitatu Romano-
rum denis equitibus Decurio praeerat.

XXXIII.

Bonus filius non patitur, ut bis admoneatur a
parentibus — Qui semel deprehensus est, cen-
ties reus videtur. — Duilius Consul quinto an-
no primi Punici belli in proelio naval i Cartha-
giniensium ducem vicit, naves triginta et unam
cepit, quatuordecim mersit, septies mille homines
cepit, ter mille occidit — Sub Servio Tullio
Roma habuit LXXXIII millia civium, cum his,
qui in agris erant. — L. Siccarius Dentatus centies
vicies praeliatus est, octies in certamine singu-
lari victor fuit, XLV cicices adverso corpo-
re excepit, spolia cepit XXXIV, hastis puris
donatus est XVIII, phaleras XXV, torquibus
tribus et LXXX, armillis CLX, coronis XXVI.

XXXIV.

Octavianus Augustus per quadraginta et quatuor annos rempublicam solus obtinuit. Decessit anno aetatis **LXXVI** morte communi in oppido Campaniae Atella, vel, ut alii tradunt, in oppido Nola die **XIX**. Augusti anno post Christum natum **XIV**. — In atrōci proelio, quod anno **MDCCCXIII**. die **XVIII**. Octobris ad Lipsiam in Saxonia de libertate Germaniae commissum est, quindecies mille hostes occisi, tricies mille vulnerati et ad vices mille capti sunt; duces in occisis erant **IV**, in vulneratis **VII**, in captis **XXIV**. Praeterea victores trecenta tormenta bellica ceperunt.

B. ΦΑΒΩΛΕ.

I. Vulpes et larva.

Vulpes subit officinam, ubi variae merces, ut: e ligno sculptae, e cera factae, partim pictae imagines visendae erant, a magistro velut ad nundinas paratae monstrabantur. Venustam larvam in manus sumit vulpes: Heu, quam pulchra, quam polita, quam sine mendo facies! in-

quiens. Postquam autem eam vertit, et vacuum esse sentit: Non placet mihi, ait, cerebrum non habet.

D o c t r i n a.

Tali personae pares censendi sunt adolescentes, qui blanda forma, mundi, compli, auro et argento nitentibus vestibus ornati; sed simul membris stipites, hebetes, rudes, vani, lascivis et malis moribus maculati, intra tam turpes, quam extra formosi sunt.

II. Partus montium.

Fama erat, quod quidam jam alter tumentes montes proxime parituri essent. Aliqui putabant jocum, vel fraudem esse; nonnulli in dubium trahebant. Alii credebant, mirabantur, et gaudebant, quod rem tam novam visuri essent. Frequens populus scandit montes, cumque se turba stiparet, alter alterum ad latus trudit, quisque prior esse avet. Omnes exspectant sidentes, quid monstri a tali puerpera gignendum sit. Tandem pandit se cavus mons et parvus musculus proslit. Tum omnes clare risere.

D o c t r i n a.

Multi gloriosi Thrasones magnifica de se pro-

missa vomunt, re ipsa autem vix laude dignum
aliquid efficiunt, de quibus bene dicitur: Partu-
riunt montes, nascetur ridiculus mus.

III. Asinus in pelle leonis.

Fugitus asinus reperit forte in silva pellem
leonis, qua velatus simulat furere se, tremere
mera bella, lites, rixas spirat. Rustici, qui
rugientem audiebant, pallent, prae pavore in vi-
cos se condunt; ipsae tigrides, ursi, lupi, an-
guntur, titubant metu: nedum ut cuiquam animus
veniret, cum fortissima belluarum luctandi. Equi,
boves, arietes trementes, et lacentes in caulis
suis latent, se nec movere, nec caput levare
ausi. Postquam in hunc modum diu per pascua
grassatus, et dominatus est, venit tandem he-
rus, qui eum jam diu indagaverat. Tum ille
horrende rugire, ut illum quoque falleret. Herus
vero: Fuco me non capies; nosco te mi aselle. Ji-
dae e leonina pelle exstantes aures testes sunt,
quis leo sis. Simul laqueum promit, calcibus
repugnantem arcte ligat, stringitque; lumbos fla-
gro e loris plexo ungit insigniter; pungit stimu-
lis, si tardius graderetur; et probe verberatum,
plexumque domum pellit.

D o c t r i n a.

Ne te pro alio venditaris, quam sis; nec pro di-
vite, docto, claris natalibus orto, si pauper, li-
terarum parum peritus, et plebejus fueris. Ta-
lem simulationem, nemo probat, omnes odere.

IV. P i s c a t o r e s.

Lucro intenti piscatores sua e lino texta, la-
ta, et laxa retia parum prospera fortuna in ma-
re jecerant; remos itidem suos juncta opera a
primo sole ad creperam lucem naviter urserant.
Verum, seu venti flaverint vehementius, seu dies
e vaporibus nebularum fuerit obscurior, nihil om-
nino cepere. Omnes pudebat, taedebatque irriti
laboris, jamque vacuis manibus moerentes, ac
retia sua humeris portantes redire parabant. En-
autem? praegrandis piscis hostem suum se-
quentem fugiens, impetu in ipsorum navem sa-
lit. Hoc tam ubere, et praeter opinionem obla-
to sudorum laborum soenore mire laetantes, ac se
solantes, festos inter cantus domum redeunt,
praedamque magno pretio in foro vendunt.

D o c t r i n a.

Saepe negotia nostra malo omine, et succes-
su coepta, cum maxime desperamus, felicissima
sunt.

V. Amus et ancillae.

Quaedam jam rugis obsita mulier plures ancillas habebat ad varia domestica opera destinatas, nempe: Ut altera veste curaret, sarciret, plicaret, neret, sueret; altera ut vasa lavaret, tergeret, verreret, scruta efferet; quaepiam vacas mulgeret, oves tonderet, et quae sunt hujusmodi. Omnes ab hera ad galli cantum excitabantur. Illae brevis adeo somni pertaesae, consulunt inter se, gallum secta cervice tollunt. Hera jam ignara, quid horae sit, dormientes de media nocte surgere jubet.

D o c t r i n a.

Dum levius malum vitare studemus, saepe in gravius labimur.

VI. Leo, asinus et lepus.

Leo adversus volucres bellum meditans, illustrat suam in ordines divisam aciem. Ut ursus etiam asinum et leporrem inter milites vidit, hi ante ore, ridens inquit: Piger hic asinus galeam, et gladium gerat? belii artes discat? molae aptior est, quam castris. Ecquid autem putas, firmus stabit lepus? praeliabitur? triunphos nu-

merabit? Erras urse, reponit leo, etsi asino ad portanda onera, machinas, saxa uti nequi rem, tubicinem faciam, qui suo rugitu commilitones in pugnam ciebit. Lepus autem, ob pedum ad currendum perniciatem, celeris tabellarii officio fungenetur.

D o c t r i n a.

Nemo tam nihili est, quin ad aliquid aptus, et usui esse possit.

VII. Vipera et lima.

Vipera nec sumo, nec micantibus ignis scintillis, nec tridentium, nervosque omnes tendentium sociorum tumultu territa, in officinam neuscio, quid cudentis fabri, patente porta serpserat. Incipit limam tam valide rodere, ut linguam sauciaret, et multus crux vulnere manaret. Stulta, inquit lima, quid me mordes? cuius aries etiam dirissimum aes tem, atque in pulvverem radit.

D o c t r i n a.

Si mordaciorem, quam tu sis, monderis, tibimet dentes franges. Si cum tali tricus cooperis, tibi plus probri, ac illi creabis.

VIII. Aethiops.

Quispiam Aethiopem mercatur, putat eum domini, a quo emerat, incuria, fusco adeo colore tinctum esse, et inquinatum. Lavat eum itaque solcite, sale etiam persfricat, scabit ad imam cutem, ut nigrum in album mutaret. Vehemens frictio rubrum sanguinem, non item candentem pellem elicait. Aegro deinde et languenti mederi oportuit. Nihilominus ater Aethiops mansit.

D o c t r i n a.

Sunt subinde degeneres proles tam pravae, et ad certa vitia inclinantis indolis, ut nullis vobis, poenis, praemiis cedant; ut ad frugem reduci queant. Vera ulcera familiarum saepe parentum mortes.

IX Formica et cicada.

Formica hyemis tempore grana, quae aestate sedulo collegerat, cavo trahebat et siccabat. Tum rogabat cicada esuriens, ut sibi pabuli partem impertiret. At illa: Quid agebas aestate? interrogabat. Errabam per sepes et pastura, respondit cicada, et canebam. Tum subridens formica: Aestate si cecinisti, ait, hyeme salta, et abiit

D o c t r i n a.

Mi fili! Fabēlla haec arguit, quae miseria in-
gravescente aetate maneat eos, qui juvenilem ae-
tatem turpi desidia aut frivōlis oblectationibus
transegērunt.

X. Gallina caeca.

Gallina vetula oculorum usum perdidērat. Quum
autem, antequam caeca facta esset, terram
scalpēre unguibus et vermiculos aut grana
eruēre consuevisset, hoc idem caeca facta facē-
re non dēsiit. Alia autem gallina, quae oculis
bene utebatur, eam sectari coepit, et, ubi illa
caeca granum aliquod eruērat, illud continuo
deglūtiit.

D o c t r i n a.

Solus labor nihil prodest, nisi ars etiam ac-
cedat et prudentia, qua usum laboris intelligāmus.

XI. Leo aegrotans.

Leo esūriens senioque confectus morbum si-
mulavit. Multae igitur venērunt bestiae aegrō-
tum regem invisurae; quas omnes protinus de-
voravit. Cauta vulpēcula vero salutavit regem
procul ante speluncam stans. Rogavit itaque leo,
cur non intraret? Quia multa vestigia;
ajebat vulpes, intrantium, nulla ex eun-
tiū video.

D o c t r i n a.

Cautis pericula aliorum prodesse solent.

Ерата саъ грешеле.

<u>Фацд.</u>	<u>Ржнд.</u>	<u>Грешалд.</u>	<u>Аре съ фіе.</u>
5.	22.	Ботіе	Боетіе
6.	1.	оріенталістій	оріенталістій
16.	17.	Apprius	Appius
26.	20	singnlaris	singularis
29.	20.	Colum-as	Columb-as
31.	13.	um	ûm
42.	13.	plurali	singulari
43.	13.	Adjectiva $\Delta\epsilon$	Adjectiva Neutra $\Delta\epsilon$
45.	14.	Jesus	Jesu
—	23.	Subtantiva	Substantiva
47.	13.	деосевіреа	деосевіреа
51.	21.	otprimates	optimâtes
52.	8.	coela-rum	coeli-rum
60.	15.	Nomenativo	Nominativo
62.	10.	Meridies есте	Meridies міаӡзжі есте
70.	11.	graaiora	graviora
72.	3.	есте феліքріт	сәнгт феліքріте
—	4.	влажкы	(влажн)
76.	23.	masc. crebrior	masc. crebri, Comp. crebrior
81.	20.	sero ші ger	ser ші ger

Фація. Ранд. Грешилла. Аре сз фіє.

90. 11. Neutr. Singula-

rum Singulorum,

91.	1.	nanageni	nonageni
96.	12.	earnm	earum
—	20.	Neutrnm	Neutrum
97.	12.	bis	his
98.	10.	Not	Nota
—	11.	Лнтребжіца.	Лнтребжіца.
113.	23.	Neutrnm	Neutrum
114.	16.	Proes, proest, proeram.	Proës, proëst, proë- ram.
115.	15.	Imperef.	Impers.
120.	18.	Laud ādar	Laud-ābar
122.	28.	а вре фі лзгдат.	а се вре лзгда.
124.	9.	mon ebētis	mon-ebātis
—	17.	Mon ēhimns	Mon-ēhimus
129.	3.	еъмз воъсфхтчі.	еъмз воъ фі сфхтчіт.
137.	21.	вей въ веци	вої въ веци
142.	17.	Pnn-iens	Pūn-iens
145.	17.	Plnr	Plur
—	18.	stmus	simus
182.	18.	Supinum	Supinum
218.	8.	litor marisa	litora maris
239.	6.	efferet	efferret